

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 16 juli 2019, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 19.30 uur

Aanwezig zijn:

- J.F. Koen, voorzitter;
 - mr. drs. R.J.A. Beerepoot, mevrouw mr. M.M. Bellekom-Vogels, R. Bloemendaal (vanaf 22.30 uur), ir. B. Boon, ir. I.J.J. Borm, mevrouw D.C. van Deursen-van Gool, L.N.M. van Doeveren MSc, drs. R. Everard, mevrouw drs. M.W. Gout-van Sinderen, mevrouw B.D.A. Hagen, drs. H.J.M. Hendrickx, ir. L.W. Koetsier, B.G.J. Menken, H.W. Mulder, J.G.C. van Noort, B.G. Paulides, ing. P. Ronke, ing. A.J.L. van Sloten, mevrouw drs. W.M. Weekhout, F.G. Weyn RA, leden van de raad;
 - mevrouw C. Klaver-Bouman, mevrouw drs. A.J.M. de Ridder, drs. H.G. Schokker, C.J.M.W. Wassenaar, mevrouw mr. I. Zweerts de Jong, wethouders;
 - mevrouw drs. G. de Schipper-Tinga, raadsgriffier;
- Verhinderd: mevrouw G.C. Mulder-Jense, lid van de raad;
-

1. Opening vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren, allen buitengewoon hartelijk welkom in deze laatste reguliere raadsvergadering van dit seizoen. Na deze vergadering gaan we met reces. Er staan vandaag veel stukken op de agenda en ik doe daarom een beroep op u om vanavond toch in ieder geval redelijk op tijd de agenda te hebben afgewerkt omdat ik denk dat weinig van u zin en tijd hebben om het zomerreces uit te stellen voor een extra vergadering en dat gaan we niet doen. Sommigen wel, maar dan denk ik dat we nog steeds het quorum niet hebben. Nogmaals hartelijk welkom. De heer Bloemendaal komt mogelijk later, maar hij is in ieder geval op dit moment niet aanwezig vanwege de diploma-uitreiking van zijn jongste dochter, ook een heuglijk feit, daar moet je vooral bij zijn. Dan zou ik u willen vragen om voor de volgende mededeling te gaan staan. Op 25 juni jl. is overleden het oud-raadslid Wilhelm Evert Johannes Keman. Hij is inmiddels gecremeerd en wij hebben als gemeentebestuur de nabestaande, mevrouw Keman, een condoleancebrief gestuurd en een enkele zin daaruit zou ik willen voorlezen. De heer Keman was lid van de VVD en raadslid voor de VVD in deze gemeenteraad van 1994 tot 1998 en ook actief op het gebied van financiën, sport en een aantal andere zaken. Hij werd gekenmerkt als een toegewijd en ijverig raadslid, dat ook graag het woord voerde buiten de orde en zich dan richtte tot het publiek. Het is altijd goed als een raadslid ook het publiek bedient. Hij liet geen mogelijkheid voorbijgaan om de verdeelsystematiek van het Gemeentefonds aan de kaak te stellen, dat naar zijn mening niet deugde, toen ook al niet. Tevens was hij lid van de Bende van Vier, zoals dat toen werd genoemd, met de heren Aptroot, De Greef en Vos en is hij druk geweest met het gebouw voor het kinderdagverblijf. Wij hebben, zoals ik zei, zijn echtgenote ons medeleven betuigd en ik stel voor een moment stil te zijn ter nagedachtenis van de heer Keman. Dank u zeer.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan zijn wij toe aan de vaststelling van de agenda en er zijn enkele opmerkingen, met name agendapunt 6c, het presidium zou dat graag na het zomerreces willen behandelen en daar hebt u vandaag een e-mail over gekregen. Zoals u begrijpt, gaat 6c over de verordening van de rechtspositie voor raadsleden. Excuus, het gaat om 6b, nee ik heb het over 6b. Het voorstel is om 6b terug te verwijzen naar de eerstvolgende commissie Bestuur & Middelen na het zomerreces, daarover is in de commissie met elkaar van gedachten gewisseld, en het nu nog niet vandaag als hamerstuk af te doen. Kunt u daarmee instemmen? De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter. Ja, het verbaast me een beetje, het staat op de agenda, er is geen stuk bij, maar wij hebben een toezegging gehad om een stuk te wijzigen. We hebben ook aangegeven wat de wijziging zou worden en die toezegging hebben we gekregen. Het verbaast ons dat het presidium c.q. de burgemeester en de commissievoorzitters de tekstaanpassing willen bekijken en goedkeuren, waarna het weer in de commissie kan komen. Ik vind dat de omgekeerde wereld, het presidium is op geen enkele wijze democratisch tot stand gekomen, ze gaan daar gewoon niet over. Ik had verwacht dat het stuk hier zou liggen met de toegezegde aanpassing en dat het een hamerstuk zou zijn. Ik vind dit echt weer typisch Wassenaars. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan misschien toch goed om voor de notulen te vermelden dat het huidig presidium, bestaande uit de drie commissievoorzitters en de voorzitter van de gemeenteraad, hier zo is gekozen door het oude presidium, dus door de tien fractievoorzitters van deze gemeenteraad. Dat hebben we wel zo met elkaar afgesproken en in overleg, waar ikzelf buiten ben gebleven want het

gaat over uw rechtspositie, ik heb me er niet mee bemoeid, hebben de drie commissievoorzitters met elkaar overlegd en bedacht dat het beter is om over een aantal zaken die in de rechtspositieregeling staat eerst nog met elkaar van gedachten te wisselen en dit over het zomerreces heen te tillen. Vandaar dat het voorstel zo wordt gedaan. Mag ik ervan uitgaan dat ten minste de meerderheid van uw raad dit voorstel zo volgt? Dat is het geval. Dan is nog aan de agenda toegevoegd, maar dat begrijpt u, de ontheffing van het woonplaatsvereiste van de burgemeester die op 18 juli a.s. wordt geïnstalleerd, dat is als hamerstuk toegevoegd, u begrijpt dat dit noodzakelijk is. Het punt over de verordening van de Werkgeverscommissie staat ook geagendeerd en ik geef mevrouw Gout als voorzitter van de Werkgeverscommissie daar even het woord over.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Dit voorstel staat onder hamerstukken, maar de heer Paulides heeft naar voren gebracht dat dit toch wel apart is omdat er nog helemaal niet over is gesproken en daar steun ik hem in. Ik stel daarom voor dit onderwerp gewoon te bespreken en niet als hamerstuk, maar als besprekstuk. Dank u wel.

De **voorzitter**: Akkoord. Kunt u er allen mee instemmen dat we dit stuk, agendapunt 6d, als een besprekstuk behandelen? Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Daar gaan we weer. Ja, als besprekstuk in de commissie en ik zou dit stuk dus ook willen terugverwijzen naar de commissie, op dezelfde manier als het vorige stuk werd terugverwezen naar de commissie. Het wordt plotseling op de agenda gezet, niemand heeft het echt goed kunnen bekijken en ik vind dat dit in de commissie thuishoort omdat dit over die Werkgeverscommissie een probleem is dat eigenlijk al die jaren dat ik in de raad zit speelt en we hadden een oplossing met een externe voorzitter, die heeft het drie weken volgehouden. U weet waar het over gaat en dat is ook de reden dat we deze verordening goed moeten bespreken. Ik zou dus het dus willen terugverwijzen naar de commissie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Het voorstel van mevrouw Gout is om het vandaag als besprekstuk te behandelen, het voorstel van de heer Paulides is om het na vakantie in de commissie te bespreken. Daar moeten we over stemmen. Ik kan beide voorstellen in stemming brengen. Laten we het meest vergaande als eerste in stemming brengen, namelijk het voorstel van de heer Paulides om het voorstel nu niet, maar pas na de zomer te behandelen. Wie kan zich verenigen met dat voorstel? U stak uw vinger ook niet op, maar dat wordt niet gesteund? Mag ik er daarbij van uitgaan dat u het voorstel van mevrouw Gout volgt om het vandaag als besprekstuk te behandelen? Akkoord. Daarmee zullen we agendapunt 6c als besprekstuk behandelen. Ik heb nog enkele andere voorstellen. Het verzoek kwam net binnen om als eerste besprekstuk vanavond de bouw van de sporthal te behandelen. Dus mijn voorstel is om de sporthal, die nu onder agendapunt 11 staat, als eerste te behandelen na 6d, dus het nieuwe 7 is de sporthal waarmee de andere besprekstukken dan één nummertje opschuiven. Dan heb ik ook nog het voorstel om agendapunt 15, laat ik het zo maar noemen, na agendapunt 17 te doen. Dus dat we eerst 16 en 17 doen en daarna 15. Dat lijkt mij persoonlijk iets logischer. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, ik zou de suggestie op tafel willen gooien om het IHP niet vanavond te behandelen, maar na het zomerreces om twee redenen. 1, de bijlagen zijn er inmiddels bij, ik heb het eten overgeslagen, maar ik kwam slechts halverwege. Dat is 1 en 2 denk ik dat het nuttig is om er toch iets meer tijd aan te besteden en in de derde plaats er wat tijd over te laten gaan, daar creëer je wat tijd mee. Ik vind het prima om het wel te behandelen, maar het heeft geen urgentie en ik denk dat het beter is als we dat na de zomer doen.

De **voorzitter**: Het voorstel van de heer Hendrickx om agendapunt 12, althans wat net 12 was het IHP, niet vanavond maar in de eerste raad, ik meen op 17 september a.s., te behandelen. Ik kijk even of dat een schok is voor de wethouder. Wie steunt het voorstel van de heer Hendrickx? Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, GroenLinks, Hart voor Wassenaar, DLW en mevrouw Hagen. Dat is geen meerderheid, de meerderheid wil het vanavond behandelen. Akkoord, we gaan het zo doen. Ik heb bij de vaststelling van de agenda nog staan dat er twee moties vreemd aan de orde van de dag zijn aangekondigd, een motie vreemd aan de orde van de dag van de heer Hendrickx over luchtkwaliteit en een motie Groene inrichting Valkenburg van het raadslid Weyn. Die twee moties worden behandeld onder punt 14, waar ze al zijn aangekondigd.

3. Sprekrecht

De **voorzitter**: Dan zijn wij toe aan het spreekrecht.

3.a Vrij inspreken

De **voorzitter**: Voor het vrij inspreken hebben zich geen sprekers gemeld.

3.b Over agendapunten

De **voorzitter**: Er heeft zich één spreker gemeld over het agendapunt Sporthal en hij zit al helemaal klaar om daar gretig gebruik van te maken. De heer Becker zal ons toespreken over de sporthal die zal worden gebouwd aan de Dr. Mansveltkade. U kent de spelregels en u hebt het woord.

De heer **Becker**: Dank. Voorzitter, u hebt in uw openingswoord gesproken over de wens om er een niet al te lange vergadering van te maken. Ik moet u zeggen, ik stond voor deze vergadering even buiten om mij heen te kijken naar de mooie omgeving en toen zei de heer Everard tegen mij bij aankomst: je zult vandaag wel blij zijn omdat u vandaag stappen gaat zetten om de realisatie van de sporthal weer een stap verder te brengen. Ik moet zeggen, zowel Het Wassenaars Sportcontact als de Sporthalcommissie zijn daar zeer blij mee. We zijn blij dat er de afgelopen maanden heel vruchtbaar overleg is geweest dat heeft geleid tot een raadsvoorstel dat er nu ligt, er is zelfs tot op het laatste moment over en weer over gesproken. Het is goed om nu vervolgstappen te zetten om niet nog meer uit de pas te lopen bij stijgende bouwkosten en ik wens u vandaag alle wijsheid toe om de sporthal met uw besluit weer een stukje dichterbij te brengen, zodat we richting een aanbesteding en andere verhalen kunnen. Dank.

De **voorzitter**: Dank u zeer. We zullen het enthousiasme meenemen in de behandeling van het agendapunt.

4. Notulen

De **voorzitter**: Wij zijn toe aan de notulen van de vergadering van 18 juni 2019. Ik stel voor die vast te stellen.

5. Lijst ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan de lijst met ingekomen stukken. Als u goed naar die lijst hebt gekeken, hebt u ook mijn ontslagbrief gezien, dus ik kan niet meer terug. Mijnheer Weyn wil het woord voeren.

De heer **Weyn**: Ja dank u voorzitter, een klein punt. Op de lijst met ingekomen stukken staat onder 3081: het onderzoek van de Rekenkamercommissie voor de kaderstellende rol, moet in handen worden gesteld van de Werkgeverscommissie. Mijns inziens moet dat Planning & Control zijn. Helaas zit ik in beide en ik schiet er zelf niets mee op, maar misschien even een check daar.

De **voorzitter**: Dank. Ik stel voor dat we de griffie vragen dat op het juiste moment en op de juiste plek te agenderen. Ik begrijp net dat het misschien wel en-en wordt, maar in ieder geval ook op de juiste plaats als het om planning en control gaat. Akkoord. Dank.

6. Hamerstukken

- a. Vaststellen bestemmingsplan Vinkelaan 20a en Rijksstraatweg 361**
- b. Verordening rechtspositie raads- en commissieleden**
- d. Ontheffing woonplaatsvereiste dhr. De Lange**

De **voorzitter**: Dan zijn we bij een aantal hamerstukken. Vaststellen bestemmingsplan Vinkelaan 20a en Rijksstraatweg 361. De verordening Rechtspositie raads- en commissieleden is van de agenda gehaald. De ontheffing woonplaatsvereiste van de heer De Lange.

11. Voorstel realisatie nieuwe combisporthal Dr. Mansveltkade locatie De Kieviten

De **voorzitter**: We hebben afgesproken dat we bij de bespreekstukken nu beginnen met de Dr. Mansveltkade. Ik begrijp dat wethouder Schokker heel graag een kort inleidend woord wil spreken en ik weet dat dit toegevoegde waarde heeft vandaag. Ik stel daarom voor dat we hem die ruimte geven.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter, dank dat ik even kort de gelegenheid krijg. Omdat op het laatste moment een stuk naar u is toegezonden, leek het me verstandig dit even kort toe te lichten. Er is de afgelopen tijd veel gebeurd en de gemeente, De Kieviten, de Sporthalcommissie en

ook ieders achterban hebben letterlijk tot het laatste moment met elkaar gesproken over de intentieovereenkomst. Uiteindelijk bleek dat één paragraaf uit de intentieovereenkomst toch niet op de steun van De Kieviten zou kunnen rekenen. Cruciaal hierbij is het uitgangspunt van het vertrouwen hebben in elkaar, dat is in de vorige commissie ook nadrukkelijk door de heer Meijer van De Kieviten aangegeven, en tegelijkertijd is het ook voor de gemeente van groot belang om voldoende handvatten te hebben om te kunnen ingrijpen wanneer het onverhoopt toch niet lekker zou lopen. Daaraan wordt in de nu voorliggende intentieovereenkomst recht gedaan en die kan rekenen op de steun van De Kieviten en de Sporthalcommissie. Ik leg heel kort even uit wat er is gewijzigd en waarom. De initiële looptijd van het te sluiten contract zal tien jaar in plaats van drie jaar zijn en daarna mogelijk tien jaar. Dit geeft De Kieviten meer vertrouwen en biedt hen de ruimte om te investeren in materieel en personeel voor een verder professioneel beheer. Ook wordt beschreven hoe de gemeente als eigenaar en De Kieviten als exploitant dicht op elkaar zullen komen wanneer de gewenste resultaten onverhoopt achter mochten blijven. In plaats van elkaar af te rekenen, kiezen we ervoor om samen als eigenaar en exploitant te zoeken naar verbetering en hierover goede afspraken met elkaar te maken. De laatste zin in de gewijzigde paragraaf geeft een doorblik naar het contract dat hierop moet volgen. Dit is uiteindelijk nog maar een intentieovereenkomst en in het contract zal worden vastgelegd welke consequenties worden verbonden aan de geleverde resultaten en op basis van welke objectieve criteria die resultaten worden bepaald. Dit geeft de gemeente de zekerheid haar belang op een zakelijke wijze te kunnen waarborgen en te vertalen naar heldere contractuele afspraken. Tegelijkertijd gaat de intentieovereenkomst nu meer uit van vertrouwen en samenwerking, iets dat door De Kieviten in de oorspronkelijke tekst werd gemist. Zoals ook in de commissie toegezegd, zullen we het contract laten toetsen door een onafhankelijke partij. Dat wilde ik graag even vooraf zeggen.

De **voorzitter**: Dank. Ik neem aan dat een aantal van u wil spreken, Ik zie mevrouw Weekhout verlangend kijken om het woord te kunnen voeren.

Mevrouw **Weekhout**: Dank u wel voorzitter. Over de sporthal is al uitvoerig gesproken tijdens de commissievergadering. De sporthal kent een lange en tamelijk moeizame geschiedenis. Feit is dat de twee bestaande sporthallen aan de Dr. Mansveltkade over de houdbaarheidsdatum heen zijn. Feit is ook dat door de vertraging die de besluitvorming op dit onderwerp heeft opgelopen de bouwkosten inmiddels zijn gestegen en we met minder genoegen moeten nemen. Er is dan ook sprake van aangepaste ambities met betrekking tot de sporthal. Daar is nu helaas niets meer aan te doen, maar laten we er in de toekomst voor zorgen dat dit soort dossiers beter en sneller wordt opgepakt. Wij steunen de maximering van het budget en hopen dat we voor dat bedrag de meest optimale sporthal mogelijk zullen krijgen. De aanbesteding zal dat moeten uitwijzen, maar er is nu wel enige haast geboden en wij zijn blij dat er nu in ieder geval stappen worden gezet, het heeft allemaal al lang genoeg geduurd. Dat gezegd hebbende, zijn wij er ons natuurlijk ook heel erg van bewust dat deze sporthal er zonder goede afspraken over de exploitatie niet kan komen. Dat er nu op de valreep nog aan de intentieverklaring moet worden geschaafd, heeft ons een beetje overvallen, maar laten we het momentum alstublieft niet verliezen en deze wijziging doorvoeren, zodat er op zo kort mogelijke termijn kan worden getekend. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Wie mag ik nog meer het woord geven? Mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. De fractie Lokaal Wassenaar! is erg blij met het voorstel dat er een nieuwe combihal komt ter vervanging van de tennishal en de sporthal. Wij danken de heer Schokker voor zijn zeer actieve inbreng in deze zaak, die toch de laatste maanden heel snel is verlopen. We vertrouwen erop dat de aangepaste intentieverklaring goed zal zijn geregeld en dat er ook een goede controle is vanuit de gemeente dat wij niet te veel risico lopen over financiële bijdragen vanuit de gemeente. Lokaal Wassenaar! gaat ervan uit dat de sporthal voor iedere Wassenaarder een aanwinst zal zijn. De voorzitter van De Kieviten sprak bij het inspreken in de commissievergadering van begin juli jl. over de deur openzetten voor alle andere verenigingen, Lokaal Wassenaar! hoopt echter dat het meer zal zijn dan de deur openzetten en dat alle sportverenigingen zich thuis voelen in de nieuwe sporthal. Denkend aan de kreet 'Wassenaar zijn we samen', geldt voor de nieuwe sporthal 'sporten doen we samen' en we zien graag een toepasselijke nieuwe naam voor de nieuwe sporthal. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ik zag de heer Koetsier. Gaat uw gang.

De heer **Koetsier**: Daar is hij. Ik moet nog even denken aan de woorden 'handvatten' en 'handvaten', waar we het in de commissie over hebben gehad en het kan allebei, maar dat terzijde. Het CDA is zeer verheugd dat er nu eindelijk tractie is in het sporthaldossier. We hadden het liefst een sporthal in het midden van het dorp voor betere bereikbaarheid, dat station is echter gepasseerd

en teruggaan naar de tekentafel heeft op dit moment niet veel zin meer. Wat wel belangrijk is, is het feit dat het een sporthal voor alle sportverenigingen is, zoals ook mevrouw Bellekom net zei. Ja, de sporthal ligt bij De Kieviten, maar hij is toch echt voor iedereen. Hier ligt een belangrijke taak om ook iedereen het gevoel te geven welkom te zijn, de badmintonvereniging, de volleybalvereniging en de tafeltennissers, maar ook het behoud van de eigen identiteit. De gemeente moet wel heel scherp zijn op de exploitatie van de sporthal, dat zal niet altijd even gemakkelijk zijn en het is een flinke uitdaging. Een nieuwe sporthal kost meer geld dan de oude en er zullen waarschijnlijk financiële gevolgen zijn voor de clubs en eventueel voor de leden. De gemeente stelt dat de exploitatiekosten neutraal moeten zijn en dat betekent soms een beetje winst en soms een beetje verlies, maar over de jaren quitte. Je zult in het begin het een en ander niet snel weten en daar zul je wat spelen met tarieven, maar na een of twee jaar moet je wel weten waar je zit. Goed te zien dat er iets is aangepast aan de exploitatieovereenkomst. Tien jaar is wel een lange tijd en ik zou toch eerder toetsen dan na drie jaar omdat ook drie jaar een hele lange tijd is en het dan lastig corrigeren is. In dat opzicht wil ik wel zeggen dat we hier niet over drie jaar willen zeggen dat we uit de bocht gevlogen zijn, dat er veel te veel is uitgegeven en dat we dat niet hebben zien aankomen. Nu heel goed regelen, heel duidelijk stellen wat de grenzen zijn, het is een flinke inspanning, maar duidelijkheid vooraf. Het CDA steunt het taakstellend budget en we willen de aanbesteding zo snel mogelijk starten, dan weten we eindelijk waar we aan toe zijn: welke opties komen er langs en hoeveel vierkante meters krijgen we. We hebben al gezegd: denk aan de btw-regeling, de SPUK-regeling. Wij wensen De Kieviten, WVV, BCW en de tafeltennis een hele mooie sporthal toe en heel veel succes om er samen het beste voor sportend Wassenaar van te maken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan de heer Van Noort, ik ga het rijtje af.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Ook wij zijn blij, wij hebben vandaag een heel blij gezelschap denk ik, dat we een sporthal realiseren voor al onze sporters. Ik kan het hele verhaal ook weer vertellen over hoe lang we ermee bezig zijn geweest et cetera, dat weten we allemaal. We komen nu op een punt dat we zeggen: dan gaan we dus de knoop doorhakken en we gaan van start. Vanaf het begin van het proces hebben we altijd gezegd: het is een gemeentelijke sporthal en de eerste verantwoordelijke is de gemeente. Dat hebben we twee jaar geleden al gezegd, dat hebben we een halfjaar geleden gezegd en dat herhalen we nu nog een keer. We hebben dat in een amendement gegoten, dat mede is ingediend door DLW en GroenLinks, en dat zegt gewoon: gemeente, neem je verantwoordelijkheid, kijk het eerst eens goed aan en wellicht dat je dan in een later stadium nog kunt overgaan tot dit soort constructies. Als je het beschouwt als een amendement van wantrouwen tegen De Kieviten, dan is dat niet helemaal juist, maar wij hebben natuurlijk geen controle over een sportvereniging en haar leden, wij weten niet hoe die over twee jaar in de wedstrijd zitten en we weten wel hoe wij over twee jaar in de wedstrijd zitten. Dus graag toch even aandacht voor het amendement. Ik vind het ook jammer en eigenlijk ook weer te prijzen van het college dat het op de valreep, ik neem aan naar aanleiding van het amendement, nog gauw een bijstelling heeft aangebracht, maar die is voor ons tot nu toe nog onvoldoende. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. In mijn annotatie staat niet dat er een amendement op dit punt zou komen, anders had ik u als eerste het woord gegeven, excuus daarvoor. Dan gaan we nu naar de heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Nee, ik ga mij onthouden van de meeste standaardzinnen die al zijn gezegd, behalve dat het inderdaad goed is dat er nu eindelijk stappen worden gezet en dat we een sporthal krijgen, al zijn de onzekerheden inderdaad nog groot. We hebben nu een budget vastgesteld, maar we weten niet wat we precies krijgen. De onzekerheid die daarin zit en ook de onzekerheid die zit in de exploitatie, daarom steunen wij het amendement van de heer Van Noord om de exploitatie in eigen hand te houden, dan weet je zeker dat we daar geen grote risico's lopen en dat je daar ook een vereniging niet een extra risico oplegt, ook al kiezen ze daar misschien zelf voor. Ik vind het een gemeentelijke taak om een sporthal te hebben en dan zou je dat stukje ook gewoon zelf moeten doen. Dus daarom steunen wij het amendement.

De **voorzitter**: Dank. Dan gaan we eindelijk naar de heer Hendrickx. Ik moet overigens mijn excuses aanbieden want mevrouw Mulder heeft zich vlak voor de vergadering afgemeld. Ook dat staat niet in mijn annotatie, maar ik zag het terwijl iemand sprak en bij dezen, mevrouw heeft zich afgemeld. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. De nieuwe sporthal moet er komen omdat de twee bestaande sporthallen moeten worden vervangen en het lijkt erop dat het economischer is om één nieuwe hal te bouwen in plaats van de bestaande sporthallen te renoveren. Wij geloven dat wanneer dat zo door de wethouder wordt gezegd, daar geen kwestie over. Een goede sporthal is on-

ontbeerlijk voor Wassenaar, in die zin zijn we ook voor, net zoals Wassenaar een zwembad en een bibliotheek moet hebben, maar dan de keuzes die we maken. Wij gaan het bedrag maximeren en dan gaan we aan de slag met het opstellen van een specificatie. Vervolgens vragen we een aantal partijen om een zo concurrerend mogelijke aanbidding te maken, het college beslist om de beste aanbidding aan te nemen en ons daarover te informeren conform de tekst die er staat en de volgende bijeenkomst is wanneer de hal er staat. We weten nog niet wat voor een hal. Bovendien is er een complexe beheers- en exploitatiesituatie waarvan de risico's niet worden overzien, al begrijp ik dat daar wel een verbetering in zit. Voorzitter, heel duidelijk. De intenties zijn uitstekend, maar de risico's zijn aanzienlijk. Daarnaast is de vraag wat we vandaag beslissen. Als je naar de beslis-punten kijkt, dan is dat niet helemaal duidelijk. Gaan we akkoord met de bouw van een nieuwe hal en een overeenkomst met De Kieviten want zoals ik het lees, is dat zo tenzij het college mij ervan kan overtuigen dat het niet zo is. Er wordt om een budget gevraagd en niet om een reservering. De voorliggende voorstellen zijn nog niet voltooid en niet uitontwikkeld en naar de mening van Hart voor Wassenaar mag daarover pas worden beslist wanneer dat is uitontwikkeld. Wat ons bevreemdt, is dat we niet beslissen wat voor een hal we nodig hebben en dan vaststellen of we daar voldoende geld voor kunnen neerleggen. Waarom € 7,4 miljoen en waarom niet € 7,8 miljoen of € 8,1 miljoen? Het is nog steeds onduidelijk hoe dat bedrag tot stand is gekomen. Kortom, wij stemmen tegen het voorstel, tenzij het woord 'budget' wordt veranderd in 'reservering' en het to-taalkpakket, inclusief exploitatieberekeningen en overeenkomst, op het juiste moment aan de raad ter finale besluitvorming wordt voorgelegd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, we zijn blij met het voorstel, maar we hebben toch zeer kritische opmerkingen en die zijn zo kritisch dat we niet in dit voorstel kunnen meegaan als het niet wordt aangepast. De beslispunten 1, 2, 3b en 7, en dat is eigenlijk in de lijn van de voorgaan-de spreker, daar zijn we eigenlijk helemaal niet aan toe. We hebben heel erg moeten nadenken over het verschil tussen taakstelling en kaderstelling en we zien het als volgt. Bij een taakstellend budget over de gemaakte keuze voor bepaalde investering, hoort ook direct een begrotingswijzi-ging, van € 7,4 miljoen welteverstaan. Bij een kaderstelling volgt een begrotingsbehandeling, een takendiscussie en dan eventueel een besluit met de daarbijbehorende begrotingswijziging. Het kader is de bandbreedte waarbij je kunt besluiten om een bepaalde investering te doen, maar aan dat punt zijn we niet toegekomen. Het is dus het vooruitschuiven van een debacle. Regeren is vooruitzien en niet vooruitschuiven. Onder beslispunt 1 staat dat wordt besloten tot een taakstel-lend budget. Wij vinden dat dit punt moet vervallen. Ook punt 2 moet vervallen. Onder beslis-punt 2 staat dat wordt gekozen voor een nieuwe combisporthal, maar die keuze hebben we nog niet gemaakt. Er wordt gezegd dat alle keuzes nog mogelijk zijn, maar volgens ons staat het hele verhaal al in beton gegoten. Onder 3b staat: zo spoedig mogelijk tot zorgvuldige aanbesteding van de combisporthal over te gaan en de gemeenteraad te informeren over de uitkomsten. Dat lijkt erop alsof er een voorziening beschikbaar is en dat de raad verder buitenspel staat. Dat hiermee al een onomkeerbaar besluit wordt genomen over de nieuwbouw van de combisporthal bij De Kieviten blijkt ook uit beslispunt 7 en dan staat het weer in de kadernota, we kunnen het niet meer volgen. Als raad besluiten we dus nu al dat er een nieuwe sporthal komt en wel op de locatie bij De Kievi-ten, dat er wordt aanbesteed, maar het geld is er nog niet voor. Wat de fractie van DLW betreft zijn wij nog steeds niet zover om tot al deze besluiten te komen, ook omdat er geen budget is voor de hal zelf. Je hoeft dan ook geen exploitatieafspraken te maken. Wij kunnen instemmen met de punten 3a, 4, 5 en 6 en de overige punten moeten naar ons idee vervallen. Anders zullen we tegen het hele voorstel moeten stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan mevrouw Gout van D66.

Mevrouw **Gout**: Voorzitter, dank u wel. Zoals we ook al in de commissievergadering hebben aan-gegeven, is D66 heel blij dat we nu mooie stappen hebben gezet voor de realisatie van deze sport-hal. We zijn nu ook erg tevreden over de laatste wijziging of de laatste toelichting die de wethou-der net gaf over de exploitatielasten, dat daarover overeenstemming is. Natuurlijk is het zo dat wij nu een toestemming geven voor een kaderstellend budget en lijkt me ook de goede richting, dan weet iedereen in ieder geval financieel waar hij aan toe is. Tegelijkertijd verwacht ik wel van de wethouder dat wij heel regelmatig op de hoogte worden gehouden van de ontwikkeling en als er tegenslagen zijn of zaken die niet zijn voorzien dan hopen we toch wel dat de wethouder nu al gaat toezeggen dat hij de raad daarin meeneemt, maar wij gaan voor het voorstel stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan geef ik graag wethouder Schokker het woord voor de beantwoor-ding in eerste termijn.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, hartelijk dank voor de verschillende reacties, voor de vooral positieve reacties voor deze sporthal en ik ben erg blij dat we daar stappen kunnen zetten. Er zijn veel stemverklaringen gegeven, maar ik wil toch nog even op een aantal punten ingaan. Ik denk dat het inderdaad heel erg belangrijk is, en dat is de vorige keer ook aangegeven, dat het meer is dan alleen de deur openzetten voor andere verenigingen, maar dat echt wordt geprobeerd dat zoveel mogelijk sport in Wassenaar daar een hal vindt. In de iets gewijzigde intentieverklaring is de termijn van tien jaar en de driejaarlijkse termijn genoemd, maar jaarlijks wordt de begroting besproken en er is natuurlijk wel degelijk ieder jaar een overleg met De Kieviten. Wat betreft de exploitatie, het contract, heb ik al de toezegging gedaan dat ik dat door een derde partij laat checken. Daar zal heel nauwkeurig naar worden gekeken en de raad wordt natuurlijk ook geïnformeerd over relevante ontwikkelingen, dat geldt voor het hele spectrum, dat geldt voor zowel de exploitatie, wat er op dat vlak gaat gebeuren, en dat geldt ook voor de grootte van de hal. Er wordt nu aangegeven ongeveer anderhalf keer en we gaan uit van het rapport van bbn en, dat is ook in de commissievergadering nadrukkelijk aan de orde geweest, als daar substantiële wijzigingen zijn, dan kom ik natuurlijk direct bij de raad daarover terug. Dus dat staat buiten kijf.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx wil graag een vraag stellen.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ja, ik zou simpelweg voor de duidelijkheid, zodat we weten waarover we praten, willen weten of dit nou een aaneengesloten proces wordt tot de oplevering van de sporthal of dat er nog een moment komt dat de raad, nadat u alle goede werkzaamheden die moeten leiden tot een nieuwe sporthal heeft onderzocht en dat er een technische te visualiseren hal is, wat we krijgen voor die € 7,4 miljoen, dat u dan zegt: ik kom dan terug naar de raad, this is it en nu stemmen we over het bereiken van het gaan neerzetten van deze hal. Dat is de ene mogelijkheid en de andere mogelijkheid is: u rent nu door naar het moment dat die hal er staat en dan moeten we kijken wat voor hal er komt.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Het eerste punt, hetgeen u als eerste aangaf. Ik neem u heel nadrukkelijk, nauwkeurig en nauwgezet mee in het traject dat we gaan bewandelen voor de daadwerkelijke plaatsing van de sporthal. Dat is wat ik toezeg en dat is wat ik ook van plan ben te gaan doen. Zo gaat het eruitzien. Hoe we dat precies gaan doen staat toegelicht in de besluitpunten. Dus er komt... Ik heb het net gezegd, ik vind het lastig om het veel duidelijker aan te geven. We gaan die sporthal, als die echt..., we gaan die specificaties opstellen. Vervolgens vindt er een aanbesteding plaats en dan gaan we natuurlijk aan de raad aangeven wat daar uitkomt. Als daar een veel te kleine hal uit komt, dan moeten we natuurlijk nog even gaan nadenken of we daadwerkelijk op de goede weg zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx gaat nog een tweede vraag stellen.

De heer **Hendrickx**: Ja, toch weer in dat kader. U gaat ons informeren, u zegt 'als er iets anders uit, misschien krabben we ons nog eens achter de oren'. Laat u het aan de raad om de beslissing te nemen om de hal te gaan bouwen of neemt de raad nu binnen bepaalde marges de beslissing om die hal te gaan bouwen?

Wethouder **Schokker**: Het proces wordt nu in gang gezet.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat u gaat antwoorden? Ik wacht even tot de heer Hendrickx is uitgesproken, dan doet hij zijn microfoon uit en dan geef ik de wethouder het woord. U hebt het woord.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Er wordt nu een besluit genomen door de raad om het proces in gang te zetten. Als er een hal kan worden gebouwd conform wat ook in bbn wordt aangegeven, dan gaan we dat gewoon bouwen. Daarvoor is op dat moment dus geen tussentijdse interventie van de raad noodzakelijk, dat kan conform dit besluit. Als daar een substantiële afwijking op is, dan kom ik bij u terug.

De **voorzitter**: De laatste interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, als ik hoor 'substantieel' enzovoorts, dat is allemaal voor interpretatie vatbaar. Ja, u knikt wel van ja en u schudt wel van nee. Ik denk dat het u zou sieren want ik denk dat er enorm veel positieve houding is over het realiseren van die sporthal, ook bij Hart voor Wassenaar, daar kunt u op rekenen, maar voor de duidelijkheid en de verantwoordelijkheid

van de raad, want die heeft een controlerende taak in dezen, denk ik dat het heel verstandig is wanneer u zegt: luister eens, wij zijn nu met alles klaar, we staan nu op het punt om te gaan aanbesteden en de raad moet er nu een klap op geven, doorgaan met die banaan. Dit gaat het worden, dit gaat het ongeveer kosten enzovoorts. Ik denk dat het heel goed is als u dat moment inlast, ergens direct na de zomer of wat dan ook. Daarmee hebt u draagvlak binnen de raad omdat de raad op dat moment zijn controlerende taak nog een keer heel goed kan doen en kan zeggen: dit is wat we willen tegen die prijs.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: ja, dank u wel voorzitter. Ik ben erg blij dat Hart voor Wassenaar ook blij is met de sporthal en hopelijk blij blijft met de sporthal. Het verzoek aan de raad is nu vanavond om de kaders te stellen. Dat is het antwoord. Dan het punt over het proces, daarover stelde de heer Paulides een vraag.

De **voorzitter**: Eerst een vraag van de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ik begrijp er helemaal niets meer van. U vraagt of de raad de kaders wil stellen. Dan zegt u 'We gaan aanbesteden en als die aanbesteding heel erg afwijkt dan komen we terug naar raad, maar anders gaat het gewoon door', maar u hebt helemaal geen budget en dat is het feit dat we zeggen: haal een aantal punten dat er nu in staat eruit of neem een begrotingswijziging, zodat je het budget ter beschikking hebt. Je gaat nu iets besluiten zonder dat er geld is. Ik begrijp het echt niet, u draait eromheen.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Vorige week is de kadernota aan de orde geweest en die is ook door de raad vastgesteld. Daar is aangegeven dat er € 250.000,00 tot € 350.000,00 aan kapitaallasten beschikbaar wordt gesteld en via dit besluit wordt aangegeven dat er krediet beschikbaar wordt gesteld. Dat zijn de instrumenten waarmee een investering in de gemeente Wassenaar in gang kan worden gezet en daaraan wordt voldaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides nog één keer.

De heer **Paulides**: Ik ben het er niet mee eens. Als u kaders stelt dan zijn dat kaders waarbinnen iets zou moeten gebeuren, maar dan moet u wel het geld ter beschikking hebben. Als je nu het besluit neemt, hoeft je het niet meer in de kadernota te zetten. Ik begrijp echt de volgorde niet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ik heb het net toegelicht denk ik. Kijk, de volgorde, we hadden vorige week de kadernota en het kruist elkaar een beetje. Mijnheer Paulides, ik ben het er wel mee eens, normaliter hadden we natuurlijk in een eerdere fase eerst dit besproken en het vervolgens verwerkt in de kadernota, nu heeft het elkaar net een beetje gekruist. Ik wil nog even ingaan op het amendement van de heer Van Noort. Ik ben blij dat hij een hele positieve insteek heeft ten aanzien van de sporthal, het is echter wel zo dat in de kaders staat dat de gemeente alleen verantwoordelijk is voor het grootonderhoud en voor de kapitaallasten en dat zijn al hele forse lasten. Daarnaast streven we naar een kostendekkende exploitatie. Dus dat is het uitgangspunt en tegen die achtergrond moet ik het amendement helaas ontraden.

Amendement Realisatie Sporthal Dr. Mansveltkade ten aanzien van beslispoint 7 Ingediend door de PvdA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019;
gehoord de beraadslagingen;

wijzigd het ontwerpbesluit behorend bij het raadsbesluit Realisatie Sporthal Dr. Mansveltkade als volgt:

de tekst van het voorgestelde beslispoint 7 wordt vervangen door een nieuwe tekst die luidt:

"Het dagelijks beheer en exploitatie van de combisporthal te beleggen bij de gemeente die verantwoordelijk is voor de exploitatie, het groot onderhoud en overige eigenaarslasten van naar verwachting € 250.000,00 tot € 350.000,00."

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan kijk ik of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is niet het geval. Dat betekent dat we overgaan tot besluitvorming. We gaan eerst stemmen over het amendement ingediend door de PvdA met steun van DLW, GroenLinks, de Fractie Hagen denk ik, dat is niet helemaal duidelijk te lezen, maar ik zie in ieder geval vijf handtekeningen en ik vermoed dat ze alle vijf aan de linkerkant van mij zitten. U hebt allemaal het amendement gezien, daarin wordt voorgesteld om beslispunt 7 te vervangen door een nieuwe tekst: Het dagelijks beheer en exploitatie van de combisporthal te beleggen bij de gemeente die verantwoordelijk is voor de exploitatie, het groot onderhoud en overige eigenaarslasten van naar verwachting € 250.000,00 tot € 350.000,00. Wie wil hierover een stemverklaring afleggen? Dat is niet het geval. Wie is voor het amendement Van Noort c.a.? Dat is de PvdA, GroenLinks, heer Hendrickx, Paulides en Hagen. Mag ik concluderen dat u allen tegen verder bent? Laten we maar de vingers opsteken, wie is tegen het amendement? De fracties VVD, Lokaal Wassenaar!, Mulder, CDA en D66. Het amendement is verworpen. Dan het voorstel zelf. Wie wil daarover een stemverklaring afleggen? De heer Van Noort, de heer Van Sloten zag ik.

De heer **Van Noort**: Ja, dank u wel voorzitter. U zult begrijpen dat ik het teleurstellend vind dat het amendement niet is aangenomen, maar zo is nu eenmaal het democratische proces, dat is zo. Het is voor mij wel zo dat de wijzigingen die zijn aangebracht in ieder geval wijzigingen in de goede richting zijn en dat ook het college heeft begrepen waar onze pijnpunten zitten. Dat zullen we in de toekomst natuurlijk kritisch in de gaten houden en ik hoop niet in de toekomst ooit mijn gelijk te halen, maar dat het proces netjes verloopt. De uiteindelijke conclusie is dat wij, ondanks de teleurstelling, toch voor gaan stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan de heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ja dank voorzitter. Ja, ook wij gaan voor stemmen, maar we hebben wel twijfels bij het proces en ik wil inderdaad het college ook echt op het hart drukken om de raad echt tijdig te betrekken. Substantiële wijzigingen, dat klinkt allemaal prachtig, maar denk er van tevoren goed over na wanneer de raad wordt betrokken en liever te vaak dan te weinig omdat we straks misschien niet meer terug kunnen. Laten we dan op tijd aan de bel trekken.

De **voorzitter**: Dank, Ja, de heer Weyn.

De heer **Weyn**: Ja, dank u voorzitter. Ja, ik wil me eigenlijk aansluiten bij de vorige spreker. Wij steunen het voorstel, al moet ik wel zeggen dat ik enigszins in de war ben gebracht door de antwoorden van de heer Schokker op de vragen van de heer Hendrickx, maar om het proces niet verder te verstoren en omdat iedereen hetzelfde wil, moeten we het niet laten ophouden door formaliteiten. Ik vond de antwoorden inderdaad ook verwarrend.

De **voorzitter**: Dank. Ik zie dat de heer Hendrickx ook een stemverklaring wil afleggen.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, wij zullen tegen stemmen. Niet omdat we geen sporthal willen hebben, we willen heel graag een sporthal hebben en daar is geen misverstand over, maar toch stemmen we tegen omdat we vinden dat het proces niet tot een beheersbare situatie leidt. Ondanks de uitspraak dat wij voor die sporthal zijn, vinden we het jammer dat de wethouder, het college, niet van zins is om op een moment nog een beslispunt in te zetten en dat is voor ons een cruciale kwestie. Daarom stemmen wij tegen, terwijl wij ernstig voor de sporthal zijn.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ja, mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, het zal u niet verbazen dat ook DLW tegen het voorstel stemt. We hadden heel graag voor het voorstel gestemd, maar dan had er wel een begrotingswijziging van die € 7,4 miljoen bij moeten zitten. Wij vinden het een erg vreemd proces en we gaan tegen stemmen, het maakt toch niet uit, in deze raad gaat toch alles met 18 tegen 3 of 18 tegen 2, het is altijd hetzelfde verhaal. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan gaan we stemmen. Wie is voor het voorstel Realisatie nieuw combisporthal Dr. Mansveltkade, locatie De Kieviten? Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, VVD, Mulder, CDA, PvdA, GroenLinks, D66 en Hagen. Waarbij ik mag concluderen dat de fracties van Hart voor Wassenaar en DLW tegen hebben gestemd. Het voorstel is aangenomen, met de felicitaties voor alle sporters en sportclubs in het mooie Wassenaar.

6c. Verordening tot eerste wijziging van de Verordening Werkgeverscommissie

De **voorzitter**: Ik ga verder met agendapunt 6c, dat is de verordening tot eerste wijziging van de Verordening Werkgeverscommissie. Ik kijk of mevrouw Gout behoefte heeft om dat kort in te leiden als voorzitter van de Werkgeverscommissie.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Zoals iedereen heeft gezien of kan zien bij opening van dit stuk, worden twee wijzigingen voorgesteld. Het eerste is om niet meer te werken met een externe voorzitter. De reden van de commissie die we nu vormen, is dat we met zijn drieën hebben bedacht dat wij heel goed samen kunnen vergaderen, dat wij daar geen externe voorzitter voor nodig hebben en dat wij denken dat wij voldoende kennis en kunde in huis hebben of kunnen organiseren om dat te doen. Het tweede punt is een beetje een praktisch punt. De wijziging stelt voor dat de ondersteuning wordt georganiseerd door de griffier, maar wel in samenwerking met de voorzitter. Dat is eigenlijk de wijziging en omdat het natuurlijk gaat om de Werkgeverscommissie, was het een beetje een aparte regeling zoals de ondersteuning was geregeld en deze regeling, die een aanvulling is, geeft ruimte om in onderling overleg te bespreken wie vanuit de organisatie het beste de ondersteuning kan leveren in Wassenaar. Dat zijn de twee wijzigingen, met dank aan de griffier die dat keurig juridisch heeft verwoord. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Wie wil hierover het woord voeren? Ik begrijp dat de heer Paulides die behoefte heeft.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, een vergelijkbaar probleem als met het vorige stuk. Er staat ineens iets op de agenda en dan ook nog eens als een hamerstuk. De Werkgeverscommissie was een en al politiek geladen en is dat nog steeds. De mensen uit de raad in deze commissie hebben geen enkele ervaren als werkgever en dit heeft in het verleden voor problemen gezorgd, dat is genoegzaam aangetoond. Dat was ook een reden dat er een externe voorzitter met verstand van zaken zou komen. Die gaf zijn opdracht een kleine maand na benoeming al terug, de situatie was onwerkbaar. Dat ligt niet aan die externe voorzitter, maar dat ligt aan de politisering van deze commissie en het zou goed zijn als daar een externe voorzitter een beetje de leiding zou kunnen geven. Dus wij zijn het niet eens met deze wijziging. Dank u wel.

De **voorzitter**: Zijn er nog anderen die hierover het woord willen voeren? Dat is niet het geval. Hebt u behoefte aan stemming of is het voldoende dat er een aantekening is dat de heer Paulides tegen is? Is dat laatste voldoende, ook voor de heer Paulides, de aantekening dat u tegen bent? Mag ik daarmee concluderen dat de anderen kunnen instemmen met deze wijzigingsverordening in de wijziging van de verordening? Dat is het.

7. Realisatie van een moderne uitdagende gymzaal aan de Burmanlaan ter vervanging van de reeds gesloopte gymzaal op deze locatie

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 7, de realisatie van een moderne uitdagende gymzaal aan de Burmanlaan ter vervanging van de reeds gesloopte gymzaal op deze locatie. Wie wenst hierover het woord te voeren? Een moderne uitdagende gymzaal, ik zie zomaar de heer Hendrickx in een korte broek door die gymzaal rennen, dat is apenkooi of zo. Mijnheer Hendrickx, u hebt het woord.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ja, mijn vrouw vermoedde al dat het een hele drukke avond voor me zou worden. We hadden om bespreking gevraagd in de commissie en in eerste instantie was dat niet helemaal zo begrepen, maar we hebben het gelukkig toch als besprekingsstuk in de raad kunnen krijgen. We hebben vastgesteld dat iedereen razend enthousiast is om een nieuwe gymzaal te bouwen en we twijfelen er niet aan dat er een meerderheid voor komt. Wij kunnen ons daarbij ook wel iets voorstellen moet ik zeggen, we hebben daar ook een enthousiasme voor, bussen is niet alles. Geen bussen meer en de besparing die daaruit voortvloeit overtreft de jaarlijkse last van de gymzaal. Het valt wel op dat de gymzaal heel precies is uitgerekend en dat de sporthal wat ruimer wordt genomen, maar vooruit. We hebben wel de nodige kanttekeningen en we hebben eerst een vraag ten aanzien hiervan. De vraag is: wat is het plan met de Kees Huibregtseschool? Ja, dat ding daarnaast, is dat de Kees Huibregtseschool, hoe heet dat ding? Wethouder Huibregtse? Heel goed. Toen ik zo oud was woonde ik nog niet in Wassenaar, anders had ik het wel geweten. De Wethouder Huibregtseschool, we gaan een nieuwe gymzaal neerzetten naast een oud pand waarbij we op termijn niet weten wat er met het oude pand gaat gebeuren en dat gekoppeld aan het feit dat we in Wassenaar behoefte aan bouwruimte voor woningen hebben. Dat is een uitgelezen locatie om twintig tot dertig woningen neer te zetten, ik heb het uitgemeten, uitgemeten, of zelfs veertig appartementen te bouwen. We missen misschien wel de holistische blik op hoe we met schaarse ruimte in Wassenaar moeten omgaan en een holistische blik op hoe we met de functione-

le faciliteit voor mensen onder de 18 moeten omgaan. Wij twijfelen of dit daadwerkelijk de beste beslissing is als je kijkt naar de afstanden, als je kijkt naar waar het kan komen te liggen, welke mogelijkheden er zijn. Wij weten niet zeker of dit de beste beslissing is en in wezen komt het erop neer dat wij het gevoel hebben: er is een pand afgebroken, de grond is beschikbaar, laten we op diezelfde plek maar herbouwen zonder verder diep na te denken over alles wat er gebouwd kan worden en gaat worden. Ja, wij twijfelen of dit een juiste beslissing is en ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder om daar verder een standpunt in te bepalen.

De **voorzitter**: Ik kijk of nog anderen de behoefte hebben om het woord te voeren over de gymzaal. Ik zie direct al veel vingers en ik ga maar weer hetzelfde rijtje af. Mevrouw Weekhout als eerste.

Mevrouw **Weekhout**: Dank u wel voorzitter. Ik sta hier eigenlijk vooral omdat ik het heel fijn vind om een keer een heel positief geluid te laten horen. Vooropgesteld dat wij de vaststelling van het taakstellend budget voor de gymzaal steunen. Wij zijn na rijp beraad overtuigd geraakt van de noodzaak om bewegingsonderwijs te kunnen aanbieden in de nabijheid van de scholen die hiervan zullen gebruikmaken en de besparing die dat oplevert met betrekking tot het busvervoer dat vervalt. Bovendien zijn wij erg enthousiast geworden over het vernieuwende concept dat we hier voor ogen hebben. Het is een turnkeygymzaal inclusief en stampvol met alle traditionele reguliere gymnastiektoestellen en uitrusting en daarbovenop nog heel veel innovatieve moderne toepassingen. De gymzaal die wij hier als voorbeeld aangereikt krijgen, namelijk de Beweegbox, is tot stand gekomen in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Gymnastiekunie, de schrijvers en ontwikkelaars van de methodes van modern bewegingsonderwijs, gespecialiseerde toestelbouwers en gymzaalbouwers. Dus hier komt naar ons idee het beste van het beste met het nieuwste van het nieuwste samen en dat zal wellicht enige aanpassing en flexibiliteit van de docenten vragen, maar wij zijn ervan overtuigd dat een dergelijke toekomstbestendige, duurzame en innovatieve gymzaal niet alleen heel uitdagend en hoogwaardig bewegingsonderwijs zal bieden voor de leerlingen die er gebruik van zullen maken, maar dat het ook een grote toegevoegde waarde heeft voor heel Wassenaar, jong en oud, door de veelzijdige exploitatiemogelijkheden buiten de schooluren. Wij steunen het van harte. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, de fractie van Lokaal Wassenaar! stemt in met het plan voor de herbouw van de gymzaal aan de Burmanlaan, het is mooi dat deze gymzaal niet alleen door de twee scholen zal worden gebruikt, maar dat deze ruimte in de toekomst wellicht ook een buurtfunctie kan krijgen. Het zou mooi zijn als de zaal per het begin van het schooljaar 2020-2021 in gebruik kan worden genomen. Dan hoeven de leerlingen niet meer met bussen vervoerd te worden. We zijn het ermee eens dat er een meervoudige onderhoudsaanbesteding zal plaatsvinden, ook al is het concept van de Beweegbox een uniek project. Indien dat is te realiseren, zouden wij de exploitatie graag aan de scholen overlaten of in ieder geval de scholen er heel nauw bij betrekken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Dan de heer Mulder.

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter. Dit had van ons een hamerstuk mogen zijn, maar nu het toch een bespreekstuk is, maken we graag van de gelegenheid gebruik om de complimenten te geven aan de wethouder. Wij zijn heel erg blij met dat er nu een plan voor een aanbesteding ligt. Er wordt vrij specifiek geduid op één concept, waardoor het ook wel duidelijk is wat het totale budget is. Dit in tegenstelling tot de sporthal, daar weten we nog niet precies wat we kunnen krijgen voor het bedrag en het is mooi dat het hier wel wordt genoemd. We hebben wel een vraag aan de wethouder over de toegankelijkheid. Er wordt veel gesproken over jong en oud, houden we er binnen het Beweegboxconcept rekening mee dat er ook een lift moet komen of een aanpassing voor iedereen die het publieke domein moet kunnen bereiken? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Mevrouw Gout, D66.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Voor ons ligt een heel mooi voorstel. Niet dat ik wil zeggen 'kijk mij eens', maar ik wil toch wel even aandacht vragen voor het feit dat ik met dit simpele idee van de Beweegbox kwam en waarom zeg ik dat? Omdat ik daar ongeveer tien minuten tijd aan heb moeten besteden, gewoon googelen op 'kant-en-klare gymzaal die aan alle eisen voldoet' en toen kwam deze Beweegbox eruit. Wat ik daarmee wil zeggen, is dat wij veel meer onderwerpen op die manier kunnen benaderen, gewoon met normaal gezond verstand even goed om je heen kijken wat er te koop is. Tegelijkertijd moet ik ook alle fracties die direct zijn meegegaan met dit idee ook

heel veel complimenten geven omdat we, op het moment het idee ontstond, op een heel ander spoor zaten, namelijk een gecombineerde sporthal en gymzaal, maar iedereen zich toch direct liet meenemen in een nieuw idee. Ik wil dit als voorbeeld geven, er zijn zoveel dingen die nog op ons afkomen, laten we vaker dan we nu doen 'out of the box'-denken en ook met elkaar meebewegen als er echt een mooie oplossing op tafel ligt waar we allemaal nog niet aan hebben gedacht. Ook complimenten voor de wethouder die daar direct in is meegegaan. Een hart onder de riem voor mijnheer Hendrickx die om een holistische benadering vraagt. Als u goed in de folder kijkt en als u goed kijkt wat die Beweegbox kan doen, als iets holistisch is, dan is het deze Beweegbox. Dank u wel.

De **voorzitter**: U begrijpt dat er een vraag van mijnheer Hendrickx... Ja, als je mijnheer Hendrickx aanspreekt, krijg je hem terug, dat kun je verwachten. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel. Ja, voor alle duidelijkheid mijn complimenten voor uw idee en wat we zouden gaan bouwen daar heb ik de discussie niet over. Ik denk dat het fantastisch is, ik denk dat het mooi is. De kwestie die ik heb, is de vraag, met de grondschaarste die we in Wassenaar hebben, de behoefte om nog meer woningen te bouwen, of dit de meest ideale locatie is en dat ook nog weer in het kader van het feit dat het nieuw gebouwd wordt naast een oude school en dat is geen synchrone situatie. Het pand, de uitrusting, de uitvoering, ik heb de folder doorgekeken en ik heb hem zelfs aan mijn vrouw laten zien. Zij zei: dat moet je doen, het kan bij ons in de tuin. Toen zei ik: nee, daar is hij toch echt te groot voor en te duur. Dat was niet aan de orde, de kwestie is een ander punt en dat heb ik duidelijk gemaakt.

De **voorzitter**: Oké, dank. Excuus, ik heb mevrouw Hagen als eerste het woord beloofd.

Mevrouw **Hagen**: Dank u wel voorzitter. De Fractie Hagen is heel erg blij met deze speel- en sport gelegenheid, vooral omdat er inderdaad wordt gedacht aan een bepaalde vorm van inclusie met een mivatoilet en dergelijke. De Fractie Hagen hoopt ook dat er meer wordt opgetrokken met stichtingen zoals Jantje Beton om ervoor te zorgen dat ook Wassenaar in al haar bewegingsvormen toegankelijk en inclusief wordt. Ik dank ook de fractie Mulder dat zij dit ook nog een keer heeft benadrukt, ook met betrekking tot deze sportzaal. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, eigenlijk hier hetzelfde verhaal als bij de sporthal, weer geen budget voor de bouwkosten. Dat zou betekenen dat de beslispunten 1 en 3 moeten vervallen of dat er een begrotingswijziging voor die € 1,39 miljoen moet komen. Dit is wel een iets ander voorstel, hier lijkt een aantal opties open te staan, terwijl alles bij het vorige voorstel eigenlijk in beton gegoten was. We denken ook dat er nog niet mag worden overgegaan tot een aanbesteding en zeker niet omdat er wisselende bouwkosten worden gepresenteerd. Er stond een ander bedrag in de kadernota dan hier nu wordt genoemd en met de stijgende bouwkosten zou ik er niet zeker van zijn dat je het onderhands mag aanbesteden. Er is vermoedelijk zelfs sprake van een nationale aanbesteding en de volgende vraag is of die wel of niet openbaar moet zijn. We vinden het wel erg jammer dat de zaal indertijd niet werd opgeknapt, maar dat alleen de vloer niet goed genoeg was. De gymzaal was toen niet nodig en hij moest halsoverkop worden afgebroken omdat er een probleem met vandalisme was. Vandalisme is geen probleem en de scholen hebben de gymzaal toch nodig. Dank wethouder dat u ons zo op het verkeerde been hebt gezet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Ik kijk naar de heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ja, dank voorzitter. Ja, ik wil het ook kort houden. We hebben hier eigenlijk dezelfde situatie als bij de grote sporthal. We gaan het wel doen, maar er is inderdaad nog niet helemaal officieel geld. Volgens mij is dit een tweede kans voor de wethouder om nu wel voldoende antwoord te geven op de vragen die daarbij zijn gesteld en die ook hier spelen. We stellen nu een taakstellend budget vast en we hopen dat dit concept ook nog steeds past binnen het concept en dat we ook de uitvraag zo inrichten dat we krijgen wat we willen en dat we niet door een of andere slimmigheid net een andere oplossing krijgen waaraan we vastzitten. Dat hadden we eigenlijk ook bij de appartementen bij het zwembad, dat hadden we ook niet overzien en dat is eigenlijk ook niet precies geworden wat we voor ogen hadden. Dat daar inderdaad heel veel zeker over is en verder ook aandacht voor de situering van de gymzaal op het terrein. De vorige was precies zo gericht dat de ingang aan de achterkant zat. Daar was een mooie lamp en daar zat je droog dus daar zaten 's avonds vele jongeren en er lagen redelijk wat flesjes in de struiken. Dus dat dat mooi gedraaid is, dat het aan de straatkant zit en overzichtelijk is. Dat zijn wat kleine dingen die je in een keer goed kunt doen, anders zit je daar voor de rest van de tijd aan vast.

De **voorzitter**: De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Ja dank u wel voorzitter, al is het maar om weer te zeggen dat we blij zijn, het is eigenlijk een hele blijde avond. Ik wil alleen nog even reageren op het idee dat de heer Hendrickx neerlegde om ter plaatse eventueel woningen te bouwen. U zult het vreemd vinden, maar dan vindt u mij niet aan uw zijde omdat ik vind dat we zo'n karakteristiek pand als deze school, die bovendien is vernoemd naar oud-PvdA-wethouder, natuurlijk met rust laten.

De **voorzitter**: Dank. Ik zei het, als u mijnheer Hendrickx noemt, dan krijgt u het terug.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ja ik ken de heer Van Noort al wat langer en het is de eerste keer dat ik hem niet voor het bouwen van woningen heb horen pleiten. Dat wil ik toch wel even memoreren en dat wil ik de komende jaren ook blijven onthouden. Dank u.

De heer **Van Noort**: Het is dus in ieder geval een blijde avond.

De **voorzitter**: Ik geef als laatste het woord aan de heer Koetsier.

De heer **Koetsier**: De gymzaal is natuurlijk al twee jaar geleden gesloopt en ik denk dat dit een goed moment was geweest om een plan voor herbouw, nieuwbouwwoningen et cetera te hebben en niet weer op het laatste moment, twee jaar na dato, dat station is een beetje gepasseerd. In dat opzicht zijn wij ook blij en het is nu een kwestie van doorpakken. Ik ben ook mee geweest naar Amstelveen en het concept dat we daar hebben gezien, was hartstikke gaaf en cool, we hebben daar met veel plezier bewogen. Focus op bewegen, dat is belangrijk voor de kinderen. Het is natuurlijk nog steeds een aanbesteding en het is nog niet zeker dat het de Beweegbox wordt. Er zijn natuurlijk ook andere partijen in de markt die hierop eventueel kunnen aanbieden en misschien ook voor minder geld, maar wel volgens hetzelfde concept. Wij steunen dit voorstel van harte. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Wethouder Schokker gaat opnieuw zijn best doen in de eerste termijn.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Hartelijk dank voor de blijde en positieve berichten over dit moderne en uitdagende concept, ik ben er ook erg blij mee. Ik wil ingaan op een aantal punten die zijn genoemd, ten eerste het punt over de Wethouder Huibregtsschool zoals aangestipt door de heer Hendrickx en zijn holistische benadering. De Wethouder Huibregtsschool is op dit moment een kinderdagverblijf, dat is niet van ons en wij hebben daar verder niet zoveel over te zeggen. Waarom deze plek, waarom gaan we niet kijken of daar beter woningbouw zou kunnen worden gerealiseerd? Een beetje in lijn met wat de heer Koetsier net aangaf, daarvoor is wel heel veel tijd nodig. Het huidige bestemmingsplan biedt ruimte voor deze gymzaal en ook de buurt is hier happy mee op. Op het moment dat je dat gaat wijzigen, moet je ook het hele bestemmingsplan wijzen en dan ben je zo vier jaar verder, mits dat helemaal goed verloopt. Dus ja, dat is eigenlijk het punt wat dit betreft. Het enthousiasme sprak er bij de VVD uit. Ik wil wel benadrukken dat sprake is van een aanbesteding en de folder daarvan is bijgevoegd. Het gaat hier over een Beweegbox en dat is een prachtig concept, maar het wordt wel aanbesteed. We moeten wel kijken wat er uitkomt, maar ik ben blij dat het enthousiasme oproept en ik heb ook echt het idee dat het voor de kinderen en de gebruikers, en daar gaat het uiteindelijk om, echt iets enthousiast en positiefs is. Mevrouw Bellekom stipte nog even de exploitatie door de scholen aan. Ik heb ook in de commissievergadering gezegd dat we moeten denken aan een kleinschalige exploitatie, echt zoveel mogelijk door scholen zelf, zodat we daar in ieder geval geen ... (geluid valt weg) aan kwijt zijn. Dan de vraag van de heer Mulder over toegankelijkheid. Ja kijk, het is in eerste instantie allemaal gelijkvloers, tenminste de hal is gewoon op de begane grond. Het is wel zo dat de verenigingsruimte op de eerste verdieping komt en op het moment dat we daar lift zouden installeren dan is dat wel heel erg kostbaar. Ik ben bang dat dit niet binnen dit taakstellend budget kan.

De **voorzitter**: Er is een vraag van mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Mijn vraag aan de heer Schokker is of dan geen rekening is gehouden met het VN-verdrag handicap. Daarin wordt duidelijk omschreven dat het wel de bedoeling is dat alles wordt aangepast en dat daarmee dus ook rekening wordt gehouden bij de bouw van zulke voorzieningen.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ik zal nog even goed kijken, maar er is een aantal eisen waaraan moet worden voldaan. Nogmaals, een lift wordt in ieder geval financieel erg kostbaar. Dan het punt over het geld en het begrotingsproces.

De **voorzitter**: We gaan eerst naar mevrouw Bellekom.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter, als ik even mag, ik denk dat ik mij vergis. Er is geen vereni-
gingsruimte op de eerste verdieping. Neemt u mij niet kwalijk, dat is even een slip of the tongue.
We hebben daar wel over gesproken, maar dat is niet in het voorstel opgenomen. Even voor de
helderheid, de toegankelijkheid is alleen voor de begane grond, maar in voorbereiding hebben ook
over liften en dergelijke gesproken. Het is gewoon begane grond en er is geen sprake van dat je de
eerste verdieping moet kunnen bereiken. Excuses.

De **voorzitter**: Er is geen verdieping begrijp ik.

Wethouder **Schokker**: Nee, maar ik heb hierover in de voorbereiding wel gesproken en dat zat nog
even in mijn hoofd.

De **voorzitter**: Akkoord. Gecorrigeerd, dank. Mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Volgens mij is er wel een verdieping erboven en kan die ook worden gebruikt
voor eventuele buurtfuncties zoals een denksportcentrum en als je als ouders in de zaal wilt kijken
moet je ook naar boven. Er ligt dus de suggestie om een lift aan te vragen via een aanvraag bij
Fonds 1818. Ik heb begrepen een lift € 20.000,00 kost zo'n bedrag moet je volgens mij bij
Fonds 1818 kunnen aanvragen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik denk dat het goed is dat de wethouder wel duidelijkheid geeft over of er wel of
geen verdieping in zit. We kunnen heel lang over een lift spreken, maar als er geen verdieping is,
is dat niet nodig. Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter, is het goed dat ik even de antwoorden langs ga, dan heel even
overleg en dat ik dan even op dat punt van die verdieping terugkom?

De **voorzitter**: Dat kan.

Wethouder **Schokker**: Over het begrotingsproces. In de kadernota die we vorige week hebben
behandeld stond een bedrag op basis van het bbn-rapport. Dat bbn-rapport was voor een stan-
daardgymzaal. Op het moment dat het is aanbesteed, weten we precieze bedragen, zowel qua
kapitaallasten als qua groot onderhoud en dan weten we ook hoe dat daadwerkelijk in de begroting
komt. We hebben daar nu ruimte voor gecreëerd in de kadernota, de precieze verwerking, en dat
gaat ook lukken gewoon qua periode, wordt in de Begroting 2020 verwerkt en hier wordt ruimte
geschapen voor het krediet om te gaan aanbesteden. Dus hiermee kan financieel gezien in ieder
geval de beslissing gewoon worden genomen. GroenLinks gaf mee rekening te houden met kleine
zaken, dat lijkt me heel praktisch en die nemen we zeker mee. Dan vraag ik heel even twee minu-
ten belet als dat mag, dan kan ik even tot een definitief antwoord op de vraag over de verdieping
komen.

De **voorzitter**: Ik zie al een papiertje naar u toe komen, dus u kunt even op uw papiertje kijken.
De wethouder vervolgt.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Het staat inderdaad ook gewoon bij de kantteke-
ningen genoemd. Daar staat aangegeven dat, indien een verenigingsruimte gewenst is, het taak-
stellend budget met minimaal € 50.000,00 zou moeten worden verhoogd en dan komt er nog eens
geld bij voor een lift. Dat is op dit moment niet meegenomen.

De **voorzitter**: Akkoord, dank. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik zie geen gegadigden
voor een tweede termijn. Er is ook geen amendement of iets dergelijks ingeleverd, dus wij gaan
over tot besluitvorming. Wil iemand een stemverklaring over het besluit? Mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Fractie Hagen stemt graag in met deze plannen, maar bena-
drukt wel dat er nu inclusief en toegankelijk gebouwd moet worden voor nu en in de toekomst,
zodat iedereen kan meedoen en geen kind, maar ook geen volwassene meer aan de zijlijn staat.

Dus dat echt eerst goed wordt gekeken naar wat er nodig is, ook voor mensen met een beperking, om mee te kunnen meedoen, ook in het sport- en spelgedeelte. Dank u.

De **voorzitter**: Dank. Andere stemverklaringen? Niet aan de orde. Dan verzoek ik u uw vinger op te steken als u instemt met de realisatie van een moderne uitdagende gymzaal aan de Burmanlaan. Ik zie alle vingers, behoudens die van de heer Paulides. Dus het voorstel is aangenomen met een tegenstem van de heer Paulides.

8. Intensiveren bronscheiding

De **voorzitter**: Wij zijn toe aan twee zaken die met afval hebben te maken, de intensivering van bronscheiding en daarna de mogelijkheid voor het kenbaar maken van wensen en bedenkingen met betrekking tot de governance van Avalex. We beginnen met 8, intensivering bronscheiding. Omdat de VVD ik meen zelfs vier moties heeft aangekondigd, het feestje van de heer Borm, daarvan zijn we ons allemaal bewust, geef ik de heer Borm dan ook als eerste het woord. Ik verzoek u wel uw bijdrage enigszins in de tijd te beperken. Dat zeg ik met alle waardering en energie die u in dit onderwerp stopt. Dat staat niet ter discussie, maar gezien de volle agenda van vanavond proberen we het toch een klein beetje binnen de tijd te houden. Het woord is aan u.

De heer **Borm**: Voorzitter, dank voor het woord. Wij hebben vier amendementen ingediend, die hebben we voorzien van een uitvoerige onderbouwing en er staan inmiddels handtekeningen van vertegenwoordigers van 18 van de 21 raadsleden onder en we vertrouwen er daarom op dat iedereen die amendementen ook goed heeft kunnen lezen. Kijkend naar het voorstel, na aanpassing met de vier amendementen, zijn wij blij, een woord dat deze blijde avond al veel vaker is gevallen, en wij benadrukken dat dit een stap in de goede richting is. We halen een stip weg die niet zo verstandig was met de kennis van de techniek en van gedrag zoals dat uit onderzoeken is gebleken en wij voegen een nieuwe stip op de horizon toe in de vorm van brede nascheiding, mits betaalbaar, om als gemeente wel aan de doelen te kunnen voldoen. De afgelopen week was er in de landelijke pers ook veel over te lezen, als we het mensen steeds maar moeilijker maken om hun restafval kwijt te kunnen, gaan ze niet per se beter scheiden, maar dan wordt het textiel zo vervuild, dan wordt het pmd extra vervuild en dat moeten we niet willen. We intensiveren nu op bronscheiding, dat doen we met pmd tijdelijk totdat we het weer bij het restafval mag met een brede nascheiding die het er dan veel beter uithaalt, maar dat doen we ook in het dorp met drie extra milieuparken voor oud papier, glas en nu dus ook voor pmd. Samenvattend, financieel willen wij even benadrukken dat dit voorstel voor Wassenaar-Zuid en Rijksdorp nagenoeg kostendekkend zal zijn en hoe precies dat is, kunnen we pas achteraf uitrekenen omdat dit een erg technisch verhaal is, zoals u en iedereen thuis die de vorige commissievergadering heeft gezien wel kan onthouden, voor waar de kosten in dit voorstel wel naartoe gaan, dat is dat het rommelige straatbeeld bij de hoogbouw en de gestapelde bouw in het dorp eindelijk netjes wordt opgelost met ondergrondse restafvalcontainers en dat is een investering die wij zeer de moeite waard vinden voor Wassenaar. Nogmaals, daar zijn wij heel erg blij mee. Dus in blijdschap beëindigen we de eerste termijn. We hebben verder geen andere vragen meer, anders dan de wethouder veel succes te wensen met het uitwerken en uitvoeren van dit voorstel.

De **voorzitter**: Dank. Ik had niet durven hopen dat het zo kort zou zijn. Ik zag mijnheer Mulder zijn vinger opsteken.

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter voor het woord. Het is vandaag echt wel een feestdag voor mij, ik ben niet alleen blij, maar het is ook echt feest omdat we een beslissing nemen over iets waar ik me vijf jaar lang met hart en ziel voor inzet. Het is niet alleen een feestdag voor mij, maar voor alle Wassenaarders en ook voor onze planeet. Ik begrijp dat ik nog iets voor de muziek uitloop aangezien er nog amendementen moeten worden goedgekeurd, maar het lijkt erop dat dit wel gaat gebeuren. Al sinds de eerste kennismaking met het nieuwe inzamelen heb ik mij erin verdiept en actief meegedaan aan de discussie binnen de raads werkgroep Grip op Grondstoffen en de gekozen weg was mijns inziens niet de juiste, echter, was de rest allemaal overtuigd van het voorscheidingsvermogen en het delen van informatie met iedereen, ook binnen Avalex, mevrouw Gout van D66 voor haar inzet en de griffier en wethouder Schokker natuurlijk met alle ambtenaren voor het oppakken en voornamelijk het doorpakken op dit dossier. Voorzitter, inhoudelijk is een plan dat toentertijd logisch leek nu achterhaald en is er enorm veel veranderd in de ontwikkeling van de andere mogelijkheden. In 2015 waren er nog geen nascheidingsinstallaties en was de angst om voorop te lopen. Het is nog steeds niet overal ingevoerd, maar iedereen weet dat dit de toekomst is. Voor Wassenaarders die zelf scheiden, is het een doorn in het oog dat het meeste voorgescheiden afval alsnog wordt verbrand, het pmd dat wordt ingezameld voldoet niet aan de kwaliteitsei-

sen, lees aan de voorwaarden van het Verpakkingsfonds, om er geld voor te ontvangen. Kortom, al die inspanningen zorgen niet voor een kostendaling, maar voor een kostenstijging. Het moet extra worden opgehaald en het milieuresultaat is gelijk aan alles verbranden. Waarom willen we gescheiden inzamelen? Dat is omdat we willen dat er meer grondstofstromen worden hergebruikt, plastic kun je goed hergebruiken tenzij je het verbrandt. Een bijkomend voordeel van het scheiden is dat je het niet hoeft te verbranden, verbranden kost veel geld. Kortom, we kunnen geld besparen, geld dat van ons allemaal is, dat we dan niet hoeven te betalen aan Avalex voor de verbranding. De landelijke overheid legt ons normen op over de hoeveelheid te verbranden afval per persoon, dit zijn de VANG-doelstellingen. Voor 2020 is dat 100 kg te verbranden afval, voor 2025 is dat 30 kg en op dit moment is het net boven de 200 kg per inwoner. De verbrandingsbelasting wordt steeds hoger en als we er niets aan doen, moet onze afvalstoffenheffing nog verder omhoog. Door nascheiding kunnen we dicht in de buurt van deze doelstellingen komen en ervoor zorgen dat de grondstoffen een weg vinden in de productieketen. We willen geen grondstoffenhandelaar zijn, maar zo doelmatig en kostenefficiënt mogelijk het afval ophalen en verwerken. Door minder te verbranden en meer terug te brengen in de productieketen is er milieuwinst en een enorme kostenbesparing. Een voorbeeld. Bij een werkbezoek aan AEB wordt een stroom papier nagescheiden, maar hier is helemaal geen afnemer voor. Door het na te scheiden en het kosteloos te laten ophalen door mogelijk een producent die de papiervezels van lage kwaliteit kan gebruiken in een papierstroom, hoeft het niet te worden verbrand en dat is pure winst. Niet verbranden en minder bomenkap voor papier. Zoals in de commissie al werd geopperd, is het streven naar minder overall afval niet verkeerd, echter heeft de gemeente Wassenaar geen invloed op de producenten van verpakkingsmaterialen en is het een utopie om te denken dat wij met ons afvalbeleid enig effect sorteren op het verminderen van het totaalafval binnen onze huishoudens. Wij hebben invloed op wat we ermee doen, maar niet op hoeveel spullen onze inwoners kunnen kopen. Wij zien de proef als een duidelijke quickwin bij het pmd. In het gebied waar de minicontainers komen pmd aan huis ophalen, verhoogt de kwaliteit van het ingezamelde pmd, waardoor vervuiling van de totale hoeveelheid minder zal zijn. Hierdoor hoeft je uiteindelijk minder te verbranden en haal je meer op uit het Afvalfonds. De drie extra milieuparken kunnen ook tot een duidelijke quickwin leiden doordat ze strategisch in de wijk worden gepositioneerd en scheiden meer loont voor het algemeen belang. De pmd-containers zijn na het overgaan op brede nascheiding overbodig en kunnen direct worden weggehaald en de andere stromen blijven sowieso gescheiden ingezameld worden. Daardoor is deze investering zowel op de korte als op de lange termijn zinvol. Het is van groot belang dat we geen onrust zaaien over een wijziging van het afvalbeleid en wij steunen dan ook dat er meer specifieke communicatie komt over het nieuwe aankomende beleid. Onze inwoners verdienen het om te weten wat er nu van hen wordt verwacht en ze mogen ervan uitgaan dat de gemeente efficiënt en kostenbewust omgaat met het inzamelen en het verwerken van het afval. Voorzitter, het is wel duidelijk dat ik het een feestdag vind. Ik hoop dat we met het afschaffen van het oude beleid nu een nieuwe stap zetten richting het beter bedienen van onze inwoners door een hogere service te bieden tegen acceptabele kosten, lager nu, en of dit met Avalex gaat lukken, moet nog blijken en daarover gaan we bij het volgende punt praten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik heb het gevoel dat de heer Borm een ernstige concurrent heeft gekregen als het om afval gaat. De heer Boon.

De heer **Boon**: Ik zal echt proberen het kort te houden. De meeste scheiding levert wat discussie op en deze blijkbaar ook. De discussie is vooral: hoe doen we het efficiënt, kostentechnisch, maar ook vanuit milieutechnisch oogpunt en wij steunen de amendementen die zijn voorbereid en die ook bij de stukken zitten. Aandacht voor de communicatie, zoals de heer Mulder zei, is essentieel, niet alleen welke wijzigingen er komen, maar ook wat moet ik precies doen, waar gooi ik wat, wat gooi ik waar en hoe kunnen we al onze inwoners zo duidelijk mogelijk maken wat het doel is van waar we mee bezig zijn en waar we als gemeente voor staan. Die communicatie is van belang, maar ook gewoon hele praktische communicatie, daarvoor willen we graag aandacht vragen en daar zijn ook budgetten voor. Verder ondersteunen wij de inbreng van de voorgaande sprekers.

De **voorzitter**: Dank. Ik kijk naar de linkerkant, mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Het zal u niet verbazen dat wij de amendementen ook steunen, die hebben wij medeondertekend. D66 hamert er heel erg op dat we ook in de toekomst moeten vermijden dat we in een soort geloofsdiscussie terechtkomen, dat staat ook in sommige stukken. Het gaat er hier uiteindelijk om te bezien op welke manier we het meest efficiënt alle doelstellingen kunnen bereiken die we met elkaar hebben gesteld of die ons gewoon zijn opgelegd van buitenaf. Als we kijken naar de stappen die nu zijn genomen, ligt voor dit moment eigenlijk de meest optimale oplossing voor en wij gaan het zeker steunen als de amendementen ook worden

aangenomen. Ik wil voor de toekomst ook vragen dat we niet maar blijven hameren op bepaalde concepten die misschien op een gegeven moment toch niet zo effectief blijken te zijn, maar laten we gewoon bij dit hele dossier ons gezonde verstand gebruiken en iedere keer bekijken of we op de goede weg zitten, dat is nog een oproep. Ik ben het eens met de communicatieoproep. Ik wil vermijden, en dat is een beetje naar aanleiding van de vorige interventie, dat we nu zeggen: we hebben een totaal andere koers want als je hoog over kijkt, hebben we natuurlijk dezelfde koers, namelijk een optimale manier om ons afval te verwerken tegen minimale kosten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ik kijk even verder. Mijnheer Paulides, u hebt het woord.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Er wordt gevraagd akkoord te gaan met het intensiveren van bronscheiding, maar ik denk dat we daarmee nog even moeten wachten. Ik moet ook zeggen dat we denken dat het in de toekomst wel naar die brede nascheiding gaat, maar nascheiding is op dit moment een heel groot probleem, overigens net zoals bronscheiding. Er is onvoldoende nascheidingscapaciteit, maar er zijn ook organisatorische problemen, kijk maar naar de AEB, trouwens de favoriete verwerker van woordvoerder Borm van de VVD. Ze zitten zwaar in de problemen, het gaat de gemeente honderden miljoenen kosten, installaties zijn stilgelegd en er is geen capaciteit. Willen we capaciteit vinden, dan zullen we toch een plan moeten maken en een verwerker moeten vinden die daarin wil investeren of we zouden dat als gemeente zelf moeten doen, maar waarom gaan we dan op dit moment naar die bronscheiding toe? Er is onlangs een artikel verschenen over die bronscheiding zoals dat nu wordt voorgesteld. Dat artikel is van een hoogle-raar van de VU, Raymond Gradus. Hij stelt dat gescheiden inzamelen van plastic schadelijk is voor het milieu, waarom dan nu de bronscheiding neerzetten en daar over een tijdje mee stoppen? Ondergrondse containers zijn een goede zaak, dat is wel zinvol en daarmee zouden we moeten door-gaan, maar het ongeconditioneerd voorbereiden van de stip op de horizon met betrekking tot bre-de nascheiding is onzes inziens ook een stap te ver en het intensiveren van bronscheiding is op dit moment het verbranden van geld en dan citeer ik die mijnheer Gradus die dat daarover heeft ge-schreven. Wij menen dan ook dat we een pas op de plaats moeten zetten tot we weten wat in Ava-lexverband de gekozen oplossingsrichting is en dat er ook capaciteit is voor die oplossingsrichting. Het is zonde van het geld om nu te investeren in dingen die we toch terugdraaien, op de onder-grondse containers na dan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, wederom dank. Ja, voor Hart voor Wassenaar is dit een hele ver-heugende dag, serieus. Wij hebben indertijd als enige tegen het raadsvoorstel betreffende Grip op Grondstof gestemd en we zijn erg blij, en dat is zeer verheugend, dat onze wijsheid bijna vier jaar later wordt gevolgd, waarvoor dank. Ik verheug me al op de komende vier jaar kan ik u verzeke-ren. Voor de duidelijkheid, Hart voor Wassenaar is natuurlijk voor cyclisch gebruik van grondstoffen en het verminderen van afval. Ik denk dat we met weinigen daarover van mening verschillen. We hebben indertijd beargumenteerd tegen gestemd nadat we ons uitgebreid hadden geïnformeerd over betere oplossingen en toen al was duidelijk dat nascheiding het betere alternatief was, zowel voor de services als voor de herwinning van grondstoffen en voordat we nu een diepteverhaal hou-den over alle voors en tegens, dat wil ik achterwege laten omdat we over iets anders praten. Wan-neer we nu kijken naar wat is gepasseerd, komt het erop neer dat een aantal logistieke maatrege-len is genomen om met zachte dwang mensen te activeren om meer te scheiden. Het is gericht op gedragsbeïnvloeding en de halvering van het ophalen van de grijze bak is het belangrijkste. Door op een grove manier grijze bakcapaciteit per huishouden te verminderen, wordt een deel van de huishoudens gemotiveerd om minder in de grijze bak te gooien. Deze logistiek blijft gehandhaafd en wijzigingen die we nu gaan zien, is dat een beperkt deel van de Wassenaarse bevolking de luxe krijgt van een eigen pmd-bak. Kennelijk moet dit deel van Wassenaar extra gemotiveerd worden om te scheiden en dat gebeurt op kosten van de rest van Wassenaar. De hele Wassenaars bevol-king mag € 80.000,00 betalen om 10% van de bevolking de gang naar de centrale pmd-container te besparen, € 8,00 per huishouden.

De **voorzitter**: Dit roept een reactie op van de heer Borm.

De heer **Hendrickx**: Daar zat ik op te wachten, kan ik u verzekeren.

De heer **Borm**: Dank voor het woord voorzitter. We hoorden de heer Hendrickx net beweren dat de mensen in Wassenaar-Zuid en Rijksdorp eigenlijk een cadeautje van de rest van de samenleving gaan krijgen doordat zij een extra pmd-bak krijgen, extra luxe. De vraag is welk voorstel mijnheer Hendrickx heeft gezien omdat letterlijk in het voorstel staat dat deze operatie nagenoeg kosten-

dekkend zal zijn en dat de investeringen waar wij als raad nu onze goedkeuren voor moeten uitspreken, het plaatsen van nieuwe ondergrondse restafvalcontainers bij de hoogbouw en de gestapelde bouw betreft.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, als ik het goed heb gelezen staat er ergens € 80.000,00 voor de extra route pmd. Misschien heb ik het verkeerd gelezen, dan zal ik dat direct terugtrekken, maar ik geloof toch dat ik het goed heb gelezen. Als u denkt dat dit andere bedragen zijn, dan hoor ik dat graag, maar het staat toch echt zo in het voorstel. Er staat letterlijk in het voorstel, en zo werd het ook tijdens de commissie Bestuur & Middelen gezegd: een extra service aan de bewoners, voor 10% van de bevolking.

De **voorzitter**: Ik zou bijna zeggen wethouder Borm, maar mijnheer Borm.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. Ja, we hebben er in de commissievergadering al meer dan drie uur aan besteed geloof ik en volgens mij was het toen heel helder. Er staat inderdaad dat het € 80.000,00 kost, maar dat het ook leidt tot een hogere opbrengst en tot minder hoge verbrandingsbelasting. De gezamenlijke effecten van die componenten betekenen dat het nagenoeg kostendekkend is.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Het kost dus niets.

De heer **Borm**: Netto kost het nagenoeg niets.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, in dat geval zou ik graag in het voorstel zien dat dit zo is. Er staat € 80.000,00 kosten en er wordt gezegd dat het zou kunnen opwegen tegen de besparingen. Dan moet je dat hard maken.

De **voorzitter**: Mijnheer Mulder gaat ook een bijdrage aan de discussie geven.

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter, ik wil eigenlijk heel kort iets mededelen. De persoon die dat in de commissievergadering zei, was de heer Van Rossem en verder heeft niemand dat gezegd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Mijnheer Hendrickx, u kunt verdergaan.

De heer **Hendrickx**: Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik de draad hier kwijt ben. Nogmaals, in het voorstel staat € 80.000,00 en daar kan ik allerlei verhalen bij houden, dat is wat het kost. Zo is het ook in de kadernota opgenomen en zo is het ook op een aantal andere plaatsen opgenomen. € 80.000,00 plus € 69.000,00 is samen € 149.000,00. Ik zal dit voor u nakijken, maar ik denk dat u abuis bent. Ik ga door met mijn verhaal. We krijgen bij de hoogbouw één grote grijze bak met een onzekere capaciteit. De vraag die je daarbij moet stellen is of in geval van ongescheiden inzameling, wanneer dat ooit komt, bijvoorbeeld in combinatie met nascheiding, er nog wel voldoende capaciteit aanwezig is voor het te verwerken afval. De milieuparken maken dat er meer afleverpunten zijn en gescheiden afval dus dichterbij huis kan worden afgeleverd. Volgens het voorstel mogen Wassenaarders per saldo... en nogmaals ik heb niets aan vermeende opbrengsten, minder verbranden. Wij zijn bij de AVR geweest en die zegt: ja, maar op het moment dat je geen vuil meer aanlevert, verlies je calorische warmte en half Rotterdam wordt warm gestookt door plastic uit de rest van het land. Je kunt er een hele discussie over voeren en je kunt erover zuchten en kreunen voor mijn part, maar... Ah, de tweede interruptie van de heer Mulder.

De **voorzitter**: Mijnheer Mulder.

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter, ja een vraag aan mijnheer Hendrickx. Ons afval gaat naar Twence in Twente en die hebben ons afval nu ook niet. Wat bedoelt u precies met 'als ons afval niet naar de AVR gaat om te verbranden, dan ligt de halve stad Rotterdam in de kou'?

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. De kwestie is dat drie dingen met restafval kunnen gebeuren, namelijk composteren, verbranden en de derde ben ik heel even kwijt. Ik weet in ieder

geval dat als je restafval verbrandt, dit vervangend is voor andere grondstoffen, kolen, gas en weet ik veel, en calorische waarde oplevert. Op het moment dat dit niet gebeurt en er bij wijze van spreken geen restafval is, zul je andere grondstoffen moeten gebruiken om die calorische waarde op te leveren. Ik vind het overigens te ver gaan en ik stel voor daarover verder in discussie te gaan. Ik heb het voorstel goed gelezen en ik kan niet anders dan tot de conclusie komen die ik hier opnoem. Per saldo mogen Wassenaarders € 141.000,00 per jaar meer uitgeven om te worden gemotiveerd meer te scheiden. Voorzitter, alle woorden ten spijt, dit voorstel is een simpele verdere logistieke invulling van de voorstellen in Grip op Grondstoffen, niet meer en niet minder. Het voorstel wordt ook niet voor niets Intensivering bronscheiding genoemd, hetgeen niets anders is dan doorgaan op de ingeslagen weg, maar dan nog intensiever. We zijn ook zorgelijk, om de reden die ik net noemde, over verdere kostenontwikkeling en verdere intensivering van bronscheiding. Daarbij is de zorg dat systemen en logistiek steeds meer worden ingesteld op die bronscheiding, zodat de droom van nascheiding steeds verder weg komt te liggen. Nog twee opmerkingen. In het hele traject wordt ook weer duidelijk dat de beperkingen van Avalex nascheiding eerder verder weg zetten dan dichterbij brengen, kijk naar andere gemeenten waar nascheiding wel lukt, zelfs op korte termijn, en wanneer je alle afval van Avalex aanbiedt, heb je 70% van de capaciteit van een nascheidingsinstallatie vervuld. Het is een kwestie van twee, maximaal drie jaar, om dit te realiseren, maar die politieke wil zal zich niet ontwikkelen binnen Avalexverband. De tweede opmerking is in zijn algemeenheid. Als je vervuult, moet je betalen, de kostenmaker is de kostendrager. Dat wordt dichtbij gebracht door per hoeveelheid afval te betalen, dan voel je het in de portemonnee. Dat werkt, maar ook dat zie ik in Avalexverband niet snel gebeuren. Kortom, dit is wat het zegt, een intensivering van bronscheiding en erg duur. Het is geen voorstel, hooguit een punt op de horizon ver weg, intentie, droom, om tot nascheiding te komen. Daarom zullen wij tegen dit voorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank. De heer Van Sloten, GroenLinks.

De heer **Van Sloten**: Ja dank voorzitter. Ik moet even aangeven dat ik ook spreek namens de heer Van Noort en de tekst die ik van hem moest uitspreken is, hij is blij. Dat bij dezen. Voorzitter, we hebben hierover in de commissie ontzettend lang vergaderd en daarom wil ik het nu heel kort houden. Er worden allemaal bedragen heen en weer gegooid, het kost € 80.000,00 extra om die containers neer te zetten en dat levert weer iets op. We hebben het eerder gehad over die terugverdienskosten, het hele nieuwe inzamelen was volledig kostenneutraal bedacht en dat is inderdaad ontzettend wensdenken. De wethouder heeft toen ook gezegd dat we de verordening gaan aanpassen en dat het dienstverleningsniveau voor de hele gemeente misschien omlaaggaat om inderdaad nog een bezuiniging te realiseren. Volgens mij heeft hij toen gezegd dat we in de zomer minder lang wekelijks de groencontainer gaan ophalen. Ik hoor graag of dit onderdeel is van het dekkingsvoorstel dat hier ligt omdat we zeker zijn dat het dan niet puur een kostenneutrale organisatie is. Ik wil ook wegnemen dat we, door als stip op de horizon te zetten dat we gaan nascheiden, de doelstellingen halen. Die doelstellingen zijn dusdanig streng dat we dat echt niet gaan behalen door van alles in de bak te donderen en maar te gaan nascheiden, dat vergt echt ontzettend veel van de inwoners van Wassenaar en bronscheiding kan daar ontzettend aan bijdragen. We moeten waarschijnlijk tot in lengte van dagen aan bronscheiding blijven doen, al gaat het alleen maar om het groen, het papier en het glas. Je zou eigenlijk alles eruit moeten halen wat je eruit kunt halen en als we echt gaan naar de doelstellingen van 2025, en daarom steun ik het amendement om met een plan daarvoor te komen ook, wordt dat echt nog een hele uitdaging en dan is nascheiding echt niet de oplossing die alles gaat oplossen, dan moeten de inwoners van Wassenaar ook zelf ontzettend hard aan de bak. Laten we dat niet vergeten en laten we ons niet blindstaren op een oplossing die de oplossing niet blijkt te zijn voor het hele probleem. We steunen op zich dit voorstel, al is het enigszins wrang dat ik inderdaad ook ontzettend graag een plastic bak bij mijn huis zou hebben omdat ik vele malen meer plastic afval heb dan restafval, maar dan moet ik in Zuid gaan wonen en dan moet ik toch eens even met mijn werkgever gaan praten. De ambtenaren-cao is niet dusdanig dat dit op korte termijn gaat lukken. We steunen het voorstel, maar om die doelstellingen te behalen, is nascheiding geen optie. De ingeslagen weg is eigenlijk een voortzetting van de weg die we al ingeslagen waren, die van bronscheiding, dus laten we dat inderdaad doen, maar laten we inderdaad oog houden op het einddoel.

De **voorzitter**: Dank. U kunt ook gewoon in Lexmond gaan wonen, daar hebben we ook afvalbakken voor pmd. Mijnheer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Ja, dank u voorzitter. Ook het CDA ondersteunt dit amendement. Wij denken dat deze aanpak een goede zaak is en een manier om voor Wassenaar betaalbare afvalscheiding mogelijk te maken tegen relatief lagere kosten en toch de milieudoelstellingen in het oog te hou-

den. Er is veel gezegd deze avond en wij kunnen ons bij het meeste aansluiten. We vinden dat we onze verantwoordelijkheid moeten nemen en we hopen dat dit een belangrijke stap is in dat doel. Dank u.

De **voorzitter**: Dank. Wethouder Schokker.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik denk dat er al het nodig is gezegd, veel steun voor het geamendeerde voorstel. Ik zal een aantal zaken opmerken, ook naar aanleiding van de discussie van net. Ten eerste de nascheiding, heel veel mensen zijn daar blij mee, historische dagen. Overigens stemt niet iedereen hiermee in, maar ik ben wel blij dat het in ieder geval historische dagen zijn. Ik heb op 12 juli jl. ook in het bestuur van Avalex het belang dat in Wassenaar aan nascheiding wordt gehecht benadrukt. Het contract met Twence loopt nog tot 2021, maar ik vind het wel heel belangrijk dat Avalex ook in de aanloop daarnaartoe daar al heel erg mee bezig is en dat werd ook door de meeste andere gemeenten gedeeld. Ik verwacht daarom de komende tijd wel stappen van Avalex op dat gebied. Tegelijkertijd, en daarin probeert het voorstel ook echt te voorzien, hebben we natuurlijk ook te maken met de realiteit van vandaag. De komende jaren is het denk ik ook wel echt verstandig dat er toch een aantal stappen wordt gezet en dat je van het on hold, het is nooit zo prettig als je iets on hold houdt, je echt weer ook actief deelneemt en dat je gericht beleid voert. Ik denk dat dit heel positief is. Ik ga niet in op alle amendementen, maar ik wil wel iets zeggen over één amendement over de communicatie. Dat is ook door mevrouw Gout en een aantal andere mensen zo uitgelegd, ik denk dat het wel belangrijk is dat we het wel zo uitleggen dat nascheiding een belangrijke rol speelt, maar dat het ook wel de bedoeling is dat op dit moment gewoon waar mogelijk wel meer aan bronscheiding wordt gedaan. Ik zie de heer Borm knikken en dat beschouw ik maar als instemming van zijn kant, om even de rollen om te draaien. Ik stel wel voor het zo te behandelen. De heer Van Sloten stelde een vraag over gft. Ik weet in alle eerlijkheid niet meer of dit vorige week bij de behandeling van de kadernota ook echt expliciet aan de orde is geweest, volgens mij is het wel aan de orde gesteld in antwoorden op schriftelijke vragen van de heer Borm, namelijk de € 80.000,00 die kan worden bezuinigd in de DVO van 2020, de dienstverleningsovereenkomst voor 2020, en in die bezuiniging van € 80.000,00 is ook € 20.000,00 aan gft meegenomen, daar zit twee maanden minder gft-inzameling in, daarmee is rekening gehouden.

De **voorzitter**: Een vraag van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, dank u wel voorzitter. Dan toch een vraag aan de wethouder hierover. We hebben net een discussie gehad over € 80.000,00, bent u het met me eens dat in Rijksdorp en Zuid een extra pmd-route wordt gereden? De tweede vraag is: wat zijn de kosten van die twee extra routes? Het maakt mij niet uit, er worden extra routes gereden en ik heb een serieuze vraag mijnheer Borm, aan de wethouder wat de extra kosten daarvan zijn want u als VVD beweert dat die kosten van € 80.000,00 op een andere manier worden gecompenseerd. Ik zou daar graag de waarheid van willen weten, als u dat goedvindt. De vraag is op een gegeven moment, er worden extra routes gereden voor die pmd in Rijksdorp en Zuid, wat zijn de kosten van die extra routes en waar vind ik dan de besparingen van het maken van die kosten voor die extra routes? Dat wil ik splitsen in het halen van besparingen die dan een stuk van die € 80.000,00 zouden compenseren, maar die niet gerelateerd zijn aan die kosten van € 80.000,00. Dat is de scheiding die ik zou willen aanbrengen bij deze kwestie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. 'De scheiding bij deze kwestie', hoorde ik u als laatste zeggen. De extra pmd-containers gaan € 80.000,00 kosten en € 69.000,00 voor het terugbrengen van afvalverzameling, dus daar gaat € 69.000,00 af. Vervolgens is er ook een investering nodig, dit stond vorige week ook allemaal in de kadernota, waar kapitaallasten worden gerekend vanaf 2021 voor de ondergrondse containers en de milieuparken, waar extra containers bijkomen. Daar zit ook een financiële last. Al die rijtjes zijn opgenomen in de kadernota en die hebben we vorige week met elkaar besproken.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Het is heel lastig om een antwoord op de vraag te krijgen. We gaan kosten maken voor die pmd-routes door Rijksdorp en door Zuid, dat brengt kosten met zich mee. Welke direct aan die kosten gerelateerde besparingen staan daar tegenover? Kortom, u gaat € 80.000,00 kosten maken, staan daar ook besparingen tegenover of is het inderdaad een hele hussel van besparingen, kosten enzovoorts die met elkaar tot een bepaald bedrag leiden,

waarvan we het niet meer weten. Mijn concrete harde vraag is: we gaan € 80.000,00 betalen voor pmd-routes in Zuid en Rijksdorp, die € 80.000,00 kosten, exact gerelateerd aan die € 80.000,00 kosten, welke besparingen gaat dat opleveren?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Die € 80.000,00 is voor de extra pmd-containers plus het inzamelen, daarvoor wordt € 80.000,00 extra gerekend omdat er extra routes bijkomen. Daarnaast hebben we ook besparingen van € 80.000,00, die heb ik ook net toegelicht, die ook in het kader van de kadernota aan de orde zijn geweest.

De **voorzitter**: Ik geef de heer Van Sloten het woord.

De heer **Van Sloten**: Net werd de indruk gewekt dat de kosten die we voor de extra routes gaan maken, worden gedekt doordat we minder kosten hebben omdat we dat gaan doen en dat is niet waar. Laten we nu gewoon eerlijk zijn, het kost extra geld om dat te gaan inzamelen. Daarnaast hebben we ook nog een besparing op de afvalstoffenheffing van ongeveer € 69.000,00 of nog wat meer, maar die zijn niet een-op-een aan elkaar gerelateerd. Dat is het enige wat de heer Hendrickx wil horen, volgens mij zijn we daar nu uit en kunnen we dit verder laten rusten.

De **voorzitter**: Dat was het antwoord van wethouder Van Sloten, we hebben heel veel wethouders op het gebied van afvalinzameling. We gaan terug naar wethouder Schokker.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel burgemeester Koen. Er zijn verschillende bedragen en we nemen nu met elkaar een groot aantal besluiten. Die hangen ook allemaal deels met elkaar samen, ze beginnen niet op hetzelfde moment. Het staat in de kadernota keurig onder elkaar: € 80.000,00, € 140.000,00, € 69.000,00, nog een keer € 80.000,00 plus eenmalig € 25.000,00 en dat zijn de kosten en opbrengsten die worden gerealiseerd voor het geheel. Dus, ja mijnheer Van Sloten. Daarvoor sprak ik over de twee maanden bezuiniging, het twee maanden minder ophalen van gft. Op het moment dat je aan de knoppen van de dienstverleningsovereenkomst voor 2020 gaat draaien... Ik denk dat u het er allemaal over eens bent dat de tarieven voor het afval op dit moment vrij hoog zijn en daarom moet er aan knoppen worden gedraaid. Het voordeel is dat je nu de product-dienstencatalogus hebt en in die product-dienstencatalogus staat precies beschreven wat je als gemeente afneemt. Er is een aantal zaken waarop we in ieder geval kunnen besparen en er zijn natuurlijk nog meer zaken waarop we zouden kunnen besparen, je zou nog kunnen besluiten om helemaal te stoppen met de wekelijkse ophaalfrequentie van gft. Dan bespaar je bijna € 200.000,00 per jaar, maar het is natuurlijk wel de vraag of je dat wilt, dat is een politieke keuze.

De **voorzitter**: Mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Geachte wethouder, weet u dat er in delen van het dorp niet wekelijks wordt opgehaald? Er zijn delen van het dorp waar niet wordt opgehaald, er zijn delen van het dorp waar nog steeds vuilniszakken buiten staan en er zijn ook delen van het dorp waar de ondernemers er zelf voor zorgen dat er wordt afgehaald, maar er zijn ook ondernemers die het allemaal in de containers gooien. Op dit moment wordt het dus een probleem gemaakt voor gewone inwoners, zonder dat er is uitgezocht wie werkelijk de kosten maken. Als u zegt dat er elke week wordt opgehaald, dat is inderdaad alleen in Zuid. Dank u.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Er wordt acht maanden per jaar in een heel groot deel van Wassenaar gft opgehaald.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx heeft nog een interruptie.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dank u wel. Het is uw laatste avond en ik dacht daar vooral goed gebruik van te maken. Ik beluister de wethouder en ik krijg zo langzamerhand de indruk dat we de komende jaren tariefsverlagingen gaan zien wat betreft de afvalstoffenheffing. Kan hij dat bevestigen?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Nee, dat kan ik niet bevestigen voorzitter.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de wethouder zijn betoog afrondt.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil hiermee mijn betoog afronden. Ik denk dat we met deze keuze een betekenisvolle stap zetten en daar wil ik het graag bij laten.

De **voorzitter**: Dank u zeer. Ik kijk rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is in ieder geval wat betreft de heer Hendrickx niet het geval. Ik maak me intussen wel een beetje zorgen over dat iedereen vandaag zo blij is. Als er geen behoefte is aan een tweede termijn, gaan we stemmen. We gaan eerst stemmen over vier amendementen. Ja, we beginnen met een stemverklaring, bij het stemmen horen stemverklaringen, maar ik ga u eerst uitleggen in welke volgorde we de vier amendementen doen. Als u ze digitaal of fysiek voor u hebt, dan beginnen we met het amendement over intensivering bronscheiding zonder aanvullende tekst in de kop. De tweede is Intensivering bronscheiding ten aanzien van beslispunt 1. Het derde amendement beslispunt 3 en het vierde amendement beslispunt 4. Dus geen, 1, 3, 4. Dan beginnen we met het amendement Intensivering bronscheiding zonder nadere tekst. Wie wil daarover een stemverklaring afleggen? Ik had het gevoel dat de heer Paulides zich daarvoor zou gaan melden.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, wij blijven erbij dat als proef tijdelijk de bronscheiding intensiveren niet erg logisch is. Het kost echter weinig extra en we zien wel de positieve effecten van de ondergrondse containers en daarom zullen wij het voorstel steunen en voor het voorstel stemmen. Wat de amendementen betreft, amendement 1, 2 en 4 zullen wij niet steunen, wij vinden dat onnodig. Amendement 3 vinden we wel zinvol en daar zullen we voor stemmen. Dank u wel.

**Amendement over Intensiveren bronscheiding
Ingediend door VVD, D66, Lokaal Wassenaar!, CDA en fractie Mulder**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019;
gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Intensiveren bronscheiding als volgt: toevoegen nieuw beslispunt 8: 'Als stip op de horizon voor brede nascheiding te kiezen mits betaalbaar, en het college de opdracht te geven om zo spoedig mogelijk met een voorstel hierover naar de raad te komen, om het actuele VANG-doel van 100 kg per inwoner te behalen en een wettelijke stap in de richting van het 2025-doel van 30 kg per inwoner te zetten.'"

De **voorzitter**: Dat is direct een mooie stemverklaring over alle amendementen en het besluit. Anderen die behoefte hebben om over een van deze zaken een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. We stemmen dan eerst over het amendement Intensivering bronscheiding, dat gaat over het toevoegen van een nieuw beslispunt 8 en dan als stip op de horizon enzovoorts. Wie van u is voor dit amendement? Ik zie alle fracties met uitzondering van Hart voor Wassenaar en DLW. Daarmee is dit amendement aangenomen.

**Amendement over Intensiveren bronscheiding ten aanzien van beslispunt 1
Ingediend door VVD, D66, Lokaal Wassenaar!, CDA en fractie Mulder**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019;
gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Intensiveren bronscheiding als volgt: beslispunt 1 aanpassen: 'een minicontainer, starten met een proef' naar 'een minicontainer en zo snel mogelijk te starten met een proef'."

De **voorzitter**: Het tweede amendement gaat over beslispunt 1. Wie is voor dit amendement? Alle fracties met uitzondering van Hart voor Wassenaar en DLW. Het amendement is aangenomen.

**Amendement over Intensiveren bronscheiding ten aanzien van beslispunt 2
Ingediend door VVD, D66, Lokaal Wassenaar!, CDA en fractie Mulder**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019;
gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Intensiveren bronscheiding als volgt:

Beslispunt 3 'het uitbreiden van voldoende milieuparkjes voor het inzamelen van glas, papier, textiel en pmd' naar 'het uitbreiden met drie milieuparken voor het inzamelen van glas, papier en bovengrondse pmd'."

De **voorzitter**: Dan intensivering bronscheiding ten aanzien van beslispunt 3. Wie is voor dit amendement? Alle fracties behalve Hart voor Wassenaar. Dit amendement is aangenomen met uitzondering van de stem van Hart voor Wassenaar.

Amendement over Intensiveren bronscheiding ten aanzien van beslispunt 4 Ingediend door VVD, D66, Lokaal Wassenaar!, CDA en fractie Mulder

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019; gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Intensiveren bronscheiding als volgt: beslispunt 4 aanpassen van 'ter ondersteuning van de communicatie voor het bereiken van de beleidsdoelstelling' naar 'ter ondersteuning van de communicatie gericht op het in beslispunt 8 genoemde beleidsdoel'."

De **voorzitter**: Dan het amendement beslispunt 4. Wie is voor dit amendement? Alle fracties met uitzondering van DLW en Hart voor Wassenaar. Het amendement is aangenomen. Dan het besluit zelf over intensivering bronscheiding. Graag uw vingers als u daar voor bent. Alle fracties met uitzondering van Hart voor Wassenaar. Het voorstel is aangenomen.

9. Mogelijkheid voor het kenbaar maken van wensen en bedenkingen op het voornemen van het bestuur Avalex tot een besluit inzake de governance van Avalex

De **voorzitter**: Wij zijn toe aan mogelijkheid voor het kenbaar maken van wensen en bedenkingen op het voornemen van het bestuur Avalex tot een besluit inzake de governance van Avalex. Ik zie een verzoek van wethouder Schokker om daarover een inleidend woord tot u te richten. Ik kondig alvast aan dat ik na dit agendapunt een korte schorsing afkondig om ons even te verpozen. Wethouder Schokker.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Dank dat ik even de gelegenheid krijg om toe te lichten dat er op 12 juli jl. een bestuursvergadering van Avalex is geweest waar dit voorstel nadrukkelijk aan de orde is geweest. De conceptreactie van Wassenaar is ook aan de orde geweest, gezamenlijk met alle andere reacties en naar aanleiding daarvan heeft het bestuur van Avalex besloten om eind september a.s. een extra bestuursvergadering te organiseren om het nader onderbouwde en nader uitgewerkte concept voorgenomen besluit te bespreken en aansluitend het concept voorgenomen besluit via de colleges aan de raden te sturen voor een extra wensen-en-bedenkingenprocedure. Daarbij is dus ook ruimte voor de hier genoemde raadsconferentie in oktober a.s. Het voornemen van het bestuur is om het proces naar achteren te schuiven. Het leek me goed om dit hier nadrukkelijk aan de orde stellen met het oog op de verdere discussie aangezien het bestuur hier al over heeft besloten.

De **voorzitter**: Een ordevoorstel van de heer Van Sloten. Dat is toegestaan.

De heer **Van Sloten**: Als het bestuur er al over heeft gesproken, is het mijns inziens niet ontzettend zinvol als we hier nog inderdaad... We hebben hier in de commissie uitgebreid over gesproken en ik neem aan dat de heer Schokker dat heeft meegenomen naar de bestuursvergadering. Dan lijkt het me beter om af te wachten tot en met september a.s. als we nieuwe stukken krijgen en we dan als raad zelf hard aan de slag gaan, het proces starten dat we eigenlijk al van plan waren en dan hier niet heel veel tijd te gaan besteden aan een conceptbrief die niet meer wordt besproken omdat die al is besproken.

De **voorzitter**: Ik denk dat het wel goed is mijnheer Borm dat de wethouder even reageert naar aanleiding van wat de heer Van Sloten zegt over de bestuursvergadering van Avalex. Wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja dank u wel voorzitter. Ik denk dat het formeel wel juist is om deze conceptreactie om te zetten in een formele reactie namens Wassenaar, maar tijds technisch is het zo dat de conceptreactie wel al in de orde is geweest en er in reële zin niet meer zo heel veel zal veranderen naar aanleiding van de discussie.

De **voorzitter**: Dan is eigenlijk de vraag om dit als hamerstuk vast te stellen omdat het de facto al is gepasseerd. Als anderen toch een bijdrage willen geven, vraag ik in dat geval wel om dat heel kort te doen, zodat we snel tot besluitvorming kunnen overgaan. Mijnheer Borm.

De heer **Borm**: Dank u voorzitter. Ik ben heel blij om te horen dat de conceptinbreng..., maar wat ik nog wel even serieus onder de aandacht wil brengen, wat tijdens de vorige commissievergadering ook ter sprake is gekomen, is dat we aan het kijken zijn om op 27 september a.s., dat is ook eind september, een bijeenkomst voor alle raadsleden uit Avalexgemeenten te organiseren. We hopen dan wel dat de wethouder dat informeel meegeeft aan het bestuur en dat het bestuur daar ook zijn oor nog te luister kan leggen, zodat die input, zij het dan informeel, nog wel kan worden meegenomen bij de totstandkoming van dat besluit. Verder willen we het hierbij laten en we steunen wel de lijn om het vandaag vast te stellen, dan is ook voor andere gemeenten te zien hoe wij als Wassenaar erin staan. Anders blijft het beperkt tot een conceptreactie. Dank.

De **voorzitter**: Dank. Ik zag net de heer Weyn, klopt dat? Die is klaar? Desondanks de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, Ik zal dit heel kort houden. Ik heb een aantal vragen die ik toch wil stellen vanwege het feit dat het proces nu belangrijker begint te worden dan de inhoud. Hart voor Wassenaar staat overigens achter die brief en op het moment dat die in stemming komt, zullen we voor stemmen. Mijn vraag is: zal het bestuur van Avalex de besluitvorming over de bijeenkomst waaraan de heer Borm zojuist refereerde, heen tillen of was besluitvorming al voor oktober a.s. gepland? Naar aanleiding daarvan twee vragen. Zal de wethouder voor of tegen het besluit tot uitstel, als dat aan de orde is, stemmen? In de tweede plaats: zal de wethouder voor of tegen het voorstel van het bestuur van Avalex stemmen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond of er nog andere bijdragen zijn. De gretigheid van de wethouder is prijzenswaardig. U hebt toch direct het woord. Wethouder Schokker.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. De besluitvorming is aangepast naar aanleiding van discussies in de raden. Dus daar wordt op zijn vroegst pas in november 2019 over besloten en of ik tegen ga stemmen weet ik nog niet omdat ik niet weet wat er ligt. Er komt eerst een nadere onderbouwing en naar aanleiding van die nadere onderbouwing kijk ik verder hoe ik mijn mind kan opmaken en dan neem ik uiteraard mee wat de raad ervan vindt want er is een wensen-en-bedenkingenprocedure aan verbonden.

De **voorzitter**: Dank. Mag ik concluderen met deze korte discussie dat u kunt instemmen met de tekst van de brief van wensen en bedenkingen over de governance van Avalex? Is er behoefte aan stemming hierover? Ik zie collectieve instemming, dan hebben we dat zo vastgesteld. Ik schors de vergadering voor zeven minuten.

10. Voorjaarsnota 2019

De **voorzitter**: Dames en heren, de zeven minuten zijn voorbij en ik stel voor dat we de vergadering hervatten. Aan de orde is agendapunt 10, de Voorjaarsnota. Zijn er mensen onder u die daarover het woord wensen te voeren? Dat is niet het geval. Dan gaan we de Voorjaarsnota gewoon vaststellen. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval.

De heer **Hendrickx**: Nee, een stemverklaring is onderdeel van het stemmen.

De **voorzitter**: Oké, dan gaat de hamer weer even omhoog. Er is geen discussie over, maar er is wel stemming gevraagd? Een stemverklaring uiteraard als dat nodig is. U kunt een stemverklaring afleggen en toch nog in de notulen vastgelegd krijgen wat u ervan vindt. Een stemverklaring? Niet, dan gaan we stemmen. Wie stemt in met de voorliggende Voorjaarsnota? De fracties van Lokaal Wassenaar!, de VVD, Mulder, CDA, PvdA, GroenLinks, D66 en Hagen. Tegen hebben gestemd de fracties van DLW en Hart voor Wassenaar. De Voorjaarsnota is vastgesteld.

12. Integraal Huisvestingsplan (IHP)

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan het Integraal Huisvestingsplan met een voorgenomen motie van de VVD en anderen. Ik geef daarom als eerst de VVD-fractie het woord. Wie van de VVD-fractie voert het woord over onderwijs? Mevrouw Weekhout. Als u nou net zo blij bent als u net bij de gymzaal was, dan... Mevrouw Weekhout.

Mevrouw **Weekhout**: Dank u wel voorzitter, het ging ineens heel snel. Het Integraal Huisvestingsplan. De VVD is inderdaad blij met het Integraal Huisvestingsplan voor de scholen. Het biedt als kaderstellend document een zeer compleet overzicht, het is een zorgvuldig en gedetailleerde inventarisatie van wat nodig en wenselijk is. Er is met alle betrokken partijen gesproken, de verlanglijstjes zijn bij de verschillende scholen opgehaald en het biedt een doorkijk naar de komende zestien jaar, maar is tegelijkertijd ook een levend document dat iedere vier jaar wordt bijgesteld en geüpdatet en waarbij, en dat is essentieel, ieder individueel verzoek alsnog ter beoordeling naar de raad komt. Het stuk als zodanig hadden wij dan ook zonder voorbehoud kunnen steunen, ware het niet dat wij ons overvallen voelden door de gevraagde huisvestingsvoorzieningen voor het internationaal onderwijs dat bij ons veel vragen oproep. Niet vanuit enig bezwaar tegen internationaal onderwijs als zodanig, daar zijn we van meet af aan heel duidelijk over geweest, maar omdat we ons overvallen voelden door het late tijdstip waarop wij hierover geïnformeerd werden zonder hier in een eerder stadium bij betrokken te zijn geweest en zonder dat wij hier enige financiële onderbouwing of toelichting over hadden gekregen. Het kan en mag natuurlijk niet ten koste gaan van de noodzakelijke renovaties en nieuwbouw van de bestaande scholen. Over de gang van zaken is in de commissievergadering al uitvoerig gesproken en in onze motie die later aan de orde komt vragen wij hier ook aandacht voor, maar wij spreken hier nogmaals expliciet de wens uit om in de toekomst eerder en beter geïnformeerd te worden en actiever bij het proces betrokken te worden. Afijn, wij hebben dus even de tijd genomen om een pas op de plaats te zetten om de antwoorden op onze vragen te vinden. Dat is tenslotte ook onze verantwoordelijkheid als raadsleden en we zouden geen knip voor onze neus waard zijn als wij zomaar klakkeloos akkoord waren gegaan. Bovendien hadden wij ook nog onze bedenkingen bij de aangereikte financiële memo. Gelukkig hebben wij mensen in de fractie die niet alleen goed kunnen rekenen, maar die ook verder kijken dan hun neus lang is en zelf proactief op zoek gaan en zoeken en graven naar de juiste cijfers. Jullie kunnen van ons aannemen dat wij ons huiswerk op dit punt goed en grondig hebben gemaakt. Zo komen wij na zorgvuldige afweging tot de conclusie dat de financiële risico's aanvaardbaar zijn. Het blijven prognoses, maar het zou kostendekkend moeten kunnen zijn. Daarnaast speelde voor ons nog een ander belangrijk punt. Kun je deze toekomstige uitgaven maatschappelijk verantwoorden gezien de financiële positie waarin wij verkeren en de grote kosten waarvoor wij staan? Kun je dit verantwoorden als het maar ten goede komt aan een klein exclusief groepje expats en repats waarvan ook nog eens een groot deel buiten Wassenaar woonachtig is? Daarin zijn wij gerustgesteld nu wij weten dat de laatste twee jaar van het internationaal onderwijs, het IB-Diploma Programme, ook toegankelijk is voor gewone Wassenaarse kinderen en niet alleen als doorstroming naar de vierde klas van het VWO, maar ook als optie na 5-havo. Op basis hiervan en gegeven het feit dat iedere concrete huisvestingsaanvraag te zijner tijd nog naar de raad komt, zodat wij over vier tot vijf jaar, wanneer dit aan de orde is, op basis van de dan beschikbare actuele informatie over leerlingenaantallen et cetera een gewogen verantwoord besluit kunnen nemen, hebben wij nu voldoende aanknopingspunten om het IHP te kunnen steunen. Wel verzoeken wij de wethouder met klem om de komende jaren al het mogelijke te doen om beschikbare aanvullende externe financiering te verkrijgen aangezien het bieden van internationaal onderwijs in een landelijke en regionale behoefte voorziet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat, en dat komt misschien ook omdat ik zelf de VVD-fractie als eerste het woord gaf vanwege het feit dat in mijn oude annotatie staat dat er een motie was bij 12, maar die motie gaat natuurlijk over 13, Tijdelijke huisvesting Rijnlands Lyceum, en u hebt uw bijdrage, en dat was wat mij betreft prima, beide zaken gecombineerd. Dus mijn...

Mevrouw **Weekhout**: Er is geen sprake van dat 12 en 13 wordt samengevoegd, maar er zit duidelijk wel enige overlap in. Dit zijn duidelijk twee aparte kwesties en wij willen dat ook als zodanig behandelen.

De **voorzitter**: Dank u. Ik ga even naar de heer Van Sloten, kijken wat zijn vraag is.

De heer **Van Sloten**: Een korte interruptie. Even het verhaal samengevat, vindt u de informatie die u van het college hebt gekregen niet helemaal correct en onvoldoende om op basis van die informatie een besluit te nemen. U hebt dus zelf onderzoek gedaan en informatie bij elkaar gehaald en op basis van die informatie stemt nu in met IHP. Het gaat met name om het internationaal onderwijs bij het Rijnlands.

De **voorzitter**: Mevrouw Weekhout.

Mevrouw **Weekhout**: Het blijft een feit dat wij als gemeente sowieso verantwoordelijk zijn voor de huisvesting van onderwijs, maar wij wilden in ieder geval even weten wat voor risico's wij daarbij

zouden lopen. Het memo dat is aangereikt, dat is volgens mij ook achteraf aangepast, ging uit van uit mijn hoofd 100% dekking en het was 0,8, daar heeft de heer Borm het college ook op gewezen. Wij hebben zelf nauwkeurig nog navraag gedaan en ons geïnformeerd. Het blijft een feit dat wij de informatie laat aangereikt kregen en dat wij ook hebben moeten verzoeken om de financiële onderbouwing. Wij hadden gewoon tijd nodig om daar even een gewogen beslissing over te nemen. Ja, deels op basis van ons eigen onderzoek en deels op basis van wat ons is aangereikt.

De **voorzitter**: Moet ik het feit dat de heer Hendrickx gaat staan, beschouwen als een interruptie op mevrouw Weekhout? Dan vraag ik mevrouw Weekhout om te blijven staan. De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dank u wel. De VVD bij monde van mevrouw Weekhout is redelijk positief over deze nota. We weten dat er € 29 miljoen moet worden gevonden om dit de komende jaren te financieren. Ik heb niet de indruk dat duidelijk is hoe dat wordt gefinancierd, op welke wijze daarvoor financiering kan worden gevonden. Aan de ene kant bent u erg enthousiast over dit IHP en aan de andere kant, wanneer we naar het investeringsplaatje kijken, horen we geen antwoord op dit IHP. Kunt u daar iets over melden?

De **voorzitter**: Mevrouw Weekhout.

Mevrouw **Weekhout**: Nou ik kan u het volgende melden, mijnheer Hendrickx, dat wij allen zijn uitgenodigd op het Rijnlands Lyceum waar ook nog een toelichting is gegeven op het feit dat er voor iedere leerling een uitkering komt voor in het Gemeentefonds. Als je de prognoses meeneemt en je ziet hoeveel geld daar beschikbaar komt op termijn, de groei in overweging nemende, dan zou het op termijn ook kostendekkend moeten zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx nog een keer.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik blijf met de moeite zitten dat u nu weer een link legt naar het Rijnlands Lyceum, dat is een onderdeel van het hele IHP. Ik heb het over hele IHP en daarin zit € 5 miljoen voor het Rijnlands Lyceum en € 24 miljoen voor andere, dus ik spreek over € 29 miljoen. Ik kom straks terug op het andere.

De **voorzitter**: Ik denk u deze vraag straks aan de wethouder zou moeten stellen omdat hij het IHP moet verdedigen. Dank voor uw bijdrage. We beginnen dan met het IHP, zijn er andere fracties die het woord willen over het IHP? Ja, mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Ja, dank u wel voorzitter. De fractie van Lokaal Wassenaar! is verheugd dat er een Integraal Huisvestingsplan is dat voor langere termijn inzicht geeft in de te verwachten kosten voor huisvesting van het bekostigd onderwijs, Wassenaar voldoet hiermee aan haar verplichtingen. We zien graag in de begroting een verdere uitwerking voor de middellange termijn tegemoet en we wachten verdere raadsvoorstellen voor investeringsbesluiten af. We verwachten ook dat in het IHP wordt gereflecteerd in het oormerken van gelden die nodig zijn om huisvesting voor onderwijs zeker te stellen. Graag de mening van de wethouder hierover. Wij verzoeken de wethouder ook om schoolbesturen tijdig bij de uitwerking te betrekken en ook de raad tijdig te informeren, met name bij nieuwe ontwikkelingen in bijvoorbeeld het internationaal onderwijs en het vmbo. We zijn kritisch over de verbouwingskosten van de Herenwegschool, je kunt niet blijven verbouwen als er geen mogelijkheden zijn om verder uit te breiden. Het pand is klein, de gangenopzet is erg nauw en er is sprake van een monumentenstatus. De opzet van de Brede School IKC is op die locatie niet mogelijk. Het pand vraagt veel zorg en onderhoud en de school komt niet uit met de reguliere vergoeding. Wij vinden dat er een langetermijnvisie nodig is, misschien moet dan toch naar vervangende nieuwbouw worden gekeken en we stellen dan ook de vraag of het gebouw voor een reële prijs toekomstbestendig is te maken. In het aangepaste plan komt het vmbo meer in beeld en volgen circa 260 leerlingen buiten Wassenaar praktijkonderwijs. Ook voor deze 260 leerlingen wil onze fractie als dat kan de mogelijkheid bieden om binnen Wassenaar naar school te gaan. We weten van lokale ondernemers en ook van de zorginstellingen dat zij dat plan in ieder geval van harte zullen toejuichen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de woorden van mevrouw Bellekom. Wij leven in Wassenaar op dit moment met sterk verouderde schoolgebouwen die monumentale panden zijn. Deze panden zijn vaak niet geschikt te maken voor speciaal onderwijs en dat is ook een onderdeel dat we in Wassenaar missen. Op dit moment is het alleen regulier, kunnen leer-

lingen met een functiebeperking slecht binnen onze scholen functioneren en ze worden dus buiten onze scholen geplaatst. Onze vmbo-leerlingen worden ook daardoor nog extra belast. Wij missen echt hier in Wassenaar scholen die zorgen voor onze leerlingen en wanneer we naar het integrale plan kijken, zie ik dit ook niet terug. Passend onderwijs, het maatwerk, al deze factoren zijn belangrijk en niet alleen voor onze leerlingen, maar ook bijvoorbeeld voor docenten en ondersteunend personeel binnen de scholen, zij zouden ook hun plek moeten kunnen krijgen in Wassenaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. D66, mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u voorzitter, ik zal het kort houden. Wij zijn ook verheugd dat het Integraal Huisvestingsplan er nu is, een doorkijk van zestien jaar. Er werd net al genoemd, en ook daar willen wij bij aansluiten, dat het heel goed is dat het zo in elkaar zit dat dit bij nadere besluiten steeds opnieuw aan de raad wordt voorgelegd. Ik wil nog niet ingaan op agendapunt 13, dat is volgens mij voor de volgende ronde. Ten slotte, ik vergat het bijna, onze vraag was om te kijken hoe het vmbo verder vorm kan krijgen, en dan gaat niet om vmbo-t, maar vooral om vmbo-kader en gemengd, om dat een plaats te geven. Ik hoop dat de wethouder ons kan toezeggen dat dit verder wordt onderzocht. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. We hebben alleen wat vragen over het IHP. Overigens hadden we wel wat moeite met het feit dat de agendapunten 12 en 13 door de VVD samen werden genomen, maar oké. De vraag zal ik even toelichten. In het IHP staat scenario 2 en in de kadernota stond scenario 1. Dat probleem over scenario 1 en 2 kwam ter sprake in de commissie, daar zou iets worden aangepast en ik constateer dat dit niet is gebeurd. Het IHP kan nu niet kiezen voor scenario 2 en verder weten we ook dat er een wens is voor het vmbo, dat is net ook al gezegd. Er is geen aanvraag, maar die is er ook niet van de bestaande scholen. Waarom is dit vmbo-plan niet meegenomen en al met al zouden we dus wat vragen willen stellen. Past u het scenario aan conform de kadernota, 2, zoals is toegezegd, waarom niet en wat is het gevolg met betrekking tot de rechtmatigheid van de besluiten die dan tegenstrijdig zijn? Bent u bereid het vmbo alsnog in het IHP op te nemen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, wederom dank u wel. Ik ga het de komende twee maanden missen, dat kan ik u verzekeren. Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs doet verwachten dat er een diepe visie is op hoe het er qua infrastructuur van scholen en aanverwante faciliteiten gaat uitzien. Wij zijn enerzijds wat teleurgesteld over het feit dat het in feite een optelsom is van wensen van schoolbesturen die bijna een-op-een worden overgenomen in het IHP. Het telt op tot een bedrag van € 29 miljoen en een beetje parallel aan de sporthal, zou je zeggen: gooi er dan € 20 miljoen tegenaan en zeg tegen die scholen dat ze er voor € 20 miljoen uit moeten komen, dat we dan zaken met elkaar doen op basis van een visie, maar dat is niet zo. Wij zien wat dat betreft geen enkele uitdaging om te kijken of het beter en goedkoper kan, maar we kunnen wel kort zijn. Voorzitter, schaarse middelen, schaarse ruimte, maar bovenal goede faciliteiten voor onze schoolgaande jeugd, verdienen beter. Dat is de korte zin die ik wil uitspreken. Tegelijkertijd zullen wij voor stemmen vanwege het feit dat het ook belangrijk is dat een document, een registratiedocument, wat ik als een begindocument zie en niet meer dan dat, nu op papier staat. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. GroenLinks, de heer Van Sloten. Spreekt ook namens de PvdA begrijp ik.

De heer **Van Sloten**: Nee hoor, de heer Van Noort mag zelf zeggen dat hij blij is. Ik denk dat het feit dat iedereen blij is niets met uw laatste raadsvergadering heeft te maken. Het traject om tot een IHP te komen is eigenlijk gestart omdat we de vorige keer werden overvallen door een aanvraag van de Herenwegschool, toen kwamen we erachter dat we dit voor de langere termijn in orde moeten hebben. Nu hebben we het over het IHP en worden we op hetzelfde moment alsnog verrast door een traject dat we als raad niet hebben zien aankomen. De onderwerpen liggen in het verlengde van elkaar en het raakt elkaar ontzettend, maar ik zie het volgende agendapunt echt als een aanvraag voor de tijdelijke huisvesting en de lange termijn, het internationaal onderwijs, hoort echt in het IHP thuis. Wat we straks gaan besluiten, is impliciet ook een keuze voor dit, maar hierin staat al dat we het internationaal onderwijs gaan doen en daarom wil ik het hier ook bij betrekken. Het proces om tot het IHP te komen. We hebben in december 2018 een presentatie gehad waarin is gezegd dat we in februari 2019 de stukken zouden krijgen. Toen hebben we een hele tijd niets gehad, nu hebben we dit en daarbij zitten bijlagen die vandaag zijn gekomen. Het proces verdient

geen schoonheidsprijs en daarover krijgen we straks bij het volgende onderwerp inderdaad weer een motie, het is allemaal een beetje verwarrend. Waar hebben we het nu over? Het is net al gezegd, we gaan nu besluiten dat we de kadernota die we vorige week hebben vastgesteld gaan aanpassen. Volgens mij is dat een unicum en kan dat ook niet helemaal. Ik heb het in de commissievergadering heel expliciet gezegd, in de kadernota staat € 3,7 miljoen en dat is nog lager dan scenario 1. Scenario 2, waartoe wij nu gaan besluiten, ligt vele malen hoger, dat zit ruim boven de € 7 miljoen, laten we gewoon helderheid hebben over die cijfers. Verder zit er gewoon een aantal zaken in waarvan ik denk... De Herenwegschool is al een paar maal genoemd. Dat is gewoon een plek waar het erg lastig wordt om daar een school van deze grootte te huisvesten. Als zij nu een aanvraag doen op basis van het feit dat zij te weinig ruimte hebben, wat ze hebben, dan moeten we dat honoreren. Op de locatie zelf is het eigenlijk niet te doen en daar hadden we eigenlijk een veel bredere afweging over moeten maken, dan hadden we misschien de verbouwing die nu wordt gestart en die al is goedgekeurd helemaal niet moeten laten doorgaan. Het is goed dat we het nu hebben en ik hoop dat we in de toekomst niet weer worden overvallen door een aantal zaken. We nemen de duurzaamheidsopgave nu niet volledig mee, maar ik denk dat wij binnen een aantal jaren voor de uitvoering, dit hele plan loopt zestien jaar, gewoon door de overheid verplicht worden om het alsnog te gaan doen. Daardoor zullen de kosten vele malen hoger zijn dan wij nu zien. Laten we dat wel van tevoren al voor ogen hebben, ook omdat de kosten zoals die nu worden opgenomen de kosten zijn zoals wij ze nu projecteren en de bouwkosten zijn enorm grillig. Als we die verbouwing van de Herenwegschool drie jaar geleden hadden gedaan, waren we waarschijnlijk veel goedkoper uit geweest dan we nu zijn, maar dat terzijde. Het geeft een beeld, laten we voorkomen dat we dit proces ooit nog een keer op deze manier zo doen omdat dit volgens mij niet alleen de raad, maar ook heel veel mensen buiten bij de scholen en de schoolbesturen enorm gefrustreerd heeft en het enorm veel tijd heeft gekost. Ik kan er nog heel veel over zeggen, maar ik doe het inderdaad niet.

De **voorzitter**: Dank. Mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Voorzitter, wij zijn blij, we houden dat consequent vol. Wij zijn blij want, mijnheer Van Sloten gaf het al aan, eind 2018 hebben we een presentatie gekregen over het IHP en sindsdien moest ik iedere keer in alle commissievergadering zeggen: wethouder, wanneer komt dat IHP nou? Er werd februari 2019 beloofd, er werd maart beloofd, er werd april, mei beloofd en uiteindelijk is hij er in juli 2019. Oké, het stuk is er en we zijn er redelijk tevreden over. Ook de aangepaste tekst over het vmbo stellen wij heel erg op prijs, maar we hopen natuurlijk wel dat daar een goed en stevig vervolg op komt. Voorzitter, het IHP is er nu wel, maar dit is natuurlijk pas een start, het is geen kwestie van 'we zijn klaar, we gaan achterover zitten', eigenlijk begint het nu pas echt. We moeten niet alleen die gebouwen duurzaam maken voor de scholen, maar we moeten die gebouwen ook voor iedereen toegankelijk maken. Daartoe zijn we wettelijk verplicht en daarmee gaan enorme kosten gepaard. Ik verzoek het college om na de vakantie van 2019 eens goed met elkaar van gedachten te wisselen over hoe we dat precies vorm moeten geven en ook het financiële verhaal verdient wel heel veel verduidelijking want als we straks € 3,7 miljoen voor het Rijnlands Lyceum uittrekken, is er dan nog wel geld voor het Integraal Kindcentrum? Die vragen moeten we kunnen stellen en kunnen zien en ik hoop dat het college bereid is om de zomervakantie te benutten om ons daarna goed op de rails te houden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan de heer Koetsier van het CDA.

De heer **Koetsier**: Dank u mijnheer de voorzitter, voor het woord, dank u wel wethouder voor het IHP en ik wil ook iedereen bedanken die eraan heeft bijgedragen. Ik heb begrepen dat alle scholen daar toch een woordje hebben bijgedragen. We zijn in principe met zijn allen tot een investeringsproces gekomen, ieder op zijn eigen beurt. Ik wil nog even wat achtergrond geven over de afgelopen investeringen over de afgelopen jaren en de investering die Wassenaar heeft gedaan in het Rijnlands Lyceum en het Adelbert College. De afgelopen jaren is ruim € 20 miljoen geïnvesteerd in de beide scholen en dat is best veel voor een gemeente met 50.000 inwoners, ook gezien het feit dat er veel kinderen van buiten komen. In dat opzicht is Wassenaar echter een regiogemeente voor het voortgezet onderwijs. We zien natuurlijk een mooi overzicht van wat zich allemaal in het onderwijs afspeelt en het IHP laat ook vier varianten zien. Het CDA is wel verbaasd dat er een voorstel ligt om scenario 2 uit te voeren, dat is inclusief het internationaal onderwijs. Wij zijn conform de kadernota voorstander van variant 1, dat is de wettelijke variant. Het CDA steunt natuurlijk het internationale onderwijs en de bijbehorende diversiteit, maar het is niet helemaal duidelijk dat de gemeente op dit moment een zorgplicht heeft voor de huisvesting, zeker niet omdat er in principe nooit formeel over is gediscussieerd en het niet formeel naar de raad is gebracht. Nu even heel kort de koppeling met nummer 13 en dat is: moet Wassenaar nu die € 500.000,00 uitgeven voor een tijdelijke oplossing en dan straks nog € 5 miljoen voor een onderwijsvorm waar toch veel regu-

liere Wassenaarse kinderen geen toegang toe hebben of heel beperkt worden toegelaten. Dat is gewoon erg lastig uit te leggen. We hebben geen geldboom en we zullen zelf de komende jaren fors moeten bezuinigen om onze financiële huishouding onder controle te houden. Het is wel goed dat de wethouder een financieringsmodel voor het internationale onderwijs heeft laten zien, maar we moeten niet vergeten dat er ook verdringing gaat plaatsvinden, niet alle kinderen die bij het internationale onderwijs komen, zijn kinderen die erbij komen omdat er ook mensen in Wassenaar wonen en mensen met kinderen vertrekken. Die rekensom klopt niet helemaal. Wat wel belangrijk is, en dat komt straks terug in de motie, is dat er zeker elders binnen Europa, de MRDH en in Den Haag gelden beschikbaar zijn, andere gemeenten hebben daar ook geld gekregen. Wij zijn blij met de aanpassing voor het vmbo, maar we hebben wel een vraag aan de wethouder. De taskforce vmbo heeft een aanvraag gedaan voor klassen of lokalen bij het Adelbert College en die werd helaas direct afgewezen. Is de wethouder daarvan op de hoogte en kunnen we daar iets aan doen? Verder zullen we het raadsbesluit steunen, vooral omdat er geen budget wordt gevraagd en elk project op zich later terugkomt. Wij zijn echter nog steeds voorstander van variant 1 en de vraag is of dit kan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan gaan we naar wethouder De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Dank voorzitter. Met uw permissie ga ik vooral in op het voorstel dat voorligt, nummer 12, het IHP. Dank iedereen voor de waarderende woorden dat het er ligt. Ik denk ook dat het goed is dat het er ligt, we hebben nu een meerjarenoverzicht voor de komende zestien jaar voor de investeringen die op ons wachten als wij de onderwijshuisvesting op orde willen houden. De opmerkingen die zijn gemaakt over de aanloop hier naartoe. Er is hard aan gewerkt, er is ook intensief samengewerkt met de scholen, maar ook ik zou het fijn hebben gevonden als ik niet keer op keer uitstel had moeten aankondigen, maar het ligt er nu toch. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van Noort die zei dat dit eigenlijk pas een startpunt is, dat is het natuurlijk ook. Dit is het meerjarenkader en de uiteindelijke besluiten zullen apart worden voorgelegd, waarbij de opmerkingen die u hier vanavond heeft gemaakt worden meegenomen in het concrete voorstel. Dan nog even financieel. Wij hebben voorgesteld om per vier jaar opnieuw te kijken en voor de huidige vier jaar hebben we de kapitaallasten in de kadernota opgenomen. De kapitaallasten voor de definitieve huisvesting van het vmbo vallen buiten deze periode en die ziet u niet. Er zijn geen kapitaallasten voor de tijdelijke huisvesting omdat het noodhuisvesting is en dat een bijdrage is die we leveren en geen investering, daar komen geen kapitaallasten uit voort. Dat veroorzaakt misschien de verwarring. Als het gaat om het scenario dat we hebben gebruikt voor de kadernota, dan is dat scenario 2, het scenario dat we hier nu ook hebben benoemd. Dat hebben we gedaan omdat wij niet alleen de verplichtingen die we nu hebben willen nakomen, maar dat we dat willen doen met open ogen naar de toekomst. We maken tenslotte niet voor niets nu een IHP voor zestien jaar. Als het gaat om het vmbo dan heeft inderdaad...

De **voorzitter**: Even een interruptie van de heer Van Sloten over scenario 2.

De heer **Van Sloten**: In de kadernota staat een investeringsbedrag van € 3,7 miljoen en in het IHP staat bij de jaren 2019 tot 2022 € 7,5 miljoen. Misschien begrijp ik het niet en dat hoop ik.

Wethouder **De Ridder**: Ik laat op dit moment even wat mensen op de achtergrond kijken of zij het verschil kunnen zien en verklaren. Dat lijkt me handiger dan dat ik nu direct probeer u hier antwoord op te geven.

De **voorzitter**: U gaat u eerst verder met het vmbo.

Wethouder **De Ridder**: Precies, het vmbo. Helaas moet ik melden dat het Spinoza, dat aanvankelijk enthousiast was om te kijken of ze het vmbo hier in Wassenaar konden faciliteren, heeft gekeken naar de situatie die zich hier voordoet en de combinatie van het lage leerlingenaantal en de voornemens van Katwijk om ook vmbo extra aan te bieden, heeft het Spinoza doen besluiten dat die op dit moment stopt met een nadere verkenning op die mogelijkheid. Wat blijft staan, is de wens dat u het vmbo wilt huisvesten als die kans zich voordoet. Dat betekent dat een andere school die handschoen moet oppakken om te kijken of het mogelijk wordt. Het blijft natuurlijk wel zo dat het leerlingenaantal dat hier in potentie aanwezig is klein is en dat het daarom wel een uitdaging is om het voor elkaar te krijgen, een bestaande school is in ieder geval noodzaak. Dan over de Herenwegschool. Wat wij in het IHP hebben opgenomen is conform de basisbedragen die we daarvoor kunnen rekenen. De verwachting die we mogen hebben voor een uitbreidingswens. Het is helder dat de ruimte krap is, maar daarop komen we terug en als er een concrete vraag komt, moet er ook een concreet antwoord komen. Het huidige IHP is zo realistisch mogelijk naar de toekomst bezien. Daarmee kom ik terug op wat het IHP is, het is een stuk waar zo realistisch mogelijk

is gekeken naar de investeringsopgave die wij voor de komende tijd hebben, maar die zal daarna de komende tijd concreet moeten worden ingevuld en dat zullen wij doen door in samenwerking met de scholen voor afstemming te zorgen. Dat betekent dat wij ten minste jaarlijks zullen kijken hoe het gaat met de onderhoudsinvesteringen met de scholen in relatie tot de investeringsopgave die wij hebben. Als dat leidt tot aandachtspunten die van belang zijn om bij u onder de aandacht te brengen, dan zullen wij dat zeker doen. Ik denk dat dit, mede gezien de aanloop naar dit voorstel, ook een voornemen is dat wij zo goed mogelijk vorm zullen geven. We zullen het waar mogelijk ook vastleggen omdat de ambitie wel degelijk is om u tijdig te informeren over eventuele wijzigingen in de plannen die we hebben. Alles om de inwoners en de leerlingen van Wassenaar zo goed mogelijk te kunnen huisvesten in het onderwijs.

De **voorzitter**: Ik kijk even of er inmiddels een antwoord is op de vraag van de heer Van Sloten. Ik geef de wethouder een kort moment de tijd om dat antwoord tot zich te nemen.

Wethouder **De Ridder**: Ik krijg een herhaling van het antwoord dat ik u al heb gegeven met daarbij de opmerking: zie C5.1.

De **voorzitter**: Kan ik de afspraak maken dat deze vraag wat explicieter wordt beantwoord naar de raad toe, zodat er op dit punt geen onduidelijkheid blijft bestaan? Ik luister eerst even naar de vraag van de heer Van Sloten, of hij daarmee akkoord gaat.

De heer **Van Sloten**: Ik heb het hier voor me: zie C5.1 IHP, € 3.670.000,00. In het IHP staat voor scenario 2a € 7,5 miljoen en voor scenario 2b € 7,1 miljoen.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **De Ridder**: Voorzitter, ik denk dat u een heel goed voorstel hebt gedaan, om daar specifiek naar te kijken. Mijn verwachting is dat met de jaren is geschoven en dat een bedrag buiten de huidige vierjarenplanning valt. Dat gaat over de definitieve huisvesting voor het Rijnlands Lyceum. Ik vermoed dat dit het is, maar ik ben het met u eens voorzitter dat wij even kijken wat het precies is omdat dat handig is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ik heb hier in de commissievergadering expliciet om gevraagd en toen zou het voor de behandeling van de kadernota worden beantwoord. Als nu wordt gegoocheld met bedragen die we dan net over een grens duwen, zodat het niet in de huidige begroting komt, dan denk ik dat we wel een groter probleem hebben. Het is óf dit of we passen nu het IHP aan, dan schuiven we dat bedrag naar de volgende vierjarenschijf en dat vind ik ook goed, maar laten we het nu wel kloppend maken.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **De Ridder**: Voorzitter, ik wil graag afstand nemen van 'het goochelen met cijfers'. Ik probeer een inschatting te maken. Ik heb ook toegezegd dat wij dat nu direct gaan bekijken en ik heb aangegeven waar ik denk dat het verschil zit. Dat heeft alles te maken met het feit dat de kadernota vier jaar vooruitkijkt en uitgaat van kapitaallasten en kapitaallasten is T plus 1, dat is weer een jaar verderop.

De **voorzitter**: Mevrouw Hagen heeft een vraag.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Ik hoorde de wethouder net zeggen: het definitieve huisvestingsplan van het Rijnlands Lyceum. Welk definitief huisvestingsplan van het Rijnlands Lyceum?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **De Ridder**: Als u in het IHP kijkt, ziet u dat daar gesproken wordt over huisvestingsplannen voor het internationale onderwijs bij het Rijnlands Lyceum en die zal vier jaar na de tijdelijke huisvesting van het Rijnlands Lyceum plaatsvinden. Zo staat het in het IHP.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik kijk rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Ik had nog expliciet aan de wethouder gevraagd of ze bereid is ons na de vakantie een stuk te doen toekomen waarin wat meer helderheid en duidelijkheid over het een en ander wordt gegeven. Ik ben in de eerste termijn iets vergeten. Het IHP gaat over zestien jaar, maar zaken als duurzaamheid, het verduurzamen van gebouwen en zaken als het toegankelijk maken van gebouwen kunnen geen zestien jaar wachten. Ik denk dat dit veel sneller moet en dan is het toch wel handig als we weten waar we precies over spreken. De gemeente heeft meer panden en bezittingen en wellicht moeten we geen twee dingen doen, voor de scholen een duurzaamheidsplan of een toegankelijkheidsplan maken, maar misschien kunnen we dat centreren en dat we dat in een keer voor al onze opstellen doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Zijn er nog anderen die willen gebruikmaken van een tweede termijn? De heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ja voorzitter, ik wil heel graag antwoord op mijn vraag en anders snap ik het raadsbesluit niet en zal ik om die reden tegen het voorstel stemmen, terwijl ik er inhoudelijk niet zo heel veel tegen heb. In het raadsbesluit stellen we voor dat we de kadernota gaan aanpassen met bedragen passende bij scenario 2. We hebben vier jaarvakken, het eerste jaarvak loopt tot 2022 en dan zou je in 2023 moeten beginnen met die afschrijvingen.

De **voorzitter**: Ik denk dat we even moet wachten omdat u tegen de wethouder spreekt, maar de wethouder... Bent u klaar met uw tweede termijn? Dan hoop ik dat de wethouder de vraag heeft verstaan, de vraag van de heer Van Noort en die van de heer Van Sloten. Ik kijk of er nog anderen voor de tweede termijn zijn. De heer Hendrickx. Misschien kan de wethouder even gaan zitten omdat er nog meer mensen voor de tweede termijn komen.

De heer **Hendrickx**: Ja, voorzitter. Wat ik net bij de agendavaststelling al voorstelde, was om het na de zomer van 2019 te behandelen en ik heb geen spijt van dit voorstel, maar wel van het resultaat van het voorstel omdat dit een lastige discussie met cijfers die niet kloppen, definitieverschillen enzovoorts dreigt te worden. We hebben de bijlagen niet. Ik doe een constructief voorstel, anders is het frustrerend. Ik denk dat er op zich een stuk ligt dat het begin is van het registreren en het opbouwen van beleid ten aanzien van de infrastructuur van scholen en het zou vervelend zijn als je dat moment mist. Mijn suggestie zou op zich zijn dat de raad dit stuk accordeert met de opdracht om voor de zomer van 2020 een nadrukkelijke bijstelling te hebben en niet vier jaar te wachten tot de volgende sessie dat dat moet gebeuren, maar actief dit het komende jaar actief verder uitwerken, bewerken enzovoorts. Dan kan ik op dit moment vrede hebben met de status die het nu heeft. Anders neig ik zo langzamerhand ook naar de discussie: moet je hier nog wel voor stemmen omdat het niet goed genoeg is. Het zou voor mij goed genoeg zijn als er een toezegging komt dat er binnen twaalf maanden, voor de zomer van 2020, een verder versterkt en beter uitgewerkt visionair stuk komt waarop we in de toekomst beter kunnen bouwen dan op wat er nu ligt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Ik denk dat dit op zich een constructief voorstel is. Ik kijk even naar de heer Koetsier, die heeft ook nog een bijdrage. Ik stel voor na de raadsbijdragen in de tweede termijn even te schorsen, zodat het college zich kan beraden op het antwoord in tweede termijn. Mijnheer Koetsier.

De heer **Koetsier**: Wij steunen het eerste voorstel van de heer Hendrickx om het toch over het reces heen te tillen, om toch een einde te maken aan alle onduidelijkheden. Mijn tweede vraag was of u op de hoogte bent van de afwijzing van het Adelbert College en of dat iets heeft te maken met het teruggeven van de opdracht van Spinoza, om het niet verder te onderzoeken en dat het daar dus stopt. Dank u.

De **voorzitter**: Anderen nog in tweede termijn vanuit de raad? Dat is niet het geval. Dan schors ik de vergadering voor vijf minuten. Mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Er staat in de verordening dat de raadsvergaderingen niet langer mogen duren dan tot 22.30 uur en als u nu gaat schorsen, redt u dat niet. Ik stel voor gewoon door te gaan.

De **voorzitter**: We gaan deze vergadering niet schorsen tot morgen, maar we schorsen hem even, omdat de wethouder dan in staat is met de ambtenaren te overleggen over adequate antwoorden. Er ligt ook een voorstel om nu in te stemmen met het globale kader. Het voorstel van de heer Hendrickx om het in het komende jaar nauwgezet verder uit te werken, zodat de raad in 2020 om deze tijd een wat verder uitgewerkt IHP kan vaststellen. Ik schors even een enkel moment, zodat de wethouder zich door de organisatie kan laten bijpraten.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering, ik geef het woord aan wethouder De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Ja voorzitter, het spijt me heel erg dat het niet is gelukt om de cijfers op een rij te zetten en ze u voorafgaand aan de vergadering aan te leveren. Ik steek nog steeds mijn hand in het vuur voor de cijfers die in het IHP staan, maar ik moet hier natuurlijk ook klip-en-klaar kunnen vertellen wat de relatie is tussen deze cijfers en de cijfers in de kadernota die u al hebt vastgesteld. Daarom stel ik voor om toch het IHP over de zomervakantie heen tillen. Dan kan ik u de juiste informatie geven en dan kunt hem dan, met alle vertrouwen dat erbij hoort, vaststellen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx heeft daar een vraag over.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Prima, dan krijgen we een IHP zonder fouten, die er nu wel in zitten. Dat is een keuzemogelijkheid en de andere keuzemogelijkheid is om het voor de zomer van 2020 te behandelen met de nodige verdieping. Die kan dit stuk ook goed gebruiken en ik denk dat dit een hele goede kwestie is. U stelt voor na de zomer met een qua cijfers foutlozer IHP te komen. Oké en over vier jaar kijken we er nog een keer naar, maar ik denk dat het goed is voor Wasse- naar en voor de raad als wij er over een jaar nog een keer met meer verdieping naar kijken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Volgens mij heeft de wethouder gezegd dat het sowieso jaarlijks wordt herijkt. Dus die toezegging hebt u al binnen. Het lijkt mij daarom verstandig om het advies, dat u overigens zelf aan het begin van de vergadering voorstelde, maar waar toen nog niet een meerderheid voor was, om zo snel mogelijk na de zomervakantie met een helder voorstel ten aanzien van het IHP te komen, op te volgen. Ik heb eigenlijk de behoefte dit voor nu af te ronden omdat we anders gaan discussiëren over iets wat we na de zomer opnieuw op de agenda hebben. Nog een korte opmerking en dan gaan we dit punt echt afsluiten, dan gaan we naar het internationale onderwijs op het Rijnlands Lyceum.

De heer **Van Sloten**: Een hele korte vraag dan, meer voor de wethouder van Financiën. Gaan we het bedrag dat nu in de kadernota staat hanteren of gaan we dat ophogen? De opgave voor het college is al heel groot, wordt die nog groter of blijft die zoals die in de kadernota is vastgesteld en passen we het IHP daarop aan?

De **voorzitter**: Is het wethouder De Ridder?

Wethouder **De Ridder**: Sorry, maar de kadernota is natuurlijk een vertaling van de getallen zoals die in de beleidsstukken naar voren zijn gekomen en wij gaan niet iets aanpassen, maar wij gaan gewoon controleren of dit inderdaad klopt. Mocht het zo zijn dat...

De **voorzitter**: Ik ga u nu onderbreken omdat we nu een discussie gaan voeren over of we linksom of rechtsom gaan. Ik stel echt voor dat we het nu niet verder behandelen en dat u in de raad van september of oktober 2019 met juiste stukken komt. Dan kunt u op dat moment vaststellen of het de bedragen zijn die in de kadernota staan of de bedragen die in het IHP zijn opgenomen. Het moet in ieder geval eenduidig en voor iedereen even helder zijn. Ik stel voor dat we het op dit moment daarbij laten, anders gaan we nu een discussie voeren over stukken die we nog moeten krijgen. Mijnheer Paulides gaat er nog een opmerking over maken en dan sluit ik af.

De heer **Paulides**: Ja, ik wil er toch één opmerking over maken. De wethouder zegt dat het IHP leidend is, maar volgens mij is de kadernota leidend en ik denk dat dat dan belangrijk is dat we die vraag ook beantwoord krijgen en dat we de kadernota niet aan het IHP aanpassen, maar andersom. Dank u wel.

De **voorzitter**: Punt. Dat betekent dat we dit punt nu niet verder behandelen. We houden het aan tot na de zomer, dan krijgen we een helder stuk.

13. Tijdelijke huisvesting Rijnlands Lyceum

De **voorzitter**: Wij gaan naar de tijdelijke huisvesting Rijnlands Lyceum. Sommigen hebben daar al over gesproken en anderen niet. Wie wenst hierover het woord te voeren? De heer Weyn.

De heer **Weyn**: Voorzitter, ik zal gezien de tijd een beetje tempo maken. Lokaal Wassenaar! is van mening dat internationaal onderwijs niet alleen goed is voor Nederland en de regio, maar ook voor Wassenaar. Er moet ook niet worden vergeten dat er een verplichting tot huisvesting is voor bekostigd onderwijs en dat er vergoedingen vanuit het rijk tegenover de investeringen staan. Ik heb vorige week namens Lokaal Wassenaar! deelgenomen aan het werkbezoek bij het Rijnlands en ik vind dat er een goed verhaal en een goede argumentatie was voor internationaal onderwijs. Het feit dat de noodlokalen er al staan, terwijl de raad dit voorstel vanavond bespreekt, verdient echter geen schoonheidsprijs. Dat is ook de reden dat wij de motie mede ondersteunen. Het is voor ons belangrijk om het voorstel te steunen omdat er nog geen kapitaalintensieve verplichting wordt aangegaan voor permanente huisvesting, omdat het internationaal onderwijs wordt ingepast in het reguliere Rijnlands, dat wil zeggen leerlingen en leraren mixen en het internationaal onderwijs wordt geen eiland, de noodlokalen ook worden gebruikt voor het reguliere onderwijs totdat inderdaad het streefaantal leerlingen zal worden bereikt, dat het onderwijs ook toegankelijk is voor kwalificerende leerlingen zijnde niet-expats uit het reguliere Rijnlands Lyceum, dat er geen extra verkeersbewegingen zijn middels leerlingenvervoer en, zoals ook de heer Leuiken ook stelde, de positieve impact die het aanbieden van internationaal onderwijs heeft op het aantrekken van docenten, ook voor het reguliere onderwijs. Ten slotte is het een mooie aansluiting op het internationale basisonderwijs dat Leiden mogelijk gaat bieden. Dat is het zo'n beetje. Ik besef dat het Rijnlands Lyceum er internationaal onderwijs bij krijgt, maar zijn positie als grenspost met Wassenaar-Zuid verliest. Hoewel ik niet in Wassenaar ben geboren, begrijp ik dat linksaf gaan bij het Rijnlands Lyceum Wassenaar-Zuid was, maar na de Avalexdiscussie is die grens opgeschoven naar de Lange Kerkdam. Ik ben daarom thans inwoner van Wassenaar-Zuid en ik hoop dat impact op de WOZ beperkt blijft. Daarbij wil ik het laten.

De **voorzitter**: Dank. Mevrouw Weekhout.

Mevrouw **Weekhout**: Dank u wel wethouder. Zoals al eerder ter sprake kwam, loopt er een aantal zaken door elkaar, maar het gaat hier om de € 500.000,00 ter facilitering van de noodlokalen voor het voorgenomen internationale onderwijs. Het Rijnlands Lyceum gaat al na de zomer van start met het internationaal georiënteerd onderwijs, er zijn inmiddels al ruim veertig kinderen ingeschreven en de noodlokalen zijn al geplaatst. Naar verwachting zal het aantal leerlingen de komende jaren stijgen naar 360. Zoals wij al eerder hebben aangegeven, ziet de VVD het belang van voldoende internationaal onderwijs in relatie tot een goed vestigingsklimaat en daarom ondersteunen wij ook het Rijnlands Lyceum in zijn ambities. De statistieken wijzen uit dat sprake is van urgentie. Er is met name grote behoefte aan betaalbaar internationaal onderwijs en er is al sprake van lange wachtlijsten. Dat het Rijnlands Lyceum in deze behoefte kan en wil voorzien, vinden wij een positieve ontwikkeling. Het feit dat de lokalen eigendom zijn van het Rijnlands Lyceum en dat de kosten hiervoor dus niet bij de gemeente komen te liggen, is in dat opzicht ook een meevaller. Daarbij zijn deze noodlokalen van een dusdanige kwaliteit dat ze zeker vier of vijf jaar zo niet langer kunnen blijven staan. Genoeg tijd om aan te kijken hoe de groei zich de komende jaren zal ontwikkelen. Hoewel de VVD grote bezwaren heeft tegen de gang van zaken in dezen, met name het late tijdstip waarop de raad hierover is geïnformeerd en de wijze waarop de raad hierover is geïnformeerd, het komt in feite neer op een fait accompli, zullen wij het verzoek om financiering toch steunen omdat het verzoek op zichzelf te billijken en goed onderbouwd is. Daarin aanvullend hebben wij een motie die wij graag willen indienen, en die u allemaal inmiddels hebt kunnen ontvangen, samen met het CDA, D66 en Lokaal Wassenaar!. Ik roep de andere partijen ook op deze mede te ondertekenen. Dank u wel

De **voorzitter**: Dank. Dan ga ik naar de heer Koetsier.

De heer **Koetsier**: Gelukkig deze keer niet als laatste. Zoals eerder aangegeven heeft het CDA zo haar bedenkingen bij de financiering. Hoe kan er nu zoiets zo laat in de commissie en de raad komen, terwijl de gebouwen er al bijna staan? Nogmaals, we zien de noodzaak voor internationaal onderwijs, we zien het belang van de kennis-economie en het binnenhalen van internationaal talent voor Nederland, maar de vraag blijft: moet Wassenaar hiervoor betalen, heeft Wassenaar er echt voordeel van? Kinderen komen veel van buiten, de verkeersdrukte en er komt ook een extra druk op de Wassenaarse begroting, wat wel door de Wassenaarders moet worden opgehoest, terwijl ze niet vanaf het begin welkom zijn op de school. We vinden het wel positief dat de kinderen na 5-havo en 4-vwo kunnen doorstromen naar de diplomajaren van het IB, dat kan en zal zeker een verrijking zijn. We begrijpen ook dat het Rijnlands Lyceum al een grote inspanning heeft geleverd in het NYP, accreditatie et cetera. Ook het aantrekken van leraren zal een stuk gemakkelijker zijn en daarvan zullen ook de Wassenaarse kinderen profijt hebben. Ik vind het persoonlijk hartstikke goed dat op één school internationaal onderwijs en regulier onderwijs is, wat toch het mixen van expatkinderen en lokale kinderen mogelijk maakt. Toch even terug naar de chronologie. In 2018

heeft het Rijnlands Lyceum informeel aan de gemeente Wassenaar laten weten een internationale afdeling te starten en de gemeente heeft hier niet formeel op gereageerd. Er is wel informeel aan-gegeven dat dit voornemen past bij de wens om expats in de gemeente te huisvesten. De term 'informeel' valt op, nergens is een commissie of de raad bij een besluit betrokken en wij zeggen: zo kun je geen zakendoen inzake publieke belangen en met schaarse publieke middelen. De raad is formeel niet meegenomen in de gesprekken over de wenselijkheid van internationaal onderwijs en derhalve is er ook geen formele basis voor de noodzaak van financiering. Wat betreft de financie-ring, de gebouwen staan er al en wij zien wel graag bijdragen van buiten zoals van de MRDH, het rijk, Europa en eventuele andere fondsen waaruit geput kan worden geput, waardoor de bijdrage van Wassenaar zo klein mogelijk wordt gehouden. Steden als Amsterdam en Den Haag hebben wel succesvol gelobbyd en € 10,2 miljoen gekregen. € 10,2 miljoen zal Wassenaar niet lukken, maar wij moeten toch ook iets kunnen krijgen. Nederland lobbyt zich helemaal suf voor allerlei internati-onale bedrijven en instanties, dan kan er ook best een kleine bijdrage van het rijk komen voor de stichting van scholen en voor de werknemers van bijvoorbeeld de EMEA. Een algemene vraag die bij me opkwam, en waarschijnlijk is het niet helemaal juist. Wij hebben hier ook internationale scholen die op een hele andere basis gefund worden en als er een bijdrage wordt gegeven door de lokale overheid, kan dat worden gezien als oneigenlijke staatssteun? Verder steunen wij natuurlijk van harte de motie die wij zelf mede hebben ingediend. Dank u.

De **voorzitter**: Dank. Dan de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Voorzitter, niet blij dit keer. Ik wil het eigenlijk alleen maar hebben over het proces zoals dat bij ons is overgekomen. Ik begin eigenlijk waar de heer Koetsier eindigt. Als colle-gepartijen zelf met zo'n motie komen, dan zou ik als wethouder dat toch zien als een soort motie van wantrouwen, zo zou ik het durven te betitelen. Dit is echt van de gekke. Wij kregen voor de commissievergadering een kattenbelletje of we even € 500.000,00 willen neerleggen omdat dat en dat aan de orde is. Dat hebben we redelijk met elkaar uitgesproken en het gevolg was dat wij op 11 juli jl. op visite waren bij het Rijnlands Lyceum, waar mijnheer Leuiken een uitstekende presen-tatie gaf. Het viel hem wel op dat ik steeds om me heen zat te kijken omdat ik zag dat het gebouw er al staat. Daar was ik totaal flabbergasted door en ik dacht: wat is hier aan de hand? Ik zat me af te vragen: college, ik heb nog nooit een jaar meegemaakt waar zo weinig werk van het college voor de raad zichtbaar werd en dan zijn er nóg dingen waar we helemaal niets van afweten. Ik vind dat echt met geen pen te beschrijven. Nergens is de raad meegenomen: pas op, dat komt eraan, hier zijn we mee bezig. Helemaal niets, zelfs de collegepartijen niet en die moeten zich een keer achter de oren krabben of het allemaal wel zo goed functioneert. Hoe je het ook wendt of keert, het is tekenen bij het kruisje en ik denk dat dit eigenlijk absoluut helemaal niet kan. Ik denk dat ik dan voldoende heb gezegd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van Noort. Toen we dit voorstel zagen, dachten we: dit is inderdaad een spoedaanvraag. Dat komt nu ineens naar boven en dan zie je dat het begin december 2018 is ingediend, dan komt er nog een stuk bij dat in opdracht van de gemeente in oktober 2018 is opgesteld waarin het al half wordt aangekondigd, dat stuk hebben we ook nog nooit gezien. Er zitten nu memo's uit december 2018 bij waarin het college wordt geadviseerd dit in februari 2019 naar de raad te brengen, maar we weten van niks. Die commissievergaderingen zaten niet echt helemaal vol waardoor we geen tijd hadden om dit te bespreken. Is er dan ontzettend veel tijd besteed aan het zoeken naar dekking voor het voorstel? Dat is ook niet het geval, we trekken het gewoon uit de reserve. Ik kan hier helemaal niets van begrijpen, het is nogal een keuze die we hier maken. Internationaal onderwijs is inderdaad een verrijking voor ons dorp, maar wel een verrijking voor een bepaalde categorie mensen en de vraag is of je dat hier in het dorp nog verder moet faciliteren. Dan krijg je een nog grotere tweedeling tussen de mensen die hier wonen, de huizenprijzen gaan verder omhoog. Parti-culiere beleggers vinden dit vast fantastisch, achter mij staat een gewoon rijtjeshuis te huur voor € 4.800,00 per maand. Dan denk je 'hoe krijg je het voor elkaar', dan kijk je op Funda en dat be-gint met: Amerikaanse school op fietsafstand. Dit soort situaties gaan we veel meer krijgen en ik denk echt dat dit een veel fundamentele keuze is, het gaat ook om de toekomst van ons dorp, die we eigenlijk nu hier in een achteloosheid maar moeten nemen omdat de gebouwen er al staan. De raad heeft hier niet serieus over kunnen discussiëren, het is nu te laat en dat vind ik echt een ontzettend kwalijke zaak. Ik begrijp echt niet waarom het college ervoor heeft gekozen dit niet met de raad te delen, ons zo voor het blok te zetten en de raad gefaseerd van informatie te voorzien. We kregen op de dag van de commissievergadering 's middags nog een memo en nu zitten er weer bijlagen met andere memo's bij. Toen ik er in de raad om vroeg, kregen we te horen: het zat in de presentatie die u in december 2018 hebt gekregen. Die heb ik teruggekeken en daarin staat dat

het Rijnlands Lyceum plannen heeft, geen data, geen tijden, geen bedragen, helemaal niets, dat zit er allemaal niet in. Dan is het volgende: we hadden geen ambtenaren. Ik ben zelf ambtenaar en als een bewindspersoon zegt dat het aan de ambtenaar ligt, dan ben je af, dan mag je naar huis. Het verdient geen schoonheidsprijs, we kunnen niet anders dan nu ongeveer instemmen.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, hij mag ook direct verdergaan met zijn eigen betoog.

De heer **Hendrickx**: Ja, ik zal direct verdergaan. Het ene punt is inderdaad een interruptie of een vraag aan de heer Van Sloten. Vindt hij dat Wassenaarders de toegang tot een internationale school moet worden ontzegd omdat in zijn beleving een beperkt gedeelte van de Wassenaarse bevolking daar voorrechten krijgt?

De **voorzitter**: De heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Volgens mij is dat niet wat ik zeg. We hebben op dit moment in Wassenaar een Indonesische school en een Amerikaanse school en net over de grens een Britse school. Ik denk dat wij hier vrij goed zijn voorzien van internationaal onderwijs. Dat neemt niet weg dat er tekorten zijn en dat er ontzettende behoefte is, maar ik denk ook dat, als je dit nu nog verder faciliteert, die behoefte nog verder groeit, dat nog meer expats en repats aantrekt en dat je daarmee het karakter van het dorp aantast. Wat mij betreft kun je hier ook kiezen voor een vmbo, maar daarvan zeggen we: daar is Katwijk, die kant op fietsen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, als vervolg hierop. Ik begin nu aan mijn verhaal. Hart voor Wassenaar is om een aantal redenen zeer nadrukkelijk en absoluut voor een internationale school. Het is een verrijking voor het dorp, het geeft kansen aan mensen en wij zijn ervan overtuigd dat dit het Rijnlands Lyceum tot een nog betere school maakt, zowel voor mensen die op de internationale school zitten als voor de leerlingen die niet van het internationale onderwijs gebruikmaken. Dat gezegd hebbende, is er een kwestie en dat is de legitimiteit van het raadsvoorstel. Nadrukkelijk de legitimiteit van het raadsvoorstel. Laten we duidelijk zijn, het gaat niet om een verordening, maar om de wet. De wet staat niet toe dat het college dit voorstel in behandeling neemt, laat staan doorschuift naar de raad. Het heeft mij op enig moment wel redelijk boos gemaakt dat het college op veel vlakken, we hebben het vanavond ook meegemaakt, zegt 'geef ons een beetje kader, laat ons aan de gang gaan en je ziet wel wanneer het pand er staat' en het college voor dit onderwerp naar de raad komt om een dekking te vinden voor iets waarover het eigenlijk zelf niet mag beslissen. Dat vind ik extreem slecht. Mocht de raad hier een besluit over nemen, dan is de consequentie dat de burgemeester moet beoordelen of een onwettig besluit is genomen en als gevolg daarvan het besluit mag c.q. moet worden vernietigd. Als hij dat niet doet, zou de volgende stap zijn dat dit door GS gebeurt. Kortom, er ligt hier een voorstel dat hier niet mag liggen en er ligt zelfs een voorstel van buiten het college dat het college niet wettelijk, dus niet verordeningen of wat dan ook, maar daarboven, niet in behandeling mag nemen. Mijn eerste suggestie aan het college is ook heel nadrukkelijk om het voorstel in te trekken want het mag hier niet worden behandeld en als het wel wordt behandeld, krijg je twee stappen: 1, de burgemeester moet beoordelen of het besluit vernietigd wordt en 2, of GS dat gaan doen. Eigenlijk kunnen we er heel lang, breed, hoog en diep over praten, maar dit ligt voor en ik hecht er waarde aan dat wij het verschrikkelijk belangrijk vinden dat die internationale school er komt, maar ik hecht ook waarde aan de kwaliteit en de zuiverheid van besluitvorming in dit dorp omdat het anders blijft rommelen en we zo nooit aan een kwalitatieve besluitvorming en bestuurskracht komen. Ten aanzien van de inhoud van het voorstel. Ik wacht even op de heer Van Noort.

De **voorzitter**: Een vraag van de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Ja, dank u wel voorzitter. U moet zich wel realiseren dat, als we uw gedachte lijn volgen, niet de gemeente maar het Rijnlands Lyceum de dupe wordt en ik denk dat dit niet uw bedoeling is.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik kan me die vraag van de heer Van Noort voorstellen, maar er zijn twee dingen aan de orde. A, het Rijnlands Lyceum had zijn eigen procedures in de gaten moeten hebben en b, het Rijnlands Lyceum zal voor een oplossing moeten zorgen. Over het laatste maak ik me eigenlijk niet echt zorgen want, als dat wel aan de orde was, moest je als college in gesprek met het Rijnlands Lyceum om een liquiditeitsprobleem op te lossen, maar dit besluit

gaat over bekostiging van de huisvesting en dit besluit mag hier niet komen. Het college overtreedt de wet als het het wel in behandeling neemt en wanneer het hier als besluit voorligt. Ik kan ingaan op de inhoud, maar ik vind dit een dusdanige kwestie dat ik het op dit moment eigenlijk niet verder over de inhoud wil hebben. Ik volsta met het standpunt van Hart voor Wassenaar dat wij toejuichen dat er een internationale school in Wassenaar komt, maar dat ik de zuiverheid van het proces en de besluitvorming minstens zo belangrijk vind in het kader van dit voorstel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Voorzitter, dank. Ik zie u op uw horloge kijken en ik zal de eerste en de tweede termijn en de stemverklaring ineen doen, dat kan wel. Wij zien wel het belang voor de regio en we begrijpen niet waarom de raad niet eerder is geïnformeerd. Ongeveer twee jaar geleden heeft onze fractie al gevraagd wat de nieuwbouwplannen van het Rijnlands Lyceum waren omdat daar geruchten over gingen. Toen werd gezegd: er zijn geen plannen. Al met al willen wij wel instemmen met het voorstel omdat we de positieve effecten ook voor Wassenaar zien. We hadden liever gezien dat dit budget regulier was meegenomen in 2020, ook al vanwege de eerdergenoemde verordening en de wettelijke situatie. We steunen ook de motie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan D66, mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Het gaat hier natuurlijk om twee zaken. De inhoudelijke zaak is het voorstel over noodlokalen voor het internationale onderwijs. In de stukken is goed uitgelegd dat internationaal onderwijs andersoortig internationaal onderwijs is dan bijvoorbeeld de Britse school of de Amerikaanse school, dat wordt namelijk door de overheid bekostigd omdat het voor iedereen toegankelijk is. Een mooi punt van het hele verhaal vinden wij de toegankelijkheid, dat leerlingen kunnen doorstromen en het is een verrijking van het lyceum. Al met al heeft het Rijnlands Lyceum daar een mooie inspanning geleverd en nu ligt bij ons het vervelende verhaal van de procedure die niet juist is gevolgd. Er is een motie ingediend en die steunen wij. Als het gaat om de legitimiteit van het voorstel, zie ik het eigenlijk als een budgetvraag aan de raad en daar kunnen we gewoon over stemmen. Wij zullen voor stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan geef ik het woord aan wethouder De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Ja, dank voorzitter. Ik kan aansluiten op de woorden van vele fracties, investeringen in internationaal onderwijs is een verrijking voor Wassenaar en een verrijking voor het lyceum. Het is precies zoals mevrouw Gout zei, op het moment dat het college denkt dat het verstandig is, kan het college een voorstel aan de raad voorleggen en de raad vragen om daarmee in te stemmen. Dat is wat wij hierbij doen. Ik heb al eerder gezegd dat het proces om tot deze vraag te komen geen schoonheidsprijs verdient. We hebben het wel bij de presentatie van het IHP het afgelopen jaar gemeld, maar ik had niet eerder voldoende concrete informatie om op een eerder moment met de vraag bij uw raad aan te komen. Zoals ik net bij het bespreken van het voorstel over het IHP al meldde, is het voornemen wel degelijk om daar de procedures strakker te volgen en u tijdiger te informeren, maar op dit moment ligt een vraag voor, die ik inderdaad graag had willen voorleggen voordat de werkzaamheden zouden plaatsvinden, om de tijdelijke huisvesting van het Rijnlands Lyceum te financieren. In het voorstel staat dat de kosten meevallen en het verzoek dat in de motie wordt gedaan om te lobbyen bij de MRDH en het rijk om voor extra financiering te zorgen, daarover hebben we het in de commissie ook over gehad, daar doe ik mijn uiterste best voor. Daar was ik al een tijdje mee bezig en in september 2019 gaan wij met gelijkgestemde gemeenten bijeenzitten om te kijken hoe wij daar in de praktijk vorm aan kunnen geven.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. We kunnen over de inhoud van het voorstel praten, maar het is een voorstel voor de financiering van tijdelijke huisvesting, eventueel gevolgd door definitieve huisvesting. Het gaat over huisvesting. We kunnen over de inhoud praten, en ik denk dat daar een hele goede discussie over kan plaatsvinden, maar het college heeft een juridisch probleem. Daar kunnen we langsheen, overheen enzovoorts praten, maar dat juridische probleem ligt er en dat kunt u ontkennen, maar de wet is onvoorstelbaar duidelijk. We hebben er ook griffieradvies over gevraagd en we hebben een juridisch iemand ernaar laten kijken. U hebt een juridisch probleem en wij zullen niet twijfelen om de burgemeester te vragen te overwegen een eventueel raadsbesluit te vernietigen. Dat is een beetje het punt, een verzoek te doen om te overwegen het raadsbesluit te vernietigen. Nogmaals, dat brengt het terug naar wat het is, namelijk een juridisch probleem. Als u daar niet over wilt nadenken, praten en nog een paar van die dingen, is dat prima, maar dan laat ik het erbij en dan komt erna de nodige actie.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **De Ridder**: Ja, zoals ook in het voorstel staat, kwam er een verzoek en hebben wij gekeken hoe we dat tot een vraag aan u kunnen brengen. Daarbij volgen we natuurlijk de verordening in eerste instantie, als de verordening maakt dat wij die vraag niet eerder dan het komend jaar aan u kunnen stellen, dan moeten wij een andere route lopen en zodoende ligt er nu een financiële vraag aan u, of u bereid bent het benodigde bedrag te voteren, zodat wij een pregnante maatschappelijke vraag kunnen beantwoorden.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: U realiseert zich dat u de wet overtreedt. Het gaat niet over een verordening, maar over de wet. Niet anders dan de wet en niet de verordening die in de raad is gemaakt, daarvan kan de raad besluiten erlangs te gaan. U overtreedt de wet en als u bereid bent de wet te overtreden, dan weet ik niet meer welke kaders nog wel werken en welke kaders niet werken. Een wetsovertreding vind ik nogal een ernstige kwestie.

De **voorzitter**: Mevrouw De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Ja voorzitter, ik vraag me af of dit niet een welles-nietesspelletje wordt. Ik val in herhaling, we hebben een verordening en die proberen we in eerste instantie te volgen. Vervolgens hebben wij een maatschappelijke vraag en die proberen wij op te lossen. Daarbij hebben wij gemeend er juist aan te doen, en daar sta ik nog steeds achter, u voor te stellen € 500.000,00 te voteren, zodat wij het Rijnlands Lyceum tijdelijk kunnen huisvesten.

De **voorzitter**: Voor de goede orde, wij hebben dit punt ook in het college uitvoerig besproken, met name het punt dat de heer Hendrickx met wel erg veel kracht inbracht. De kern van het verzoek van het college aan de raad is inderdaad zoal mevrouw Gout het samenvatte, de vraag om een budget dat de raad beschikbaar kan stellen. Het leek ons verstandig, en dat is strikt formeel genomen niet noodzakelijk, om dat eerste besluit toch wel op te nemen, terwijl dat formeel een bevoegdheid van het college kan zijn, om u in ieder geval mee te nemen met de inhoudelijke discussie over het mogelijk maken van internationaal onderwijs op het Rijnlands Lyceum in Wassenaar. De overtuiging van het college, ik zeg het nu even voor mijn rekening, is dat het juridisch kan zoals dit hier nu voorligt. Mijnheer Hendrickx wil nog een laatste interruptie plaatsen.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, in dat geval zal ik u verzoeken om tot vernietiging van het besluit over te gaan.

Motie Internationaal onderwijs Ingediend door VVD, CDA, D66 en Lokaal Wassenaar!

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019;
gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- internationaal onderwijs bijdraagt aan een goed vestigingsklimaat in Wassenaar;
- alle Wassenaarse kinderen voldoende mogelijkheden moeten hebben om hieraan deel te nemen;
- de financiële positie van de gemeente Wassenaar wat betreft inkomsten en uitgaven heel lastig is (Begrotingsscan PZH);
- Wassaars belastinggeld doelmatig moet worden ingezet;
- wij streven naar maximaal maatschappelijk rendement van de gedane investeringen in de onderwijshuisvesting;
- de raad veel te laat is betrokken bij de uitbreiding van het internationaal onderwijs (de noodlokalen staan er al) en de mogelijke gemeentelijke financiering hiervan;
- de financiering van de noodlokalen geheel los moet worden gezien van de bredere vraag om financiering van internationaal onderwijs voor de toekomst;

verzoekt het college:

- de raad veel tijdiger te betrekken en beter te informeren bij toekomstige voornemens rondom huisvesting van internationaal onderwijs en de integrale behoefte om hierin te voorzien;

- maximaal te lobbyen bij het rijk, MRDH, Europa en andere relevante gremia voor financiering van internationaal onderwijs, zodat externe financiering beschikbaar komt zoals bij soortgelijke projecten in Den Haag en Amsterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Maar dan gaan we eerst een besluit nemen. Het is prima dat u daar een stemverklaring bij aflegt, en dat hebt u eigenlijk gedaan, dat is nu genotuleerd. Ik kijk of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Dat is niet het geval. Er ligt een motie voor en die wordt breed gesteund. Is er behoefte aan een stemverklaring over de voorliggende motie? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen over de motie over internationaal onderwijs. Wie is voor de motie Internationaal onderwijs? Lokaal Wassenaar!, VVD, Mulder, CDA, PvdA, GroenLinks, DLW en D66. Tegen Hart voor Wassenaar. De motie is aangenomen. Dan gaan we stemmen over het voorstel. We hebben duidelijk de stemverklaring, tenminste als ik dat zo mag interpreteren, van de heer Hendrickx gehoord. Hebben nog anderen behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Wie is voor het voorstel Tijdelijke huisvesting Rijnlands Lyceum? Graag uw vingers, wie is voor het voorstel? Lokaal Wassenaar!, VVD, Mulder, DLW en D66. Dan ga ik even tellen, dat is 12 voor en, er zijn 2 leden niet aanwezig, 7 tegen. Mijnheer Koetsier onthoudt zich van stemming. Tegen zijn 4 leden. U mag zich van stemming onthouden, net als de heer Koetsier. Mag dat niet? Wie is tegen? Er zijn 5 leden tegen. Daarmee is het voorstel aangenomen.

14. Moties vreemd aan de orde van de dag

De **voorzitter**: Dan zijn we toe aan twee moties vreemd aan de orde van de dag. Ik doe even een ordeverzoek. Het is inmiddels bijna 23.10 uur. Ik zie dat de twee moties heel breed zijn gesteund en als we die zonder discussie kunnen aannemen dan heb ik daar geen moeite mee, maar als u daar een lange discussie over wilt voeren, is mijn verzoek, gezien het feit dat het geen urgente moties zijn, ze na de zomer te bespreken. Kunnen wij de moties vreemd aan de orde van de dag zonder grote discussie in stemming brengen? Niet. Oké, laten we dan beginnen met de motie Groene inrichting Valkenburg. Heeft iemand behoefte aan discussie over die motie? Dan gaan we stemmen over de motie. Natuurlijk mag u een stemverklaring geven. Geen discussie over de motie Valkenburg, dan stemverklaringen. Als eerste de heer Mulder.

De heer **Mulder** Voorzitter dank. Ik ben het helemaal eens met de motie, hartstikke goed, maar op 15 juli jl. hadden we de raads werkgroep Valkenburg en het is juist zo belangrijk dat we daar dan ook allemaal aanwezig zijn. Met vier fracties is het vrijwel onmogelijk om altijd besluiten voor te koken en het zou fijn zijn als de motie wordt aangenomen, maar dat we ook allemaal van de raads werkgroep gebruikmaken.

Motie Inrichting Groene Visie Ingediend door Lokaal Wassenaar! en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019;

in aanmerking nemende dat:

- de gemeenteraad op 26 maart 2019 heeft ingestemd met de bestuurlijke afspraken over de ontwikkeling van voormalig vliegveld Valkenburg;
- sinds de ondertekening van de bestuurlijke afspraken het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente Katwijk in gesprek zijn;
- in de gemeente Katwijk besluitvorming over verschillende onderdelen van de planontwikkeling sindsdien heeft plaatsgevonden;
- in de raads werkgroep Valkenburg nog geen uitgebreide inhoudelijke discussie of voorbereiding heeft kunnen plaatsvinden;
- de realisatie van de RijnlandRoute gestaag vordert;
- de verkeerssituatie rondom en door Wassenaar een directe relatie heeft met de ontwikkeling van projectlocatie Valkenburg;
- de groene zone een belangrijke kwaliteit kan toevoegen aan het woonklimaat van projectlocatie Valkenburg;
- de planvorming over de groene zone binnen afzienbare termijn moet zijn afgerond;
-

draagt het college op:

- voor de ontwikkeling van de groene zone een actieplan met de raads werkgroep op te stellen dat eind september in de commissie Fysieke Leefomgeving kan worden besproken;

- in samenspraak met de raads werkgroep Valkenburg de uitgangspunten voor de inrichting van de groene zone op te stellen;
- in deze uitgangspunten uitspraak te doen over:
 - de begrenzing van de groene zone;
 - de bestaande bebouwing en functies in het plangebied;
 - de toekomstige functies in het gebied;
 - de verkeersafwikkeling vanuit de locatie Valkenburg voor zowel snel als langzaam verkeer;
- de uitgangspunten uiterlijk in de gemeenteraad van november 2019 vast te stellen;
- de raads werkgroep Valkenburg actief te blijven betrekken en vooral ook te informeren over besluitvorming door andere overheden en partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van de locatie Valkenburg;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: U verbindt aan de motie, kom vooral naar de werkgroep omdat deze motie dan misschien niet nodig was geweest. Anderen nog behoefte aan een stemverklaring over de motie Valkenburg? Niet. Kan ik daarmee concluderen dat u allemaal voor deze motie bent? Ja, dat is het geval. Dan de motie over luchtkwaliteit. Ik begreep dat daar wel behoefte is aan een discussie en dan kijk ik naar de indiener, dat is de heer Hendrickx. U wilt hem behandelen? Dan gaan we toch een discussie aan en dat betekent dat we wel later thuis zijn, dat weet u allemaal. Een korte inleiding van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik kan inderdaad heel kort zijn. We weten niets over de luchtkwaliteit in Wassenaar, er is een gemeten luchtkwaliteit, maar we weten niet wat het in Wassenaar is. Hart voor Wassenaar wil niet zo ver gaan om een motie in te dienen om tot meting van de luchtkwaliteit te komen, maar wij willen dat wordt onderzocht hoe je tot meting van luchtkwaliteit kunt komen, hoeveel dat kost en op welke manier dat kan gebeuren. Ik wil daarbij het voorbeeld van Amsterdam gebruiken, die aan het onderzoeken is hoe ze Google per straat de luchtkwaliteit kunnen laten meten. Technisch kun je inmiddels al zover gaan en ik kan me voorstellen dat het, met alle bronnen van fijnstof die we om ons heen hebben, misschien wel eens interessant is om te kijken tegen welke kosten en op welke manier de luchtkwaliteit kan worden gemeten. Dus niet het besluit om de luchtkwaliteit te meten, maar om te onderzoeken hoe luchtkwaliteit kan worden gemeten en wat dat kan kosten. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik dacht dat dit een hamerstuk zou zijn, zo'n goed voorstel van Hart voor Wassenaar kom je zelden tegen, en ik was bijna blij. Vervolgens kwam ik erachter dat je met de VVD nooit blij wordt, maar goed dat is even een zijsporing. Ik ben enigszins verrast door het feit dat dit niet als hamerstuk wordt behandeld en dat we niet willen weten wat het kost om lucht te onderzoeken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Een motie als hamerstuk kan volgens mij nooit. Als u wilt interrumpen, moet u alvast naar een microfoon lopen, maar ik begrijp dat u gewoon een bijdrage wilt leveren. Mevrouw Gout heeft een bijdrage, ik zag mijnheer Mulder en mijnheer Borm.

Mevrouw **Gout**: Ik houd het heel kort. Wij willen ons van harte achter deze motie scharen vanwege de praktische inhoud ervan, goed punt.

De **voorzitter**: Dank. Mijnheer Mulder.

De heer **Mulder**: Voorzitter, dank. Sorry dat het weer even wat tijd kost. Ik moet eerlijk zeggen dat het met het collectieve geheugen van deze raad over het algemeen wel goed zit, maar ik denk dat het in dezen even misgaat. De motie die hier nu wordt ingediend, is exact gelijk aan de motie van januari 2018, behalve het beslipunt om een onderzoek in te stellen. Alleen wethouder Maat heeft daar ook al een antwoord op gegeven, dat het € 40.000,00 gaat kosten en hoe we dat kunnen doen. Het is leuk dat er wellicht nieuwe technieken zijn, maar dat kunnen we ook googelen.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx. Wij zeiden vanmiddag in het college overigens hetzelfde als wat mijnheer Mulder zei, het kwam ons erg bekend voor.

De heer **Hendrickx**: Ja, nee zeker. Laat ik het zo zeggen, de kwestie is dat die motie toen in uw eerste raadsvergadering is behandeld en ik dacht: laten we het dan ook in de laatste vergadering met een feestje afsluiten. Die motie in januari 2018 was een andere motie. Die motie hield toen in dat wij wilden dat onderzoek gedaan werd en zo ver gaan we nu niet. Er is mij toen gevraagd, en ik werd toen door alle partijen van de coalitie met de laptop in de hand aangevallen, mijnheer Van Sloten stond furieus te acteren, maar ja nu zijn we grote vrienden geworden. Deze motie is funda-

menteel anders, het is namelijk de vraag wat dat kost en dat is een vraag die vooraf moet gaan aan een besluit om het wel of niet te doen. Zolang je het niet onderzoekt, kun je niet tot een fundamenteel besluit komen om iets te gaan doen. De laatste opmerking, het is een interruptie, ik zal er rekening mee houden. De tweede opmerking, deze motie is toch wel anders want het hij is nog beter gefundeerd dan die een jaar geleden, maar ja, dat is een kwestie van lezen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat, als u het aanneemt, dat met geeltjes gebeurt. Mijnheer Mulder.

De heer **Mulder**: Ja voorzitter, bedankt. Ik hoorde geen vraag, maar volgens mij past dit perfect in de motie die nog geen week geleden werd aangenomen met onnodige onderzoekstop en mijn vraag is eigenlijk wel wat er nu fundamenteel is veranderd. De wethouder heeft een jaar geleden aangegeven dat het aanschaffen van een meetpaal € 40.000,00 kost. Ik lees hier letterlijk de tekst uit de notulen van de raad van 30 januari 2018 en dat is een uitkomst van nog geen 1% wat er mogelijk is, even kijken... Ik wil best nogmaals de notulen van de raad van 30 januari 2018 met u delen, daarin staat precies wat het kost en wat er nodig is.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik zal heel kort zijn. Er werd mij in die raad gevraagd wat het ging kosten. Daarop heb ik antwoord gegeven en dat is genotuleerd en niet anders.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Borm.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. We hebben hier een paar maal gestaan met hele blij onderwerpen en het onderwerp fijnstof is uiteraard geen blij onderwerp, wij willen ook heel graag dat het probleem van de fijnstof serieus wordt behandeld en daarom staat ook op pagina 15 van ons coalitieakkoord dat we daar aanvullend onderzoek naar gaan doen. Daarnaast zijn er in het dossier van de N44 inmiddels wel ontwikkelingen in de richting van dat we daar toch integraal naar willen gaan kijken. Ik kan me levendig voorstellen dat fijnstof ook een relevant onderdeel van die integrale studie zal uitmaken en als dat onderzoek dan weer net op een andere manier moet worden gedaan dan dit onderzoek, dan gaan we tweemaal bijna hetzelfde onderzoeken en geven we daar dan te veel gemeenschapsgeld aan uit. Ik hoorde de heer Hendrickx zojuist vertellen dat we deze motie maar goed moesten lezen omdat deze beter was verwoord. Er staat eerst dat wordt overwogen dat er geen analyse gebeurt en daarna dat de berekende kwaliteit zeer onnauwkeurig kan zijn. Dus het is eigenlijk al met zichzelf in tegenspraak, er wordt wel iets berekend en iets gemeten, maar dan wordt het weer niet gemeten. Wij zijn tegen deze motie. De heer Hendrickx liep vorige week weg bij de bespreking van de kadernota en daar was een motie die de heer Hendrickx misschien niet heeft meegemaakt. Die was tegen onnodige onderzoeken en die werd door bijna de hele raad gesteund. Wij zien deze motie om een onderzoek te doen naar een onderzoek als een voorbeeld van een onnodig onderzoek gegeven dat het al in het coalitieakkoord staat en we daar waarschijnlijk in het kader van die integrale studie naar de aanpak van de mobiliteit op de N44 ook al naar gaan kijken. Wij zijn tegen deze motie en roepen de partijen die hem eerder hebben ondersteund op om hun steun daarvoor in te trekken.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de heer Hendrickx reageert als de eerste termijn is afgelopen omdat het zijn voorstel is. Laten we eerst de andere sprekers het woord geven, dan kunt u reageren en dan kunnen we daarna gaan stemmen. De heer Beerepoot wil het woord.

De heer **Beerepoot**: Ja dank u voorzitter. Wij zijn ook voor deze motie. Wij denken dat het probleem van fijnstof breder is dan de A44, sluipverkeer en de Landscheidingsweg zijn ook belangrijke bronnen van fijnstof. Het gaat allereerst over wel of niet een onderzoek verrichten, dus die duidelijkheid is er blijkbaar niet en die moet er snel komen. Leefbaarheid is voor het CDA ontzettend belangrijk en schone lucht is een levensvoorwaarde. Dus wij steunen deze motie. Dank u.

De **voorzitter**: Dank. Nog anderen in de eerste termijn? Dat is niet het geval. Dan geef ik eerst wethouder Wassenaar het woord om vanuit het college deze motie te commentariëren. Daarna krijgt de heer Hendrickx het woord voor zijn reactie op de woorden van de sprekers.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van mijnheer Mulder want inderdaad is op 30 januari 2018 ongeveer een gelijke motie ingediend met een andere onderzoeksvraag, 'meet het', en dit is 'onderzoeken'. Er werd toen niet alleen over de kosten gesproken, maar er werd toen ook gesproken over het feit dat wij werken volgens het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit en dat dit in combinatie met een berekeningswijze een heel verantwoorde en landelijk aanvaarde, ook wettelijk genoemde, systematiek is op basis waarvan vergunningen

worden getoetst en projecten worden gedaan. Dus aanvullend onderzoek is gewoon niet nodig. Wethouder Maat zei toen ook: we hebben de gegevens die daarover via dat Landelijk Meetnet tot ons komen precies in beeld. Als wij nu gaan suggereren dat wij met alleen meten alles beter in de hand hebben, dat is nog niet zozeer waar omdat je heel lang moet meten wil je dat overeind kunnen houden. Bovendien krijg je een gigantische discussie over je heen over wat de norm is, de norm van het Landelijk Meetnet of jullie eigen norm. Dat je aanvullend onderzoek doet, zoals ook in het coalitieakkoord is bepleit ten aanzien van de N44 op dat specifieke probleem of je daar nog extra argumenten aan kunt ontleen, dat was een bewuste keuze, maar een heel beperkte keuze. Om dat nu over heel Wassenaar te doen, dat geeft een gigadiscussie en het college adviseert daarom deze motie niet aan te nemen op basis van de argumenten die al in januari 2018 zijn gewisseld. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik de heer Hendrickx nog een keer het woord en dan gaan we kijken of we kunnen stemmen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, een paar dingen. Nogmaals, de motie van 2018 was een motie om tot onderzoek te komen. We zijn een jaar verder, we hebben een heleboel kennis meer, de inhoud van de motie is verder onderbouwd en we zijn gekomen tot het verzoek om te kijken wat het kost en wat het kan opleveren. Als je dat niet wilt weten, als je niet eens wilt weten wat het kost om tot kennis te komen, dan vinden wij dat jammer. Dat is 1 en 2 is...

De **voorzitter**: Een vraag van de heer Borm.

De heer **Borm**: Ja voorzitter. Ik hoorde de heer Hendrickx zeggen 'we zijn een jaar verder'. Eerst wilden we direct een onderzoek naar fijnstof, nu weten we heel veel meer en nu willen we eigenlijk een onderzoek naar of we een onderzoek willen doen. Wat weten we dan meer? Het klinkt alsof we minder weten als we nu niet weten of we een onderzoek willen doen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Een paar dingen. We weten meer over technieken om te onderzoeken. Een erg belangrijke ontwikkeling is een ontwikkeling bij Google. Die rijden met die autootjes rond en die meten in Amsterdam per straat de luchtkwaliteit. Heel simpel, heel goedkoop en de gemeente Amsterdam is erg blij met deze technische mogelijkheid. Nogmaals, ik vraag niet om te onderzoeken, maar ik vraag om te kijken wat het zou kosten. Als de VVD vindt dat we niet moeten onderzoeken op dit punt, dan vraag ik me af of je überhaupt nog moet nadenken over onderzoeken of dat je toch een hele scherpe definitie gaat formuleren van wat je wel wilt en wat je niet wilt en dat je per onderzoek nadenkt over wat het de samenleving kan brengen. De heer Borm zei dat er twee dingen zijn die elkaar tegenspreken, maar dat is niet zo. We hebben dat ook nadrukkelijk onderzocht. Er zijn twee punten waar fijnstof wordt gemeten, een staat in Den Haag, in Rijswijk, en de andere staat in Leiden en daartussen wordt geëxtrapoleerd. Die extrapolatie levert dan een waarde voor Wassenaar op. Het is van fijnstof bekend dat heel nadrukkelijk... Als de heer Mulder wil interrumperen, dan kan dat. Ik krijg de indruk dat...

De **voorzitter**: Daar gaat de voorzitter over. Mijnheer Hendrickx, gaat u verder.

De heer **Hendrickx**: U hebt gelijk trouwens. Dat is een intrapolatie van twee meetpunten die vele kilometers uit elkaar staan. We hebben hier de N44, de Landscheidingsweg, dat ding boven Wassenaar, we hebben veel sluipverkeer in Wassenaar. Fijnstof wordt veroorzaakt door banden, 50% van het fijnstof wordt veroorzaakt door remmen en door banden. We hebben veel gerem hier in Wassenaar en vele banden die hier over het wegdek gaan en ik zou wel eens willen weten... Ik hoor overigens het liefst dat we hier geen probleem hebben, maar als we wel een probleem hebben, zullen we daar toch iets aan moeten doen en dat is het doel van deze vraag en deze motie. Als dat € 1 miljoen kost, ben ik de eerste die zegt dat je dat niet moet doen, maar als het technisch op een goede manier kan tegen niet al te hoge kosten, dan zullen we hier in de raad moeten overwegen of we die kennis tot ons willen krijgen of niet. Dat is dan een andere beslissing.

Motie Luchtkwaliteit Ingediend Hart voor Wassenaar

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 juli 2019;
gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- in Wassenaar geen analyse en beoordeling van de plaatselijke luchtkwaliteit gebeurt;
- de "berekende" luchtkwaliteit zeer onnauwkeurig kan zijn, door significante lokale bronnen van luchtverontreiniging;
- verkeer een grote hoeveelheid fijnstof veroorzaakt;
- Wassenaar omgeven is door drie verkeersaders (landscheidingsweg, N44 en N206);
- de verwachting is dat de intensiteit van het verkeer op de drie Wassenaar omgevende wegen in de toekomst alleen maar zal toenemen;
- sluipverkeer in Wassenaar in hoge mate voorkomt en de neiging heeft verder toe te nemen
- de hoeveelheden fijnstof ook zullen toenemen door de intensiteit van de bebouwing in de nabije omgeving van Wassenaar (Valkenburg/Den Haag-Noord);
- in toenemende mate de indruk bestaat dat de hoeveelheid fijnstof in de lucht hoog is;
- in toenemende mate sterke aanwijzingen zijn dat fijnstof ernstige directe en lange termijn gevolgen heeft voor degenen die aan fijnstof zijn blootgesteld;

van mening zijnde dat:

- de kwaliteit van de lucht waarin we leven een van de belangrijkste gezondheidsbepalende factoren is;
- zonder te meten, we geen oordeel kunnen hebben over de luchtkwaliteit in Wassenaar;
- met kennis en oordeel over de luchtkwaliteit, de wenselijkheid van het nemen van gerichte en effectieve maatregelen bepaald kan worden;

draagt het college op:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om tot een goede en betrouwbare meting en beoordeling van de luchtkwaliteit (van in ieder geval fijnstof) te komen en welke kosten er mee samenhangen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Uw motie en uw pleidooi zijn helder en ik stel voor dat we daarover gaan stemmen. Het wordt tijd dat we de vergadering gaan beëindigen, we worden allemaal wat onrustig. Is er nog behoefte aan een stemverklaring voor zover die nog niet is afgegeven? Dat is niet het geval. Dan vraag ik wie voor de motie vreemd aan de orde van de dag van de heer Hendrickx stemt. Dat is de fractie van Lokaal Wassenaar!, het CDA, de PvdA, GroenLinks, Hart voor Wassenaar, DLW en D66. De motie is aangenomen met de tegenstemmen van de VVD en fractie Mulder.

16. Vragenronde

De **voorzitter**: Dan zijn wij eerst toe aan agendapunt 16 en 17 en die kan ik combineren want er zijn geen vragen binnengekomen, behalve het verzoek van de heer Van Sloten en dat is dan gelijk een mededeling van het college.

17. Mededelingen college

De **voorzitter**: Het verzoek van het college om een mededeling te doen over de stand van zaken met betrekking tot de parkeerplaats Voorlinden. Daartoe geef ik wethouder Wassenaar het woord.

Wethouder **Wassenaar**: Heel kort voorzitter. We hebben afgesproken de raad over de voortgang te informeren. Op 24 juli a.s. wordt het definitieve rapport van Witteveen+Bos over de mogelijkheden en onmogelijkheden binnen het landgoed verwacht. Wij gaan het op die datum bespreken of misschien een dag later, dat hangt er een beetje vanaf. Daarna is het de bedoeling om de mening van de stakeholders te vragen, dus de mensen die daar ook een uitspraak over moeten doen, de provincie, de Milieudienst, Erfgoed, u kunt zich dat wel voorstellen, om met dat totale pakket vervolgens met de bewoners te gaan praten om te kijken of we gezamenlijk, met de informatie die we hebben verzameld, dat zijn volgens mij alle antwoorden, tot een oplossing kunnen komen om het ons bekende probleem op te lossen. Daar nemen we dan na 24 juli a.s. de tijd voor.

De **voorzitter**: Dank.

15. Afscheid waarnemend burgemeester Koen

De **voorzitter**: Blijft over agendapunt 15 en daartoe geef ik het voorzitterschap over aan de heer Boon, althans dat staat in mijn annotatie.

De **vicevoorzitter**: Ja, agendapunt 15. Tweeledig, het is minder zakelijk dan de voorgaande punten en aan de ene kant is het goed om daar aandacht aan te besteden en aan de andere kant denk ik ook met een dubbel gevoel. Ik geef graag de heer Van Doeveren daarover het woord.

De heer **Van Doeveren**: Heel veel dank voorzitter. Het is misschien laat, maar dit is het belangrijkste en ook meest droevige agendapunt van de hele avond. Geachte burgemeester, beste Frank, dit is jouw laatste raadsvergadering als burgemeester van ons gewoon bijzondere dorp en dat moment willen we natuurlijk niet zomaar laten passeren. Dat zeg ik niet alleen namens de raad, maar ook namens alle Wassenaarders, de werkorganisatie, ons college en de griffie. Ik heb navraag gedaan bij betrokkenen over wat ze zouden zeggen over uw functioneren en het meest treffende woord om Frank Koen te omschrijven. Het meest gekozen woord is 'autonomie'. Een karaktereigenschap waar we door jou veel aan hebben te danken en een woord waar je ook graag zelf over spreekt. Er werd gememoreerd dat je wel wat laid back aan je waarnemerschap begon. Zo probeerde je mij te installeren als mevrouw Van Doeveren en bleven de namen Borm en Everard lang lastig om uit te spreken of goed op papier te krijgen, maar die laid-backheid verdween wel snel. Je kwam er namelijk achter dat onze gemeenschap hier in Wassenaar ook was gevuld met autonome types die het gemeentebestuur graag gevraagd en ongevraagd van advies voorzien. Jouw eerste grote kennismaking met de Wassenaarse gemeenschap in januari 2018 leerde jou iets over de aard van Wassenaarders, zelfstandigheid. Een ander aspect vormen de financiën, een thema waarover we eindeloos kunnen praten en waar je soms een beetje moe van wordt. Het door jouw voorganger ingezette proces, het Wassenaars Kompas, leidde uiteindelijk tot een verhit debat hier op De Paauw over de vraag of we überhaupt een zelfstandige gemeente zouden moeten zijn. Je hebt die avond aangekeken, je afweging gemaakt en kwam toen met een heldere interventie, waarin jij aan omstanders uitlegde dat er bij jou geen enkele twijfel bestaat over de zelfstandigheid van Wassenaar als gemeente. Een zucht van verlichting ging door de zaal en door het dorp, je had hiermee onbewust onze harts en minds gewonnen. De opdracht voor een zelfstandig Wassenaar heb je verder met verve vervuld. Het was jouw missie en opdracht om de randvoorwaarden voor onze toekomst neer leggen. We hebben onder jouw leiding raadsbreed een zelfstandigheidsdocument vastgesteld, Wassenaar als zelfstandige gemeente en een traject voor de Werkorganisatie Duivenvoorde afgesproken om onze bestuurs- en realisatiekracht verder te verbeteren. Het zijn onderwerpen en geen gemakkelijke trajecten die jou als bestuurder met een hart voor het openbaar bestuur aangaan. Daarnaast was je onvermoeibaar en met groot succes een goede sparringpartner voor de regio en een goede vertegenwoordiger van onze gemeenschap. Het is niet voor niets dat de provincie zo duidelijk heeft gesteld dat we zelfstandig verder kunnen, daar heb jij met jouw contacten, met je gemasseer achter en voor de schermen een belangrijke bijdrage aan geleverd. De raad is, zoals je zelf vaak benadrukt, het hoogste orgaan, maar jij was onze onbetwiste spelleider waarvan de nieuwe burgemeester nu het resultaat is. Ook daarbuiten heb ik je advies over bijvoorbeeld de profielschets enorm gewaardeerd. Altijd betrokken en vanuit de oprechte intentie om Wassenaar verder te helpen. Je was ook meer dan een waarnemer buiten de raad. Het is, zoals een raadslid zei toen ik naar jouw functioneren vroeg en ik zal zijn naam niet noemen, maar hij heeft wel verstand van schepen, je was een burgemeester die elke dag twee uur heen en weer reed, maar waarvan niemand doorhad dat hij hier niet woonde. Ik denk dat dit komt door je grote betrokkenheid, je zichtbaarheid en het plezierige contact dat veel Wassenaarders ervaren. Ik zag ook zelf denk ik, en dat komt niet alleen door ons leeftijdsverschil en dat zeg ik zeker namens veel Wassenaarders, in jou ook echt een burgervader, iemand met gezag, een rustig voorkomen en altijd betrokken bij het uitdelen van felicitaties, openingen, uitreikingen of tijdens belangrijke dagen zoals Koningsdag. Ook legde je soms je eigen accenten, zoals bij de Dodenherdenking, waardoor we heel veel kennis hebben genomen van je muzikale voorkeur geïnspireerd op Franciscus van Assisi. Sommige wethouders, vooral in het Sociaal Domein, herkennen ook jouw oude schoolmeester in jou want je bent lang geleden begonnen als leraar aardrijkskunde en biologie in Rotterdam. Werkbezoeken aan scholen of het geven van gastlessen over bijvoorbeeld respect, liepen stevast uit door onze docent Koen. Ik begrijp ook dat je veel hebt bijgeleerd want in de collegekamer hangt een kaart van Wassenaar, waardoor jouw topografische kennis van de Berkhei en de Langstraat in rap tempo is verbeterd. Beste Frank, we wisten van tevoren dat jij niet lang zou willen blijven. Je wilt de vrijheid om in de laatste jaren van je werkzame leven losse klussen te doen. Je bent sinds 1995 actief in het openbaar bestuur, eerst als raadslid en als wethouder in Maassluis en vervolgens als burgemeester in Zederik, Capelle aan den IJssel en Katwijk om vervolgens hier bij ons burgemeester te worden. Ik kan me goed voorstellen dat Wassenaar natuurlijk de bestuurlijke kroon op jouw carrière is. Ondanks dat gaan we je heel erg missen, je grapjes in de raadzaal, soms je vaderlijke toespraken naar raadsleden of in het dorp, je betrokkenheid bij onze Wassenaarders en je leiderschap voor de bestuurlijke toekomst, een gewoon bijzondere burgemeester, de juiste man op de juiste plek. Het enige wat jammer is, is dat je ons nooit hebt getrakteerd op enige vorm van zang want je zingt al jaren in een koor. Daarvoor ga je de hele wereld over, maar ik overweeg nog

steeds een motie om je een keer naar Wassenaar te vragen want dat is ontzettend jammer. Ik denk ook dat je daarom weet hoe belangrijk het is een boodschap goed over te brengen, het is immers de toon die de muziek maakt. Ik kan me ook bijna niet voorstellen dat we jou niet gaan terugzien en ik hoop dat je samen met Liesbeth, je kinderen en je kleinkinderen wat meer kunt genieten van je vrijheid en de leuke klussen. Een leuke klus waar ik aandacht voor wil vragen, is de Stichting De Regenboog waarvan jij al vijftien jaar voorzitter bent en waarover je me ook hebt verteld. Met die stichting probeer jij weeskinderen in de Oekraïne een veilig thuis te bieden door ruime woningen voor gezinnen te bouwen, zodat gezinnen daar vijf tot tien extra pleegkinderen in een huis mogen opvangen. Je kunt jouw zorg en betrokkenheid, dat hart voor het openbaar bestuur en de maatschappij daar heel goed in kwijt. Frank, tot slot. Je bent een bescheiden mens en dat siert je. We hadden een Landauer klaarstaan, dat is een klassieke open koets, om jou en je vrouw in een rijtuig door Wassenaar te laten gaan, zodat iedereen publiekelijk afscheid van je kan nemen, maar we doen het zoals jij het wilt met een persoonlijk woord en een ferme handdruk. Namens ons allemaal heel veel dank voor je grote inzet, het ga je goed.

De **vicevoorzitter**: Er zijn nog meer sprekers heb ik begrepen. De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Het is eigenlijk heel dom om nu weer te zeggen 'ik ben blij' en toch ben ik blij. Blij dat de periode dat je hier was uiteindelijk zo goed is gelopen. Toen we jou voor het eerst ontmoeten op die topgeheime locatie bij Holiday Inn, via de voordeur 100 meter rechtdoor, de eerste kamer links, daar hebben wij toen met jou zitten praten, vroeg iemand mij thuis: wat denk je? Toen zei ik: nou ik weet het niet. Hij zal geen brokken maken, maar ik heb niet het idee dat het echt iemand is die de kar gaat trekken, maar goed je hebt wel bewezen dat ik daar volkomen naast zat. Ik heb genoten van de manier waarop je ons door de projecten leidde. Je stond ook boven de partijen, dat vond ik ook een goede eigenschap, en je kon aan je gezicht niet zien dat je wel eens bij jezelf dacht: wat staat die Van Noort nu weer uit zijn nek te kletsen, hoe lang gaat dat nog duren? Dat is denk ik een plus, maar mijn omslagpunt kwam op die bijeenkomst waar professor Krouwel probeerde dat ongelooflijk ingewikkelde traject uit te leggen aan een hele horde mensen die daar helemaal niet gevoelig voor waren, die wilden alleen horen dat Wassenaar zelfstandig blijft en verder wilden ze niets horen. In het begin van de avond heb ik best wel gelachen over wat hier gebeurde en later op de avond kreeg ik wel het idee: hier is wel iets serieus aan de hand, dit gaat escaleren. Je stond op, ik heb de zinnen niet geteld, maar zeg maar in tien zinnen was het gewoon rustig, je zei: laat mij nou maar even mijn gang gaan. Dat is ook gebeurd en ik moet zeggen dat je ons uiteindelijk vrij geruisloos bij de commissaris van de Koning hebt neergezet, waar we de boodschap kregen: het moet nu allemaal maar achter de rug zijn, we gaan hier gewoon weer een burgemeester van de kroon naartoe halen. Ik denk dat het voor het merendeel op uw conto kan worden geschreven dat dit zo is gegaan. Je hebt mij in een vlag van verstandverbijstering wel eens gezegd dat je wel lid bent van het CDA, maar dat je eigenlijk meer neigt naar GroenLinks. Dan geef ik je het volgende mee, alle GroenLinksstemmers stemmen over twee jaar toch weer op de PvdA, dus je bent hartelijk welkom. Ik wens jou, je vrouw en je kinderen een heel lang, een heel gelukkig en een gezond leven toe en ik denk dat we misschien wel ergens anders de degenen weer zullen kruisen. Bedankt.

De **vicevoorzitter**: Ik vraag de heer Van Doeveren om nog een activiteit te verrichten.

De heer **Van Doeveren**: Even voor de duidelijkheid, Frank heeft voor ons allemaal een boek en daar zit waarschijnlijk ook een vaderlijke boodschap in. We hebben voor jou een aantal cadeaus om je iets blijvend mee te geven over je tijd in Wassenaar als burgemeester. Die ga ik je overhandigen en dan kun jij natuurlijk nog wat stichtelijke woorden naar ons toe brengen.

Burgemeester **Koen**: Mag ik voorzitter? Ik ben niet gewend dat iemand anders de voorzitter is. Ik was eigenlijk helemaal niet van plan, ik heb ook niets op papier gezet, om een lange toespraak te houden want u kent mij intussen. Excuus Laurens, dat ik jou in het begin mevrouw noemde en Weyn vond ik inderdaad ook een erg moeilijke naam. Ik ben überhaupt mijn hele leven al slecht in namen, toen ik voor de klas stond, kon ik ook namen van leerlingen niet onthouden. Excuus, maar of dat nou laid back is? Dat raakt me toch wel een beetje eigenlijk. Dames en heren, ik vond het een groot voorrecht om anderhalf jaar uw burgemeester te mogen zijn, ook burgemeester te mogen zijn van deze prachtige gemeente. In het begin heb ik ook nog wel eens door Meijndel en de duinen gefietst, Wassenaar is eigenlijk veel groter dan alleen de bebouwde kom en daar helpt dan zo'n kaart op je kamer ook bij. Wassenaar is een prachtige plek, die ik uit mijn jeugd ken. Ik ben opgegroeid in Delft en als je op zondag een keer de natuur in wilde, ging je eigenlijk altijd naar Wassenaar. In die zin was Wassenaar niet helemaal vreemd voor mij, maar verder kende ik Wassenaar nauwelijks behalve natuurlijk dat ik, zoals iedereen, wist dat hier dure huizen staan. Ik heb hier met heel veel plezier gewerkt, het was boeiend, het was soms ook ingewikkeld, zeker ook

achter de schermen, en bij tijd en wijle ook wel bizar, dat heb ik ook wel eens uitgesproken, wat hier gebeurde, maar dat is ook wel een beetje zoals Wassenaar is. Het is ook best lastig om in deze gemeente gemeentebestuurder te zijn en ik heb ook groot respect voor u dat u dat toch doet in deze gemeente en ook met zoveel verve, juist ook omdat datgene wat u met elkaar deelt, ook al bent u het soms hartgrondig met elkaar oneens, die liefde voor die prachtige gemeente en gemeenschap die Wassenaar is met zoveel sociale cohesie, zoveel sociale kracht die in die gemeenschap zit. Het waren voor mij ook de mooiste momenten als je gewoon het dorp in ging of op bepaalde plekken kwam. Ik denk altijd nog met heel veel bijzonder genoeg terug aan de momenten dat we hier de afgelopen winter zoveel vluchtelingen hebben opgevangen en dat op verschillende plekken heel veel mensen actief waren om die mensen een zekere mate van thuisgevoel te geven. Dat zijn voorbeelden die mij raakten. Zet mij inderdaad maar weer voor de klas op een basisschool en dan ga ik weer een beetje los zoals ik dat van vroeger ken. Dank ook voor het vertrouwen. Ik heb inderdaad geprobeerd om, als het af en toe een beetje zwaar was, het ook aan deze tafel een beetje luchtig te houden, ik vind relativeren in het openbaar bestuur altijd buitengewoon belangrijk. We kunnen elkaar vreselijk in de haren vliegen en zo flink zout in de wonden wrijven. Vaak weten we ook dat die wonden er wel zitten en dat het allemaal niet perfect is wat er op deze tafel wordt gelegd, maar dan helpt het niet altijd om het alleen maar nog pijnlijker te maken. Een beetje erkenning en herkenning en ook de wil om verder te gaan helpt wel om die slag te maken. Ik ga inderdaad mijn weg, ik heb vanaf het allereerste begin altijd gezegd dat ik waarnemer ben. Die keuze heb ik in 2015 gemaakt en daar kom ik niet op terug. Ik ben niet altijd zo standvastig, maar dit vind ik nog steeds een heel goed besluit. Dat besluit heb ik in februari 2015 samen met mijn vrouw met een heel goed glas wijn in het Kruisherenhof in Maastricht genomen. Dat glas wijn was zo duur, daar kom ik niet meer op terug. Dus ik ga weer mijn eigen weg. Ik zit nog steeds met dingen in het onderwijs. Sommige mensen weten wel dat ik in veel besturen actief ben. Ik begon in 1980 als leraar, ik ben voorzitter van de Raad van Toezicht van een grote scholengroep, dat ligt mij na aan het hart en daar ga ik gewoon mee verder. Ik doe ook nog een aantal andere dingen en ik heb ook alweer een aantal gesprekken staan voor na de zomer om weer wat oude lijntjes op te pakken om mijn tijd weer te gaan vullen. Voor de financiële mensen, maakt u zich geen zorgen, waarnemers drukken niet op het wachtgeld van de gemeente waar je waarnemer bent geweest, dat doet het ministerie van BZK voor u. Nogmaals, het was een genoeg. Het was soms ook best ingewikkeld, meer achter de schermen dan in deze raadzaal, meer dan u misschien zelf altijd in de gaten hebt, juist in de situatie waarin Wassenaar zit met Voorschoten, met de WODV en met alles wat er speelt. Tegelijkertijd was het een buitengewoon boeiende en leerzame ervaring voor mij. Het ga u goed en ik sluit af met een citaat van mevrouw Arib, de voorzitter van de Tweede Kamer, uit haar nachtelijke toespraak voor het zomerreces, van twee weken geleden. Wees een beetje zuinig op uzelf en zorg ook een beetje goed voor elkaar. Ik voeg daaraan toe: zorg ook goed voor uw nieuwe burgemeester en wees een beetje zuinig op hem. Het ga u goed, dank u wel.

18. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Ik sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 17 september 2019

de plv. griffier,

C.J. Keltjens

De voorzitter,

drs. L.A. de Lange

